

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

28

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 125

**İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile 83
Milletvekilinin Türk Silahlı Kuvvetleri Personel
Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik
Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2168) ve
Milli Savunma Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
<https://www.tbmm.gov.tr/yasama/komisyon-raporlari>
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **2/2168 Esas Numaralı Teklifin**

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4
- Katılma Yazıları.....6
- Genel Gerekçesi7
- Madde Gerekçeleri8

- **Milli Savunma Komisyonu Raporu19**

- **Muhalefet Şerhleri.....33**

- **Teklif Metni.....82**

- **Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği Metin82**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

<i>Mehmet Ali Çelebi</i> İzmir	<i>Mustafa Kaplan</i> Kırıkkale	<i>Fahrettin Tuğrul</i> Uşak
<i>Tuğba Işık Ercan</i> İstanbul	<i>Ertuğrul Kocacık</i> Sakarya	<i>Cemil Yaman</i> Kocaeli
<i>Mahmut Rıdvan Nazırlı</i> Elâzığ	<i>Rabia İlhan</i> İstanbul	<i>İsmail Erdem</i> İstanbul
<i>Emine Yavuz Gözgeç</i> Bursa	<i>Refik Özen</i> Bursa	<i>Meryem Göka</i> Konya
<i>Seda Gören Bölük</i> İstanbul	<i>Cevahir Asuman Yazmacı</i> Şanlıurfa	<i>Yüksel Coşkunyürek</i> Bolu
<i>Tahir Akyürek</i> Konya	<i>Sami Çakır</i> Kocaeli	<i>Süleyman Şahan</i> Yozgat
<i>Fatma Aksal</i> Edirne	<i>Orhan Kırçalı</i> Samsun	<i>İbrahim Yurdunuseven</i> Afyonkarahisar
<i>Mustafa Arslan</i> Tokat	<i>Mehmet Emin Öz</i> Erzurum	<i>Kayhan Türkmenoğlu</i> Van
<i>Sayın Bayar Özsoy</i> Kayseri	<i>Yıldız Konal Süslü</i> İstanbul	<i>Nurettin Alan</i> İstanbul
<i>Ayhan Salman</i> Bursa	<i>Çiğdem Erdoğan</i> Sakarya	<i>Ayşe Böhürler</i> Kayseri
<i>Emel Gözükkara Durmaz</i> Bursa	<i>Mestan Özcan</i> Tekirdağ	<i>Adem Yıldırım</i> İstanbul
<i>Hasan Turan</i> İstanbul	<i>Lütfi Bayraktar</i> Sakarya	<i>Jülide Sarıeroğlu</i> Ankara
<i>Ömer Özmen</i> Aydın	<i>İbrahim Ethem Taş</i> Antalya	<i>Emre Çalışkan</i> Nevşehir
<i>Abdurrahim Fırat</i> Erzurum	<i>Mervan Gül</i> Siirt	<i>Ali Kırathı</i> Mersin

<i>Mustafa Hakan Özer</i> Konya	<i>Mehmet Demir</i> Kütahya	<i>İsmail Çağlar Bayırcı</i> Kütahya
<i>Hasan Arslan</i> Afyonkarahisar	<i>Bünyamin Bozgeyik</i> Gaziantep	<i>Abdullah Doğru</i> Adana
<i>Faruk Aytek</i> Adana	<i>Faruk Kılıç</i> Mardin	<i>İbrahim Eyyüpoğlu</i> Şanlıurfa
<i>Muhammet Müfit Aydın</i> Bursa	<i>Hakan Aksu</i> Sivas	<i>Fatma Öncü</i> Erzurum
<i>Kaan Koç</i> Ardahan	<i>Yücel Arzen Hacıoğulları</i> İstanbul	<i>Yaşar Kırkpınar</i> İzmir
<i>Selman Özboyacı</i> Konya	<i>Sadettin Hülalü</i> Kocaeli	<i>Orhan Ateş</i> Bayburt
<i>Erol Keleş</i> Elâzığ	<i>Çiğdem Koncagül</i> Tekirdağ	<i>Meliha Akyol</i> Yalova
<i>Şebnem Bursalı</i> İzmir	<i>Havva Sibel Söylemez</i> Mersin	<i>Mustafa Yavuz</i> Bursa
<i>Harun Mertoğlu</i> Rize	<i>Ercan Öztürk</i> Düzce	<i>Ali Şahin</i> Gaziantep
<i>Mesut Bozathı</i> Gaziantep	<i>İrfan Çelikaslan</i> Gaziantep	<i>Yahya Çelik</i> İstanbul
<i>Orhan Yegin</i> Ankara	<i>Halis Dalkılıç</i> İstanbul	<i>Yusuf Ahlatcı</i> Çorum
<i>Serkan Bayram</i> İstanbul	<i>Seydi Gülsoy</i> Osmaniye	<i>Ersan Aksu</i> Samsun
<i>Ahmet Kılıç</i> Bursa	<i>İsmail Ok</i> Balıkesir	<i>Ali Taylan Öztaylan</i> Balıkesir
<i>Mustafa Canbey</i> Balıkesir	<i>Veysel Tipioğlu</i> Kocaeli	<i>Muammer Avcı</i> Zonguldak
	<i>Atay Uslu</i> Antalya	

KATILMA YAZILARI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

Feyzi Berdibek

Bingöl

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

28/05/2024

Ümmü Gülşen Öztürk

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” Teklifine katılıyorum. Bu nedenle kanun teklifine imzamın eklenmesi için gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

24.05.2024

Cüneyt Yüksel

İstanbul

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2168)	
ESAS	Milli Savunma Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Milli Savunma Bakanlığının tüm birlik ve kurumları, ülkemizin savunma ve güvenliği için var gücüyle çalışmaya, daha büyük daha güçlü bir Türkiye için kendisine tevdi edilen tüm görevleri azim ve kararlılıkla yerine getirmeye devam etmektedir. Öte yandan bölgemizde ve dünyada artan risk ve tehditler nedeniyle güvenlik ortamının hızlı ve sürekli olarak değiştiği hassas bir süreçten geçilmektedir. Siyasi, askeri, sosyo-kültürel, ekonomik ve toplumsal alanlarda meydana gelen çok yönlü ve karmaşık gelişmeler özellikle savunma ve güvenlik anlayışını her zamankinden daha önemli kılmaktadır. Bu bağlamda Türk Silahlı Kuvvetlerinin bölgedeki etkin, caydırıcı ve saygın rolünün artarak devam ettirilmesi, ülkemizin etki ve ilgi alanının genişlemesi, dost ve müttefik ülkelerin desteklenmesi ile sınır ötesinde terörle mücadelenin kararlılıkla sürdürülmeye devam edilmesi ve artan risk ile tehditlerin ortadan kaldırılması kapsamında Milli Savunma Bakanlığınca ihtiyaç duyulan hususlarda düzenlemelerin yapılması özel önem taşımaktadır. Ayrıca, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmesiyle beraber idari yapıda meydana gelen değişikliklere yönelik bugüne kadar yapılan uyum düzenlemelerine ek olarak ihtiyaç duyulan ilave düzenlemeler yapılması amaçlanmaktadır.

Teklif ile; Milli Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşunda görev yapan personele ilişkin bazı özlük haklarına ve statülerine dair düzenlemeler yapılması yanında uzman erbaş, er ve sözleşmeli erbaş, erlerin sözleşme fesih nedenlerinin ve bu hallerde uygulanacak yaptırımlar ile askeri kaynaktan müfettiş alımına ilişkin usul ve esaslar ile adaylarda aranacak niteliklerin kanunla düzenlenmesine; Harita Genel Müdürlüğü mal ve hizmet sunum bedellerinin ilgili tertibe özel ödenek kaydedilmesi sağlanarak kurum ihtiyaçlarının karşılanmaya devam edilebilmesi ile Milli Savunma Bakanlığınca elde edilen diğer özel gelirlerin de Cumhurbaşkanı Kararı ile kullanılabilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Diğer taraftan, uyarma, kınama, hizmete kısmi süreli devam disiplin cezalarının ilişik kesme işlemine esas teşkil etmesi durumunda anılan cezaların mahkemelere denetlenebilmesine imkân sağlanması; askeri mahaller ve Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı hizmet binaları, eklentileri ve yüzer unsurlarında yapılan önleme aramalarının 24 saat içinde görevli hâkim onayına sunulması amaçlanmaktadır. Ayrıca, 221 sayılı Amme Hükmi Şahısları veya Müesseseleri Tarafından Fiilen Amme Hizmetlerine Tahsis Edilmiş Gayrimenkuller Hakkında Kanunun iptal edilmesi nedeniyle yeniden düzenleme yapılmaktadır.

Muvazzaf subay ve astsubaylar ile askeri öğrencilerin Türk Silahlı Kuvvetleri ya da askeri okullardan ayrılmaları veya ilişkilerinin kesilmesi halinde kendilerine yapılan öğrenim, eğitim ve yetiştirme masraflarına yönelik ödeyecekleri tazminat tutarının artırılması öngörülmektedir.

Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları ile general ve amirallerin işlediği iddia edilen askeri suçlarda, soruşturma izni vermeye yetkili mercilerin belirlenmesinde son rütbeleri ve görevlerinin esas alınması; seferberlik tatbikatı ile ferdi seferberlik eğitimlerine katılan ve herhangi bir ödeme alamayan işçi, işsiz, işveren, kendi nam ve hesabına çalışan ve serbest meslek mensubu yedek personele ödeme yapılabilmesi hususlarına ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Ayrıca teklif ile Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu kararlar kapsamında iptal edilen maddelerin tadil edilmesi ve muhtemel iptal kararlarının önüne geçilebilmesine yönelik düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Harita Genel Müdürlüğü tarafından elde edilen mal ve hizmet sunum bedellerinin özel gelir/özel ödenek kaydına ilişkin 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 172 nci maddesinin üçüncü fıkrası; Anayasa Mahkemesinin, 27/7/2023 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanan, 4/5/2023 tarihli, 2020/89 Esas ve 2023/85 Karar sayılı kararı ile “Özel gelirlerinin 5018 sayılı Kanunda düzenlendiğinden aynı konuda Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile düzenleme yapılamayacağı hususları gerekçe gösterilerek bahse konu düzenlemenin konu ve yetki yönünden Anayasa’ya aykırı olduğu” gerekçesiyle iptal edilmiştir. Harita Genel Müdürlüğü, kamu kurum ve kuruluşları ile yerli ve yabancı, gerçek ya da tüzel kişilerin harita ve harita bilgisi ihtiyaçlarını karşılamakta, bu hizmetleri sunarken kendisine tahsis edilen genel bütçeye ilaveten kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ya da tüzel kişilere sunduğu mal ve hizmetlerden elde ettiği özel geliri de kullanmaktadır. Harita Genel Müdürlüğünce elde edilen özel gelirler, harita ve harita bilgisi üretim amaçlı olarak kullanılmaktadır. Bu kapsamda, Millî Savunma Bakanlığı bütçesine herhangi bir yük getirmeksizin plan dışı hareket ihtiyaçlarını ivedilikle karşılayabilecek esnekliğin sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır. Bu düzenleme ile Harita Genel Müdürlüğü mal ve hizmet sunum bedellerinin ilgili tertibe özel ödenek kaydedilmesi sağlanarak ihtiyaçlarının karşılanması amaçlanmaktadır.

Madde 2- Madde ile; Millî Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşunda kamu görevlisi iken bu sıfatı sona erenlere, Millî Savunma Bakanlığının görev ve sorumluluklarına ilişkin konularda, Millî Savunma Bakanlığından izin alınmaksızın, rütbeleri dışında, görevde oldukları süre içerisinde bulundukları makam ve görevlerine ilişkin unvanlarını kullanarak, beyanat vermeleri, yazı yazmaları veya sair suretle açıklamada bulunmalarının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 3- Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları ile general ve amirallerin işlediği isnat edilen askeri suçlarda, soruşturma izni vermeye yetkili merciler ile soruşturma ve kovuşturma makamlarının belirlenmesinde anılan kişilerin suçun işlendiği tarihteki görevleri ve rütbelerinin değil, son rütbeleri ve görevlerinin esas alınmasına yönelik düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 4- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nden Türkiye’ye yapılacak tebligatlar, Tebligat Kanunu ve Tebligat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik hükümlerine göre Dışişleri Bakanlığı tarafından anlaşma hükümleri ve mütekabiliyet esaslarına uygun olarak yapılmaktadır. Özellikle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde konuşlu askeri birlik, karargâh ve kurumlarda görev yapan personel hakkında soruşturma izinleri, kamu zararları, kişisel alacaklar vb. konulara ilişkin tebliğ sürecinin Dışişleri Bakanlığı vasıtasıyla yapılması halinde personel hakkında yürütülen işlemlerin gecikmesinden kaynaklanan sorunlar meydana gelebilecek, tebliğ süreci uzayacaktır. Bu durum söz konusu işlemlerin makul sürede sonuçlandırılmamasına sebep olmaktadır. Bu kapsamda; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde konuşlu askeri birlik, karargâh ve kurumlardan Türkiye Cumhuriyeti’nde bulunan kişi veya kurumlara yapılacak tebliğ sürecini hızlandırmak amacıyla Kanunda değişiklik yapılması öngörülmektedir.

Madde 5- Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin kimlik, görev veya faaliyetlerinin, Millî Savunma Bakanlığınca yetki verilen durumlar hariç olmak üzere, radyo, televizyon, internet, sosyal medya, gazete, dergi, kitap ve diğer tüm medya araçları ile her türlü yazılı, görsel, işitsel ve elektronik kitle iletişim araçları vasıtasıyla yayınlanması veya açıklanmasının yasaklanması amaçlanmıştır.

Madde 6- Anayasa Mahkemesinin, 12/1/2023 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanan, 30/6/2022 tarihli, 2018/137 Esas ve 2022/86 Karar sayılı kararında belirtilen gerekçeler dikkate alınarak kişilerin özel hayatının korunmasını isteme hakkı kapsamında hukuki güvenlik ve öngörülebilirliğini sağlamak

amacıyla gecikmesinde sakınca bulunan hallerde yirmi dört saat içinde hâkim onayına sunulması şartı ile askeri birlik komutanının veya askeri kurum amirinin ya da hukuk hizmetleri başkanı veya birim amirinin yazılı emri üzerine tehlikenin veya suçun işlenmesinin önlenmesi amacıyla önleme aramasına imkân tanınması amaçlanmıştır.

Madde 7- Maddeye birinci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen fıkra ile, erbaş ve erlerin genel sağlık sigortalısı sayıldıkları süre içerisinde yaralanması, hastalanması veya bir sakatlığının söz konusu olması durumunda, 5510 sayılı Kanunun 73 üncü maddesi kapsamında ilave ücret olarak değerlendirilmeyen eşdeğer ilaç fark ücreti ve optik fark ücreti, tıbbi cihaz/malzeme için Sosyal Güvenlik Kurumunca karşılanan tutarın üzerindeki fiyat farkları, Sosyal Güvenlik Kurumunca belli adet ve sürelerde karşılanan sağlık hizmetleri için oluşan fark ücretlerinin; ilgisine göre Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçesinden karşılanmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Maddenin dördüncü fıkrasında öngörülen değişiklik ile, 5510 sayılı Kanunun 88 inci maddesi kapsamında, terhislerinden sonra tedavileri devam eden erbaş ve erlerin tedavileri süresince yol ücretleri ve gündeliklerinin ilgisine göre Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığının bütçesinden karşılanmasına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Maddenin beşinci fıkrasında öngörülen değişiklik ile, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesi ile Genel Sağlık Sigortası dışında tedavi yapılmasının söz konusu olmaması nedeniyle, maddenin beşinci fıkrasında yer alan “genel sağlık sigortası dışında” ibaresi ile Sağlık Bakanlığı veya üniversite hastanelerine sevk işlemi ayırımı ortadan kaldırıldığından “Sağlık Bakanlığı veya üniversite” ibaresinin madde metninden çıkarılmak suretiyle uyum düzenlemesi yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 8- “Silahlı Kuvvetler hesabına” ibaresinin “Millî Savunma Bakanlığı nam ve hesabına” şeklinde değiştirilmesi ve fakülte veya yüksek okulların akademik öğretim programını başarı ile tamamlayarak diploma alan öğrencilerin mezuniyet tarihleri ile teğmen olarak naspedildikleri tarih arasında geçen süreye ilişkin uygulamada doğan tereddütleri gidermek amacıyla teğmenliğe nasip tarihinin mezuniyet tarihi olarak düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 9- Genelkurmay Başkanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıkları Millî Savunma Bakanlığına bağlanmış ve Genelkurmay Başkanlığı ile Kuvvet Komutanlıklarının teşkilatı Millî Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşunda gösterilmiştir. 6755 sayılı Kanunun 6 ncı ve 23 üncü maddeleri ile Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı İçişleri Bakanlığına bağlanmıştır. Madde ile 6755 sayılı Kanunda yapılan düzenleme ile ilgili uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

Madde 10- Eğitimde başarı gösteren hukuk sınıfı subayların, sadece hukuk hizmetleri kadrolarına değil, Millî Savunma Bakanlığınca ihtiyaç duyulan tüm hukuk sınıfı subay kadrolarına atanabilmesine ilişkin düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 11- Genelkurmay Başkanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıkları Millî Savunma Bakanlığına bağlanmış ve Genelkurmay Başkanlığı ile Kuvvet Komutanlıklarının teşkilatı Millî Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşunda gösterilmiştir. 6755 sayılı Kanunun 6 ncı ve 23 üncü maddeleri ile Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı İçişleri Bakanlığına bağlanmıştır. Madde ile 6755 sayılı Kanunda yapılan düzenleme ile ilgili uyum düzenlemesi yapılmaktadır.

Madde 12- Türk Silâhlı Kuvvetlerinden her ne şekilde olursa olsun mecburî hizmet yükümlülüğünü tamamlamadan ayrılan veya ilişkisi kesilen subay ve astsubaylar (Türk Silâhlı Kuvvetlerinde görev yapamaz şeklinde sağlık raporu alanlar ile vazife malûlü olarak Türk Silâhlı Kuvvetlerinden ayrılanlar hariç), her yıl kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından belirlenen; askeri öğrenci, subay ve astsubay nasbedildikten sonra kendilerine yapılan

öğrenim, eğitim ve yetiştirme masraflarının iki katını ödemeleri ayrıca 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde düzenlenen “disiplinsizliği alışkanlık hâline getirme” disiplinsizliğini işleyerek çıkarılanların bu madde gereğince belirlenen masrafların dört katını yükümlülük sürelerinin eksik kalan kısmı ile orantılı olarak kanunî faizi ile birlikte tazminat olarak ödemeleri amaçlanmaktadır.

Madde 13- Madde ile, yabancı memleketlere öğrenim, staj, kurs gibi nedenlerle giden subay ve astsubaylar için bu sürelerin toplamda altı ayı geçmesi halinde yükümlülüklerinin bu sürenin iki katı kadar uzatılmasına yönelik düzenleme yapılması amaçlanmaktadır. Ancak, pilotların mesleki olarak almak zorunda oldukları harbe hazırlığın devamı niteliğinde olan simülatör eğitim sürelerinin bu düzenleme kapsamı dışında bırakılması amaçlanmaktadır.

Madde 14- 7179 sayılı Askeralma Kanunu ile statüler arasına “yedek astsubay” statüsü ilave edilmiştir. Madde ile, astsubay adaylarına temel eğitim süresince ödenecek olan harçlık tutarının uzman onbaşı maaşı yerine en alt astsubay rütbesi olan astsubay astçavuş maaşı olarak belirlenmesine yönelik düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 15- Anayasa Mahkemesi, 6/12/2022 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan, 13/10/2022 tarihli, 2021/84 Esas ve 2022/117 Karar sayılı karar ile Anayasanın 128 inci maddesi uyarınca memurlar ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri ve atanmalarına ilişkin hususların ancak kanunla düzenlenebileceği gerekçesiyle 926 sayılı Kanunun ek 39 uncu maddesinde yer alan “... ve yönetmelikte öngörülen şartları taşımak...” ibaresi ile “Giriş sınavı, yönetmelikte belirlenen konulardan yazılı ve/veya mülakat şeklinde yapılır.” cümlesinin, ve “...yönetmelikle belirlenecek konulardan...” ibaresi ile “...bu sürenin sonunda oluşturulacak yeterlik sınav kurulu tarafından...” ve “...yazılı ve/veya sözlü sınava tabi tutulurlar” ibarelerinin iptallerine, karar vermiştir.

Bu kapsamda askeri personelin müfettiş olarak atanmasına ilişkin şartlar ile bu atama işleminin sebep unsuru olan giriş sınavına dair genel esasların kanunla düzenlenmesi amaçlanmaktadır. Stajyer müfettiş alım işlemleri mali ve idari olarak karşılaşılan aksaklıklar nedeniyle kanundan çıkarılmış, alımı yapılan personelin doğrudan müfettiş olarak atanmasının uygun olacağı değerlendirilmiştir. Bu çerçevede yeterlik sınavı da kanundan çıkarılmıştır.

Madde 16- 926 sayılı Kanunun 113 üncü maddesinde öngörülen düzenleme yürürlüğe girmeden önce yurtdışına öğrenim, staj, kurs, ihtisas veya görgü ve bilgilerini artırmak amacıyla gönderilen personel hakkında yükümlülük sürelerinin hesaplanmasında yurtdışında altı aydan kısa geçirilen sürelerin dikkate alınmamasına yönelik düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 17- 926 sayılı Kanunun ek geçici 98 inci maddesi kapsamında yeniden pilot subay nasbedilenlerden yükümlülük süresini tamamlayarak ayrılanlara bilfiil icra ettikleri uçuş karşılığı toptan ödeme ve ilave tazminatlarının verilebilmesi, muvazzaf pilot subay olarak göreve devam etmek isteyenlerin uçuş tazminatı hak edişi konusunda emsalleri ile benzer hükümlere tabi tutulmaları amaçlanmaktadır. 926 sayılı Kanunun ek geçici 98 inci maddesi kapsamındaki personel yükümlülük süreleri boyunca uçuş tazminatı hak edişi konusunda emsalleri pilotlardan daha farklı şartlara tabi tutulmuştur. Ancak yükümlülük süresini tamamlayan bu personelden göreve muvazzaf pilot subay olarak devam etmek isteyenler hakkında uçuş tazminatlarına yönelik kapsamlı bir düzenleme bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda muvazzaf pilot subay olarak göreve devam etmek isteyen bu personelin uçuş tazminatı hak edişi konusunda emsalleri ile aynı şartlara tabi olmalarına yönelik yasal düzenleme yapılması ihtiyacı hâsıl olmuştur.

Düzenleme ile yükümlülük süresini tamamlayarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılanlara yıllık görev süresi sonu beklenmeden toptan ödeme ve ilave tazminat verilebilmesi ile muvazzaf subay olarak göreve devam etmek isteyenlerin uçuş tazminatı konusunda emsalleri ile benzer haklara sahip olmaları amaçlanmaktadır.

Madde 18- Millî Savunma Bakanlığı nam ve hesabına öğrenim gören askerî öğrenciler başka bir üniversiteye okul masraflarını ödemek şartıyla yatay geçiş yapabilmekte olup bu durum Millî Savunma Üniversitesi ve Türk Silahlı Kuvvetleri personel planlamasında tereddüt ve sorunlara yol açmaktadır. Madde ile, fakülte veya yüksekokullarda öğrenim gören askerî öğrencilerin, öğrenim gördükleri bölümleri/programları veya okumakta oldukları yükseköğretim kurumlarını değiştiremeyeceklerine veya yatay geçiş yapamayacaklarına ilişkin düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 19- Fakültelerde veya yüksekokullarda öğrenim gören öğrencilerden, sağlık sebepleri dışında ilişkileri kesilenlere, personel ve amortisman giderleri ile ilaç ve tedavi giderleri, kitap ve kırtasiye giderleri, öğrenci harçlıkları ve yiyecek giderlerinin yarısı ile bunlara tekabül eden faizleri hariç, Devlet tarafından yapılan masraflar, sarf tarihinden tahsil tarihine kadar geçen süre için kanuni faizi ile birlikte hesaplanacak tutarın iki katı ödettilmesi ayrıca 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununda ifade edildiği üzere askerlik mesleğinin temeli olan disiplinin muhafazası ve idamesi kapsamında fakültelerde veya yüksekokullarda öğrenim gören öğrencilerden, yönetmelikte tespit edilecek ahlak notunu kaybedenler ile askeri öğrenci niteliğini kaybettiklerine dair disiplin kurullarınca haklarında karar verilerek askeri öğrencilikten çıkarılanlara, bu maddeye göre hesaplanacak tazminat miktarının dört katı ödettilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 20- Askerî öğrencilerden; askeri eğitim-öğretim kurumları ile yurtiçinde ve yurtdışında fakülte ve yüksekokullarda öğrenim görenlerden, lisans ve önlisans seviyesinde birinci sınıfın temmuz ayının son gününe kadar, personel ve amortisman giderleri ile ilaç ve tedavi giderleri, kitap ve kırtasiye giderleri, öğrenci harçlıkları ve yiyecek giderlerinin yarısı ile bunlara tekabül eden faizleri hariç, okul masrafları ile birlikte Devlet tarafından yapılan masrafları, sarf tarihinden tahsil tarihine kadar geçen süre için kanuni faizi ile birlikte hesaplanarak iki katı olarak ödeyerek istifa edebilmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Askerî eğitim ve öğretim kurumlarına uyum gösteremeyenler bakımından lisans ve önlisans seviyesinde yalnızca birinci sınıfın sonuna kadar istifa edilmesine müsaade edilmesi, bundan sonraki yıllarda Millî Savunma Bakanlığı personel ihtiyacı kapsamında öğrencilerin istifa etmesinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 21- Millî Savunma Bakanlığınca gerçekleştirilen personel temin faaliyet sürecinin aksamaması, hızlandırılması, zaman ve emek israfının önlenmesi, posta ve tebligat giderlerinin asgari seviyeye indirilmesine yönelik, sınavlarla ilgili her türlü açıklama, başvuru ve sonuçların adaylara duyurulması işlemlerinin Bakanlık internet sayfasından duyurulması ve bu duyuruların adaylara tebliğ hükmünde olmasına ilişkin düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 22- Anayasa Mahkemesinin, 12/1/2023 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanan, 30/6/2022 tarihli, 2018/137 Esas ve 2022/86 Karar sayılı kararında belirtilen gerekçeler dikkate alınarak kişilerin özel hayatının korunmasını isteme kapsamında hukuki güvenlik ve öngörülebilirliğini sağlamak amacıyla gecikmesinde sakınca bulunan hallerde yirmi dört saat içinde hâkim onayına sunulması şartı ile birlik komutanının veya kurum amirinin yazılı emri üzerine tehlikenin veya suçun işlenmesinin önlenmesi amacıyla sahil güvenlik hizmet binaları ve eklentileri ile yüzer unsurlarında, askerlik yükümlülüğünü yerine getiren erbaş ve erlerin üstünün, özel kâğıtlarının ve eşyalarının aranmasına imkan tanınması amaçlanmaktadır.

Madde 23- Anayasa Mahkemesinin 2018/137 Esas ve 2022/86 Karar sayılı kararında belirtilen gerekçeler dikkate alınarak kişilerin özel hayatının korunmasını isteme kapsamında hukuki güvenlik ve öngörülebilirliğini sağlamak amacıyla gecikmesinde sakınca bulunan hallerde yirmi dört saat içinde hâkim onayına sunulması şartı ile birlik komutanının veya kurum amirinin yazılı emri üzerine tehlikenin veya suçun işlenmesinin önlenmesi amacıyla jandarma hizmet binaları ve eklentilerinde, askerlik yükümlülüğünü yerine getiren erbaş ve erlerin üstünün, özel kâğıtlarının ve eşyalarının aranmasına imkan tanınması amaçlanmıştır.

Madde 24- Türkiye Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri Derneğine üye olabilecekler bu Derneği kurma hakkına sahip olanlar, bunların eşleri ile dul ve yetimleri, şehitlerin dul ve yetimleridir. Madde ile, şehitlerin anne ve babalarının Türkiye Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri Derneğine üye olabilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 25- Seferberlik tatbikatı ve ferdi seferberlik eğitimlerine katılan ve yürürlükteki mevzuat kapsamında herhangi bir ödeme alamayan işçi, işsiz, işveren, kendi nam ve hesabına çalışan ve serbest meslek mensubu yedek personele ödeme yapılabilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda, muhtelif statülerdeki yedek personele; 257 sayılı Er ve Erbaş Harçlıkları Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda yer alan özlük haklarına yönelik mevcut hükümler saklı kalmak kaydıyla, silahlı bulundukları sürece muvazzaf emsallerini geçmemek üzere ödeme yapılabilmesi ve buna ilişkin usul ve esasların Cumhurbaşkanınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 26- Kamu yararına yönelik ihtiyacın ortadan kalkması halinde ilgili idare tarafından terk edilebilecek durumda olan taşınmazların kullanımına son verilerek ilgililere iade edilmesi yoluyla İdare aleyhine açılan kamulaştırmaz el atmadan kaynaklanan tazminat davalarında kamu zararının önüne geçilmesi, İdare tarafından yalnızca kamu yararına yönelik kullanımına ihtiyaç duyulan taşınmazlar yönünden bedel hesaplamasına gidilmesi, uzlaşmanın taşınmazın kullanımına kısmen ya da tamamen son verilmesine ilişkin de yapılabilmesi, uzlaşmanın, taşınmazın üzerinde yapı bulunması halinde bina/ tesis bulunmayan kısmının ifraz edilmesi suretiyle de mümkün olabilmesi, açılacak kamulaştırmaz el atma davalarında, öncelikle İdarenin kamu yararına yönelik ihtiyaç durumuna göre taşınmazın kullanımına son verilerek iade edilip edilmeyeceğinin mahkeme tarafından dikkate alınmasına yönelik düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 27- Maddeyle, 2942 sayılı Kanuna geçici bir madde eklenmektedir. 5/1/1961 tarihli ve 221 sayılı Amme Hükmi Şahısları veya Müesseseleri Tarafından Fiilen Amme Hizmetlerine Tahsis Edilmiş Gayrimenkuller Hakkında Kanun, Anayasa Mahkemesinin, 21/4/2022 tarihli, 2021/19 Esas ve 2022/46 Karar sayılı kararıyla iptal edilmiş ve iptal kararının Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir. Söz konusu iptal kararı, 4/8/2022 tarihli ve 31913 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır.

İptal edilen 221 sayılı Kanun, Mülga 31/8/1956 tarihli ve 6830 sayılı İstimlak Kanununun yürürlüğe girdiği 1956 tarihinden önce fiilen kamu hizmetlerine tahsis edilmiş olmakla birlikte usulünce kamulaştırıldığı ortaya konulamayan taşınmazların tabi olacağı usul ve esasları düzenlemektedir.

221 sayılı Kanun 12/1/1961 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu Kanuna göre, Mülga 6830 sayılı İstimlak Kanununun yürürlüğe girdiği tarihe kadar kamulaştırma işlemine dayanmaksızın kamulaştırma kanunlarının göz önünde tuttuğu maksatlara fiilen tahsis edilmiş olan gayrimenkullerin ilgili amme hükmi şahsı veya müessesesi adına tahsis tarihinde kamulaştırılmış sayılacağı düzenlenmiştir. Aynı Kanun bu kapsamdaki gayrimenkullerden tapuya kayıtlı olanların kayıt sahiplerinin ya da mirasçılarının ancak fiili tahsis tarihindeki rayiç üzerinden gayrimenkulün bedelini isteyebileceği ve bu bedelin dava hakkının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki sene sonra düşeceğini hüküm altına almıştır. Ayrıca Kanunun yürürlüğe girmesinden önce açılmış ve kesin karara bağlanmamış davalar hakkında da bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir. Bu Kanun bir tasfiye kanunu olup mülga 6830 sayılı İstimlak Kanununun yürürlüğe girmesinden önce fiilen kamu hizmetine tahsis edilmiş taşınmazları konu edinmektedir.

Anayasanın 153 üncü maddesinin beşinci fıkrası Anayasa Mahkemesi kararlarının geriye yürümayacağı hükmünü amirdir. Bu hükmün gereği olarak iptalden sonra da 221 sayılı Kanunun öngördüğü süre içinde açılan ve halen derdest bulunan davalar hakkında uygulanması sonucu

doğacaktır. Diğer bir anlatımla 221 sayılı Kanunun yürürlüğünden itibaren iki yıl geçmiş olan ve 1956 yılından önce fiilen kamu hizmetine tahsis edilen ve kanun gereği kamulaştırılmış sayılan taşınmazlar bakımından yeni bir dava hakkı doğurmayacağı sonucuna varılacaktır.

Ancak Anayasa Mahkemesi kararlarının geriye yürümeyeceği ilkesi ve Anayasa Mahkemesinin bir kanun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin tamamını veya bir kısmını iptal ederken kanun koyucu gibi hareketle yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemeyeceğine ilişkin Anayasanın amir hükmüne rağmen iptal kararını geriye yürütecek şekilde uygulama yapıldığı takdirde bu yerlerin kamulaştırmaz el atılan yerler gibi değerlendirilmesi de söz konusu olabilecektir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Anayasa Mahkemesinin iptal kararından sonra oluşacak tereddütleri gidermek ve Anayasa Mahkemesinin iptal kararının geriye yürüyemeyeceği ilkesinin uygulanmasını sağlamak ve bu konuda bir kanun boşluğuna meydan vermemek için geçici madde düzenlemesi yapılmaktadır.

Madde 28- 16/4/2017 tarihinde Anayasa değişikliğine ilişkin yapılan halkoylaması sonucu Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmesi sonrasında Bakanlığımız teşkilat yapısı ve faaliyetlerinde meydana gelen değişikliklere uyum sağlanması maksadıyla düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 29- 16/4/2017 tarihinde Anayasa değişikliğine ilişkin yapılan halkoylaması sonucu Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmesi sonrasında Bakanlığımız teşkilat yapısı ve faaliyetlerinde meydana gelen değişikliklere uyum sağlanması maksadıyla Kanunda yer alan tanımlar maddesinin yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 30- Döner sermaye kapsamında yürütülen personel ve askeri öğrenci temin faaliyetlerine ilişkin sınavlar ile döner sermaye kapsamı dışında yürütülen diğer sınavların farklılığının ortaya konulması, şehit veya gazi yakınlarından sınav ücreti alınıp alınmayacağı gibi hususların Bakanlıkça belirlenmesi ayrıca Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçiş ile birlikte Bakanlığımız teşkilat yapısında ve faaliyetlerinde meydana gelen değişikliklere uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 31- 16/4/2017 tarihinde Anayasa değişikliğine ilişkin yapılan halkoylaması sonucu Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmesi sonrasında Bakanlığımız teşkilat yapısı ve faaliyetlerinde meydana gelen değişikliklere uyum sağlanması maksadıyla Kanunda yer alan tanımlar maddesi yeniden düzenlenmiştir. Bu kapsamda Kanunda yer alan tanımlara uygun kullanımın sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 32- 16/4/2017 tarihinde Anayasa değişikliğine ilişkin yapılan halkoylaması sonucu Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmesi sonrasında Bakanlığımız teşkilat yapısı ve faaliyetlerinde meydana gelen değişikliklere uyum sağlanması ayrıca döner sermaye işlerinde ek görevle görevlendirilen personele ödenen ücrete esas gösterge rakamlarının artırılarak günün şartlarına uyarlanması amaçlanmaktadır.

Madde 33- Hizmet sebebiyle izinlerini kısmen veya tamamen kullanamayan Türk Silâhlı Kuvvetlerine mensup uzman erbaşların izin haklarının kullanılmasına ilişkin mevzuatta herhangi bir düzenlemenin yer almadığı ancak söz konusu hakkın 926 sayılı Kanun ve Türk Silahlı Kuvvetleri İzin Yönetmeliği ile subay ve astsubaylara ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi sivil memurlara tanındığı görülmektedir.

Madde ile, uzman erbaşların hizmet gereği zorunlu nedenlerle kullanamadıkları yıllık izinlerinin subay ve astsubaylarda olduğu gibi altmış günü geçmemek üzere müteakip sene içerisinde kullanabilmeleri imkânı tanınması amaçlanmıştır.

Madde 34- Anayasa Mahkemesi, “idari işlemler kullanılarak, kamu hizmetlerinde kalma hakkına ilişkin bir konuda yasal çerçeve çizilmeden ve temel ilkeler belirlenmeden düzenleme yapılmasını temel hak ve hürriyetlerin ancak kanunla sınırlanabileceği kuralına aykırı bularak” dava

konusu edilen kendilerinden istifade edilememe hâlleri ibaresini, 10/6/2022 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 1/6/2022 tarihli, 2022/4 Esas ve 2022/64 Karar sayılı kararı ile iptal etmiştir. Bu kapsamda kendilerinden istifade edilememe halleri kanunla düzenlenerek bu halde yapılacak diğer işlemlerin yönetmelikle düzenlenebilmesi amacıyla Anayasa Mahkemesi kararı kapsamında düzenleme yapılması ve maddeye terör örgütleriyle ilişkisi bulunanların sözleşmelerinin fesih edileceğine dair bent eklenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 35- Anayasa Mahkemesinin, 10/6/2022 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan 2022/64 Karar sayılı kararı ile 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun 12 nci ve 19 uncu maddesinde yer alan “kendilerinden istifade edilememe” ibareleri iptal edilmiştir. Anılan kararda; kamu personelinin kamu hizmetinden çıkarılmasına ilişkin kuralların kanunla düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu kapsamda sözleşme fesih nedenlerinden biri olan ve daha önce yönetmelik ile düzenlenen “intibak edememe halleri”nin de Kanunda ayrıntılı olarak düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 36- Anayasa Mahkemesinin, 2022/4 Esas ve 2022/64 Karar sayılı kararı ile 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun 12 nci ve 19 uncu maddesinde yer alan “kendilerinden istifade edilememe” ibareleri iptal edilmiştir. Anılan kararda; kamu personelinin kamu hizmetinden çıkarılmasına ilişkin kuralların kanunla düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu kapsamda sözleşme fesih nedenlerinden biri olan ve daha önce yönetmelik ile düzenlenen “görevde başarısız olma halleri”nin de Kanunda ayrıntılı olarak düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 37- Anayasa Mahkemesinin, 2022/4 Esas ve 2022/64 Karar sayılı kararı ile 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun 12 nci ve 19 uncu maddesinde yer alan “kendilerinden istifade edilememe” ibareleri iptal edilmiştir. Anılan karar gerekçesinde; kamu personelinin kamu hizmetinden çıkarılmasına ilişkin kuralların kanunla düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu kapsamda uzman erbaşların kendilerinden istifade edilememe sebebiyle sözleşmelerinin feshedilmesi nedenlerinin Kanunda ayrıntılı olarak yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 38- Uzman erbaşların astsubaylığa geçirilmesi ile ilgili usul, esas ve şartlarının düzenlendiği maddede değişiklik yapılarak hareket veya yurt dışı operasyon görevleri nedeniyle uzman erbaşlıktan astsubaylığa geçiş işlemlerine katılamayan uzman erbaşlara ilave sınav hakkı verilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 39- Anayasa Mahkemesinin, 2022/4 Esas ve 2022/64 Karar sayılı kararı ile Kanunun 12 nci ve 19 uncu maddesinde yer alan “kendilerinden istifade edilememe” hallerinin yönetmelikle düzenleneceğine ilişkin hüküm iptal edilmiştir. İptal kararında kamu personelinin kamu hizmetinden çıkarılmasına ilişkin kuralların kanunla düzenlenmesi gerektiği belirtildiğinden 12,12/A, 12/B ve 12/C maddelerinde anılan hususa ilişkin gerekli yasal çerçeve çizilerek sözleşme fesih hallerine ilişkin temel ilkeler Kanunla belirlenmiştir. Bu kapsamda “görevde başarısız olma, intibak edememe ve kendilerinden istifade edilememe” hallerinde yapılacak diğer işlemlerin yönetmelik ile düzenlenebilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 40- Harp okullarında eğitim ve öğrenim gören öğrencilerin sağlık durumu nedeniyle okuldan çıkarılanlar hariç, diğer nedenler ile çıkarılanlara, personel ve amortisman giderleri, ilaç ve tedavi giderleri, kitap ve kırtasiye giderleri ile öğrenci harçlıklarının tamamı ve yiyecek giderlerinin yarısı ile bunlara tekabül eden faizleri hariç, Devlet tarafından yapılan masraflar, sarf tarihinden tahsil tarihine kadar geçen süre için kanuni faizi ile birlikte hesaplanan tutarın iki katı olarak ödettilmesine ayrıca 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu’nda ifade edildiği üzere askerlik mesleğinin temeli olan disiplinin muhafazası ve idamesi kapsamında harp okullarında öğrenim gören öğrencilerden, öğrenciye verilen disiplin notunu kaybedenler ve öğrenci niteliğini kaybettiklerine dair disiplinsizlik nedeniyle askeri öğrencilikten çıkarılmasına karar verilenlere, bu maddeye göre hesaplanacak tazminat miktarının dört katı olarak ödettilmesine ilişkin düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 41- Astsubay meslek yüksekokullarında eğitim ve öğrenim gören öğrencilerin sağlık durumu nedeniyle okuldan çıkarılanlar hariç, diğer nedenler ile çıkarılanlara, personel ve amortisman giderleri, ilaç ve tedavi giderleri, kitap ve kırtasiye giderleri ile öğrenci harçlıklarının tamamı ve yiyecek giderlerinin yarısı ile bunlara tekabül eden faizleri hariç, Devlet tarafından yapılan masraflar, sarf tarihinden tahsil tarihine kadar geçen süre için kanuni faizi ile birlikte hesaplanan tutarın iki katı olarak ödettilmesine ayrıca 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununda ifade edildiği üzere askerlik mesleğinin temeli olan disiplinin muhafazası ve idamesi kapsamında astsubay meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerden, disiplin notunu kaybedenler ve öğrenci niteliğini kaybettiklerine dair disiplinsizlik nedeniyle askeri öğrencilikten çıkarılmasına karar verilenlere, bu maddeye göre hesaplanacak tazminat miktarının dört katı olarak ödettilmesine ilişkin düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 42- Tesis güvenlik belgesinin verilebilmesi için ilgili mevzuatta belirlenmiş şartların sağlanması gerektiği düzenlenmekte, bahsi geçen belge verilmiş olan ve savunma sanayii alanında faaliyet gösteren firmaların denetiminin, daha hızlı ve etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi amacıyla münhasıran Millî Savunma Bakanlığı tarafından yapılması ve NATO projeleri kapsamında yürütülen tesislerde yapılacak denetlemelere ilişkin ibare değişikliği yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 43- Millî Savunma Bakanlığının kadro ve kuruluşunda yer alan kurumların envanterinden satışı yapılan malzeme, teçhizat, silah ve mühimmat karşılığı elde edilen özel gelirlerin büyük çoğunluğu, dost ve müttefik ülkelerle mütakabiliyet esasları çerçevesinde yürütülen uluslararası faaliyetler ile Türk Silahlı Kuvvetleri ihtiyaçları için yerli savunma sanayii firmaları tarafından yürütülen proje ve ön çalışmaların AR-GE faaliyetleri çerçevesinde yapılan mal ve hizmet teslimlerinden oluşmaktadır. Bu gelirler, 3212 sayılı Kanunun “Kaynağın bütçeye kaydı” başlıklı 4 üncü maddesinin beşinci fıkrasındaki “...Millî Savunma Bakanlığı Bütçesine konan ödeneklerle Bakanlık adına T.C. Merkez Bankasında açılacak özel döviz hesabına yatırılan ABD Doları, Savunma sanayiinin geliştirilmesi araştırma ve geliştirme hizmetleri ve Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı bulunan silah ve malzemenin tedariki için ... kullanılır.” hükmü gereğince yalnızca Türk Silahlı Kuvvetlerinin modernizasyonuna ilişkin projelerde kullanılmaktadır. Envanterden çıkan söz konusu mal ve malzemenin tekrar temini için ihtiyaç duyulan kaynak, öncelikle genel bütçeyle tahsis edilen (1 finansman kodu) modernizasyon ödeneklerinden telafi edilmek suretiyle karşılanmaya çalışılmaktadır. Bu durum, ilk etapta Millî Savunma Bakanlığının bütçesinden dolaylı olarak ödenek kesintisi anlamına gelmekte olup, yılı Bütçe Kanunundaki ödenek tavanı uygulaması ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 39 uncu maddesindeki kısıtlama nedeniyle söz konusu kesintinin özel gelirler karşılığı tahsis edilen ödeneklerle telafi edilmesi mümkün olmamaktadır. Bununla birlikte; bahse konu ödenek tavanı ve bütçe limiti kısıtlaması nedeniyle Millî Savunma Bakanlığınca 3212 sayılı Kanun kapsamında döviz cinsinden elde edilen özel gelirler tahsil edildiği yıl muhasebe kayıtlarına yansıtılamamaktadır. Bu düzenleme ile, 3212 sayılı Kanun, 189 sayılı Kanun ve 657 sayılı Kanunun ilgili maddeleri kapsamında elde edilecek olan özel gelirler karşılığı tahsis edilen ödeneğin yetersiz kalması halinde ilave ödenek ekleme yetkisi Cumhurbaşkanına verilmektedir.

Madde 44- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun yürürlüğe girmesi ile sosyal sigorta sistemi tek çatı altında birleştirilmiştir. Kanunun “Bazı kamu görevlilerine yaşlılık aylığı bağlanacak haller” başlıklı 44 üncü maddesinde kamu görevlilerine yaşlılık aylığı bağlanmasına ilişkin hükümler belirlenmiş ve 28 inci maddenin ikinci ve üçüncü fıkrasında belirtilen yaş ve prim ödeme gün sayılarının tamamlanması halinde yaşlılık aylığı bağlanabileceği hüküm altına alınmıştır. Belirlenen yaş hadleri kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren kademeli olarak artırıldığı için 1999 yılı öncesinde sigortalı olan ve Yüksek Askerî Şura kararı ile 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu veya 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu kapsamında emekliye sevk

edilen personelin çoğu emeklilik şartlarını sağlamakta iken, 1999 yılı sonrası sigortası başlayan ve kadrosuzluk nedeniyle emekliye sevk edilen personelden bazılarının yaş şartını sağlamadığından emekli aylığı bağlanamamıştır.

5510 sayılı Kanun kapsamında, kadrosuzluk nedeniyle emekliye sevk edilenlere yaş şartı aranmaksızın, prim ödeme gün sayısının 9000 gün olması halinde aylıklık aylığı bağlanacağı; ancak, 5434 sayılı Kanun kapsamında kadrosuzluktan emekliye sevk edilenler ile ilgili hizmet ve yaş şartına ilişkin özel bir düzenlemeye yer verilmediğinden, sigortalılara aylık bağlanabilmesi için, bunlarında genel hükümler çerçevesinde, tabi oldukları hizmet süresi ve yaş şartını tamamlamaları gerekmektedir.

1/2/2018 tarihli ve 7078 sayılı Kanunun 32 nci maddesi ile 926 sayılı Kanunun 54 üncü maddesine eklenen; “Ancak albaylar ile rütbe bekleme süresi üç yıldan az olan general ve amiraller, rütbe bekleme süresine bakılmaksızın ve sicil şartı aranmaksızın Yüksek Askerî Şûra Başkanının kararıyla Yüksek Askerî Şûra değerlendirmesine alınabilirler.” hükmü ile Yüksek Askerî Şûranın değerlendirilmesine tabi tutulacak Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin kapsamına ilişkin değişiklik yapılmıştır.

Bu itibarla düzenleme ile, 5434 sayılı Kanun ile 5510 sayılı Kanun arasındaki farklılığın giderilmesi ve düzenlemenin 1/2/2018 tarihinden itibaren kadrosuzluktan emekliye sevk edilenler hakkında uygulanması amaçlanmaktadır.

Madde 45- 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındakilere bağlanacak emekli aylığı ile Kanunun yürürlük tarihinden önce emekli aylığı bağlanan veya emekli ikramiyesi ödenenlere ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 46- 6755 sayılı Kanunun 6 ve 23 üncü maddeleri ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı İçişleri Bakanlığına bağlanmıştır. Ayrıca Genelkurmay Başkanlığı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıkları ayrı ayrı Millî Savunma Bakanlığına bağlanmış ve Genelkurmay Başkanlığı ile Kuvvet Komutanlıkları teşkilatının Millî Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşunda gösterileceği hüküm altına alınmıştır. Madde ile; teşkilat değişikliğine uyum sağlanması, ayrıca sözleşmeli erbaş ve erlerin, uzman erbaş statüsüne geçirilebilmelerine ilişkin düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 47- Anayasa Mahkemesinin 15/6/2023 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan, 5/4/2023 tarihli, 2022/152 Esas ve 2023/66 Karar sayılı kararı ile 10/3/2011 tarihli ve 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanununun 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan disiplinsizlik ve ahlaki durum nedeniyle Türk Silahlı Kuvvetlerinde görev yapamayacağı anlaşılanların ilişkilerinin kesilmesi hakkındaki madde, disiplin kovuşturmalarında kişilere tanınması gereken “savunma hakkını” ihlal ettiği gerekçesiyle iptal edilmiştir.

Madde ile; ilişik kesme sonucu doğuran sicil ve kanaat raporunun ancak 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu kapsamında yürütülecek disiplin soruşturması neticesinde verilebilmesi zorunlu kılınmakta ve ilgili personele savunma hakkı tanınarak anılan Anayasa Mahkemesi kararı kapsamında düzenlenme yapılması ayrıca maddeye terör örgütleriyle ilişkisi bulunanların sözleşmelerinin fesih edileceğine dair bent eklenmesi amaçlanmaktadır.

Anayasa Mahkemesinin 2018/137 Esas ve 2022/86 Karar sayılı kararı ile 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanununun 6 ncı maddesinde yer alan “kendilerinden istifade edilememe halleri” ibaresi iptal edilmiştir. Anılan kararda; kamu personelinin kamu hizmetinden çıkarılmasına ilişkin kuralların kanunla düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu kapsamda, sözleşmeli erbaş ve erlerin sözleşme fesih nedenleri olan “görevde başarısız olma halleri” ile kendilerinden istifade edilememe hallerinin ayrıntılı olarak yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 48- Anayasa Mahkemesinin, 2018/137 Esas ve 2022/86 Karar sayılı kararı ile 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanununun 6 ncı maddesinde yer alan “kendilerinden istifade edilememe halleri” ibaresi iptal edilmiştir. Anılan kararda; kamu personelinin kamu hizmetinden çıkarılmasına

ilişkin kuralların kanunla düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu kapsamda, sözleşmeli erbaş ve erler için diğer bir sözleşme fesih nedeni olan “görevde başarısız olma halleri”nin de ayrıntılı olarak düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 49- Anayasa Mahkemesinin, 2018/137 Esas ve 2022/86 Karar sayılı kararı ile 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanununun 6 ncı maddesinde yer alan “kendilerinden istifade edilememe halleri ile” ibaresi iptal edilmiştir. Anılan karar gerekçesinde; kamu personelinin kamu hizmetinden çıkarılmasına ilişkin kuralların kanunla düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Bu kapsamda sözleşmeli erbaş ve erlerin kendilerinden istifade edilememe hallerinin ayrıntılı olarak yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 50- Sözleşmeli erbaş ve erlere bu Kanun gereğince ödenmekte olan ücret özel durumlarda Komando birlikleri için %8, gemi ve yüzer birliklerde %3 artırımlı ödenmekte olup benzer şekilde çalışma şartları göz önünde bulundurularak Amfibi Deniz Piyade Tugay Komutanlığında görevli sözleşmeli erbaş ve erlere ödenmekte olan aylık ücretlerinin yapmakta oldukları iş güclüğü ve iş riski açısından yüzde beş artırımlı ödenebilmesine imkân sağlanması amaçlanmaktadır.

Sahil Güvenlik Komutanlığındaki sözleşmeli erbaş ve erler ile ilgi asayiş tazminatına yönelik atıf yapılan 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun 16’ncı maddesi 668 sayılı KHK ile yürürlükten kaldırılmış ancak aynı hususu 703 sayılı KHK ile aynı Kanunun 7’nci maddesine ilave edildiğinden uyum sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 51- Kurum personeli arasındaki birlik ve beraberliği sağlayarak, sözleşmeli erbaş ve erlerin motivasyonunu ve aidiyet duygusunu artırmak maksadıyla mesai sonrası görev yerlerinden ayrılan sözleşmeli erbaş ve erlerin, mesaiye gidiş ve gelişlerinde servis araçlarından istifade edebilmelerinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Sözleşmeli erbaş ve erlerin görev yaptıkları Bakanlık bünyesinde kazandıkları tecrübelerinden istifade etmek ve uzman erbaşlığa geçişi özendirmek adına sözleşmeli erbaş ve erlerin bağlı bulunduğu Bakanlık bünyesi içerisinde kalmak şartı ile uzman erbaş olmaları halinde bu ödemenin yapılmasının sağlanması amaçlanmaktadır. Bunun yanı sıra (uzman erbaşlıktan astsubaylığa geçişte olduğu gibi) astsubaylığa geçen sözleşmeli erbaş ve erlere ise bu ödemenin yapılmaması amaçlanmaktadır. Ayrıca bu şekilde uzman erbaş olan sözleşmeli erbaş ve erlerin sözleşmeli erlikte geçen sürelerinin emekli ikramiyesi, iş sonu tazminatı ve kıdem tazminatının hesabında dikkate alınmayacağına hüküm altına alınması amaçlanmaktadır.

Madde 52- Anayasa Mahkemesinin, 23/6/2023 tarihli Resmî Gazete’de yayımlanan, 4/5/2023 tarihli, 2023/14 Esas ve 2023/86 Karar sayılı kararı ile 6191 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde yer alan “kendilerinden istifade edilememe” hallerinin yönetmelikle düzenleneceğine ilişkin hüküm iptal edilmiştir. İptal kararında kamu personelinin kamu hizmetinden çıkarılmasına ilişkin kuralların kanunla düzenlenmesi gerektiği belirtildiğinden 6, 6/A ve 6/B maddelerinde anılan hususa dair gerekli yasal çerçeve çizilerek sözleşme fesih nedenlerine ilişkin temel ilkeler Kanunda belirlenmiştir. Bu kapsamda “görevde başarısız olma ve kendilerinden istifade edilememe” hallerinde yapılacak diğer işlemlerin yönetmelik ile düzenlenebilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 53- Türk Silahlı Kuvvetleri personel sisteminin geliştirilmesi, tecrübe kazanmış personelin çalışmasından faydalanmaya devam edilmesi amacıyla sözleşmeli erbaş ve erlerin bağlı oldukları kuvvet komutanlıklarında statü geçişi kapsamında uzman erbaşlığa geçebilmelerinin sağlanması ile aranacak genel niteliklerin belirlenmesine ilişkin düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 54- Madde ile; Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin kimlik, görev veya faaliyetlerinin, Millî Savunma Bakanlığınca yetki verilen durumlar hariç olmak üzere, radyo, televizyon, internet, sosyal medya, gazete, dergi, kitap ve diğer tüm medya araçları ile her türlü yazılı, görsel, işitsel ve elektronik kitle iletişim araçları vasıtasıyla yayınlanması veya açıklanması durumunda, disiplinin ivedi olarak tesis edilmesi ve caydırıcılığın artırılması amaçlanmıştır.

Madde 55- 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 302, 307, 309, 311, 312, 313, 314, 315 ve 320 nci maddeleri ile 310 uncu maddesinin birinci fıkrasında yazılı suçlar, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamında terör suçu olarak kabul edilmiş, bu suçları işleyenlere verilecek cezalar ile bu cezaları gerektiren suçlarda uygulanacak dava zamanaşımı süreleri 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda düzenlenmiştir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu gereğince terör suçlarına verilecek cezalara yönelik uygulanan dava zamanaşımı süresinin “ağırlaştırılmış müebbet hapis” cezası gerektiren suçlarda otuz yıl, “müebbet hapis” cezası gerektiren suçlarda yirmi beş yıl, yirmi yıldan aşağı olmamak üzere “hapis” cezası gerektiren suçlarda yirmi yıl olarak düzenlendiği göz önüne alındığında, terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmak, bu örgütlere yardım etmek, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmak ya da kullandırmak, bu örgütlerin propagandasını yapmak fiillerinin işlendiğinin beş yıllık süreden sonra öğrenilmesi durumunda bu fiilleri işleyen personel hakkında da Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayırma cezasının uygulanabilmesi maksadıyla beş yıl olarak belirlenen zamanaşımı süresinin yirmi yıl olarak düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 56- 6413 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinde Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayırma ya da sözleşmenin feshi işlemlerine karşı dava yolunun açık olduğu hüküm altına alınmıştır.

6413 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasında yargı yolu kapalı olan uyarma, kınama ve hizmete kısmi süreli devam disiplin cezaları nedeniyle de belli bir disiplin ceza puanına ya da sayısına ulaşılması sonucunda askeri personelin Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkisinin kesileceği düzenlenmiştir.

Ceza puanlarına eklenmek suretiyle ilişik kesme sonucu doğuran disiplin suçlarının, esas yönünden yargı denetimine kapalı olmasının bu davalar sırasında yapılan yargısal denetimi şekli bir niteliğe büründürdüğü ve disiplinin tesisi şeklindeki kamu yararı ile hak arama özgürlüğü arasında gözetilmesi gereken adil dengeyi bozduğu ve hak arama hürriyetini ihlal ettiği gerekçesiyle maddede yer alan “uyarma” ve “ve hizmete kısmi süreli devam” ibareleri Anayasa Mahkemesinin, 22/6/2022 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanan, 1/6/2022 tarihli, 2022/10 Esas ve 2022/72 Karar sayılı kararı ile, “kınama ve cezaları hariç...” ibaresi ise 27/1/2023 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanan, 30/11/2022 tarihli, 2022/122 Esas ve 2022/151 Karar sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

Madde ile; yargı yolu kapalı olan disiplin cezalarının, ceza sayısı veya puanına eklenmek suretiyle, Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkinin kesilmesi sonucunu doğurduğu hallerde anılan yargı yolu kapalı disiplin cezalarının da mahkemelerce incelenebileceğine ve bunların iptal edilebileceğine ilişkin düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 57- Yabancı Diller Yüksekokulu Millî Savunma Üniversitesi teşkilatına dâhil edilmiş olduğundan 6756 sayılı Kanuna “Yabancı Diller Yüksekokulu” başlıklı ayrı bir madde eklenmesi, Yabancı Diller Yüksekokulunun amacı ve faaliyetlerinin belirlenmesi ve Müdürün atanmasına ilişkin Kanuni dayanak oluşturulması, ayrıca Yabancı Diller Yüksekokuluna ilişkin diğer usul ve esaslarının çıkarılacak Yönetmelikle düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 58- 11 Ocak 2022 tarihli ve 5092 sayılı Cumhurbaşkanı Kararının Eki Karar ile 14 Kasım 2016 tarihli ve 2016/9522 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Eki Kararda değişiklik yapılarak Yabancı Diller Yüksekokulunun Millî Savunma Üniversitesi Teşkilatına dahil edilmesi sebebiyle Yabancı Diller Yüksekokulunda görevli öğretim elemanlarının özlük haklarının düzenlenmesi amacıyla değişiklik yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 59- Yürürlük maddesidir.

Madde 60- Yürütme maddesidir.

Milli Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Milli Savunma Komisyonu

3/6/2024

Esas No: 2/2168

Karar No: 5

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/2168 esas numaralı, “Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 29/5/2024 tarihinde yaptığı 4’üncü toplantısında görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

1. Giriş

İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile 83 Milletvekili tarafından 23/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte tali komisyon olarak Adalet Komisyonu ile Plan ve Bütçe Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 2/2168 esas numaralı “Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 29/5/2024 tarihli 4’üncü toplantısında; Kanun Teklifinin ilk imza sahibi İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile Millî Savunma Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, SGK, Sayıştay Başkanlığı, YÖK ile Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuzun söz konusu Teklif ile ilgili müzakereleri tutanağa bağlanmış ve toplamda 146 sayfa tam tutanak tutulmuştur.¹

2. Teklifin İçeriği

Bu Kanun Teklifi ile; Millî Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşlarında görev yapan personelin bazı özlük hakları ile statülerine dair düzenlemeler yapılması yanında uzman erbaş, er ve sözleşmeli erbaşlarda sözleşme fesih nedenleri, bu hâllerde uygulanacak yaptırımlar ve askeri kaynaktan müfettiş alımına ilişkin usul ve esaslar ile adaylarda aranacak niteliklerin kanunla düzenlenmesi; Harita Genel Müdürlüğü mal ve hizmet sunum bedellerinin ilgili tertibe özel ödenek kaydedilmesi sağlanarak kurum ihtiyaçlarının karşılanmaya devam edilebilmesi ile Millî Savunma Bakanlığınca elde edilen diğer özel gelirlerin de Cumhurbaşkanlığı Kararı ile kullanılabilmesi; disiplin cezalarının ve askeri mahaller, Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığı hizmet binaları ile eklentilerinde yapılan önleme aramalarının Mahkemelerce denetlenmesi; Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılma durumunda ödenecek tazminat tutarlarının artırılması; üst düzey komutan, general ve amirallerin işlediği iddia edilen askeri suçlarda, soruşturma izni vermeye yetkili mercilerin belirlenmesinde son rütbe ve görevlerinin esas alınması ve seferberlik tatbikatı ile ferdi seferberlik eğitimlerine katılan ve herhangi bir ödeme alamayan işçi, işsiz, işveren, kendi nam ve hesabına çalışan ve serbest meslek mensubu yedek personele ödeme yapılabilmesi hususlarına ilişkin düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

3. Teklifte Öngörülen Düzenlemeler

2/2168 esas numaralı Kanun Teklifi ile;

- 657 sayılı Harita Genel Müdürlüğü ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna eklenmesi öngörülen ek 6’ncı maddesi ile; harita ve coğrafi veri satışından elde edilen gelirlerin Harita Genel Müdürlüğüne ödenek kaydedilmesinin dayanak mevzuatı olan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 172’nci maddesinin üçüncü fıkrasının Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş olması nedeniyle ilgili hükümlerin bu defa Kanuna eklenmesi,

- Teklifin çerçeve 2’nci maddesinde öngörülen 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun 95’inci maddesinde yapılan düzenleme ile; görevden ayrılan Bakanlık personelinin de Bakanlığın görev ve sorumluluğuna ilişkin konularda, görevde oldukları süre içerisinde, rütbeleri dışında bulundukları makam ve görevlerine ilişkin unvanlarını kullanarak beyanat vermelerinin, açıklama yapmalarının, yazı yazmalarının müeyyide altına alınması,

¹ Komisyonun toplantı tutanaklarına aşağıdaki bağlantı adresinden ulaşılabilir:

https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=3267

- 1632 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen ek 21’inci maddesi ile; Genelkurmay Başkanı, Kuvvet Komutanları ile general ve amirallerin işlediği isnat edilen askeri suçlarda, soruşturma izni vermeye yetkili merciler ile soruşturma ve kovuşturma makamlarının tayininde; suçun işlendiği tarihteki görevleri ve rütbelerinin değil, son rütbeleri ve görevlerinin esas alınması,

- 7201 sayılı Tebligat Kanuna eklenmesi öngörülen 26/A maddesi ile; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde konuşlu askeri birlik, karargâh ve kurumlardan Türkiye Cumhuriyetinde bulunan kişi veya kurumlara yapılacak tebliğlerin PTT aracılığıyla yapılabilmesi,

- 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 43’üncü maddesinde yapılan düzenleme ile; Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin kimlik, görev veya faaliyetlerinin, Millî Savunma Bakanlığınca yetki verilen durumlar hariç olmak üzere, tüm medya araçları ile her türlü yazılı, görsel, işitsel ve elektronik kitle iletişim araçları vasıtasıyla yayınlanması veya açıklanmasının yasaklanması, bu suçun cezasının Teklif metninin 54’üncü maddesinde düzenlenmesi,

- 211 sayılı Kanunun 56/A maddesinde yapılan düzenleme ile; Anayasa Mahkemesinin 30 Haziran 2022 tarihli kararı kapsamında; askeri birlik komutanı, kurum amiri, birim amiri veya hukuk hizmetleri başkanı tarafından verilen yazılı arama emrinin 24 saat içinde görevli hâkimin onayına sunulması şartı getirilmesi,

- 211 sayılı Kanunun 62’nci maddesinde yapılan düzenleme ile; erbaş ve erlerin muadil ilaç, tıbbi malzeme, optik fark ücreti ve fizyoterapi/radyoterapi gibi sağlık hizmet bedellerinde oluşan fiyat farklarının ilgili kurum bütçesinden karşılanması, terhisinden sonra tedavileri devam eden erbaş ve erlerin tedavileri süresince yol ücretleri ve gündeliklerinin kurum bütçesinden karşılanması,

- 926 sayılı Kanunun 35’inci maddesinde yapılan düzenleme ile; fakülte veya yüksek okullarda okuyan askeri öğrencilerin mezuniyet tarihlerinin subaylığa nasıp tarihi olarak belirlenmesine ilişkin düzenleme yapılması, ayrıca “Silahlı Kuvvetler hesabına” ibaresinin “Millî Savunma Bakanlığı nam ve hesabına” şeklinde değiştirilmesi,

- 926 sayılı Kanunun 38’inci maddesinde yapılan düzenleme ile; Bakanlık teşkilatında meydana gelen değişikliklere uyum sağlanması maksadıyla, halihazırda diğer personelde olduğu gibi, üstün başarılı subayların terfilerinin de ilgisine göre Millî Savunma veya İçişleri Bakanlarınca yapılması,

- 926 sayılı Kanunun 46’ncı maddesinde yapılan düzenleme ile; hukuk sınıfı subayların, sadece hukuk hizmetleri kadrolarında değil, Millî Savunma Bakanlığınca ihtiyaç duyulan tüm hukuk sınıfı subay kadrolarına atanması,

- 926 sayılı Kanunun 85’inci maddesinde yapılan düzenleme ile; Bakanlık teşkilatında meydana gelen değişikliklere uyum sağlanması maksadıyla, halihazırda diğer personelde olduğu gibi, üstün başarılı astsubayların terfilerinin de ilgisine göre Millî Savunma veya İçişleri Bakanlarınca yapılması,

- 926 sayılı Kanunun 112’nci maddesinde yapılan düzenleme ile; muvazzaf subay ve astsubayların mecburi hizmet süresinden önce sağlık ve malullük durumları haricinde her ne şekilde olursa olsun Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılmalari veya ilişkilerinin kesilmesi halinde askeri öğrencilik süresi dâhil olmak üzere subay ve astsubay nasbedildikten sonra kendilerine yapılan öğrenim, eğitim ve yetiştirme masraflarına yönelik ödeyecekleri tutarın artırılması suretiyle caydırıcılığın sağlanması,

- 926 sayılı Kanunun 113’üncü maddesinde yapılan değişiklik ile; yabancı memleketlere öğrenim, staj, kurs gibi nedenlerle giden subay ve astsubaylar için bu sürelerin toplamda altı ayı geçmesi halinde yükümlülüklerinin bu sürenin iki katı kadar uzatılmasına yönelik düzenleme yapılması; ancak, pilotların mesleki olarak almak zorunda oldukları harbe hazırlığın devamı niteliğinde olan simülâtör eğitim sürelerinin kapsam dışında bırakılması,

- 926 sayılı Kanunun 143'üncü maddesinde yapılan düzenleme ile; astsubay naspedilmek üzere temel askerlik eğitimine alınanlara onbaşı maaşı yerine, 2019 tarihinde yürürlüğe giren 7179 sayılı Askerlik Kanunu ile en alt astsubay rütbesi olarak belirlenen astsubay, astçavuş maaşının esas alınması,

- 926 sayılı Kanunun ek 39'uncu maddesinde yapılan düzenleme ile; Anayasa Mahkemesinin, 13 Ekim 2022 tarihli kararında askerî kaynaktan müfettiş alımına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle değil kanunla düzenlenmesi gerektiği yönündeki iptal kararı çerçevesinde başvuru, giriş şartları, müfettişliğe atanma ve diğer hususlara ilişkin usul ve esasların kanunla düzenlenmesi,

- 926 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen geçici 50'nci maddesi ile; yabancı memleketlere toplamda altı ayı geçecek şekilde giden subay ve astsubaylar için yükümlülük sürelerinin iki katı kadar uzatılmasına ilişkin 113'üncü maddede yapılan değişikliğin geçmişe yönelik hüküm ve sonuç doğurmaması,

- 926 sayılı Kanunun ek geçici 98'inci maddesinde yapılan düzenleme ile; 926 sayılı Kanunun Ek Geçici 98'inci maddesi kapsamında yeniden pilot naspedilen subaylardan yükümlülük süresini tamamlayarak ayrılanlara bilfiil icra ettikleri uçuş karşılığı toptan ödeme ve ilave tazminatlarının verilebilmesi, göreve devam etmek isteyen pilot subayların uçuş tazminatı hak edışı konusunda emsalleri ile benzer hükümlere tabi tutulmaları,

- 1325 sayılı Askeri Okullar, Askeri Öğrenciler, Askeri Fabrikalar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun ek 2'nci maddesine eklenmesi öngörülen fıkra ile; Milli Savunma Bakanlığı nam ve hesabına fakülte veya yüksekokullarda öğrenim gören askerî öğrencilerin, öğrenim gördükleri bölümleri/programları veya okumakta oldukları yükseköğretim kurumlarını değiştirememeleri veya yatay geçiş yapamamaları düzenlenerek personel planlamasında istikrar sağlanması,

- 1325 sayılı Kanunun ek 5'inci maddesinde yapılan düzenleme ile; fakültelerde veya yüksekokullarda öğrenim gören öğrencilerden, sağlık sebepleri dışında ilişkileri kesilenlere, ödetirilecek tutarın arttırılması suretiyle caydırıcılık sağlanması,

- 1325 sayılı Kanunun ek 7'nci maddesinde yapılan düzenleme ile; askerî öğrencilerin istifa edebilecekleri son tarih, lisans ve önlisans seviyesinde birinci sınıfın temmuz ayının son günü olarak belirlenmesi,

- 1325 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen ek 17'nci maddesi ile; Millî Savunma Bakanlığınca yürütülen personel temin faaliyetlerine yönelik sınavlarla ilgili açıklama, başvuru ve sonuçların internet sayfasından adaylara duyurulmasının tebliğ sayılması,

- 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun önleme aramasını düzenleyen ek 7'nci maddesinde yapılan düzenleme ile; Anayasa Mahkemesinin 30 Haziran 2022 tarihli iptal kararı kapsamında düzenlenme yapılması,

- 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun önleme aramasını düzenleyen 15/A maddesinde yapılan düzenleme ile; Anayasa Mahkemesinin 30 Haziran 2022 tarihli iptal kararı kapsamında düzenlenme yapılması,

- 2847 sayılı Türkiye Emekli Subaylar, Emekli Astsubaylar, Emekli Uzman Erbaşlar, Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri ile Muharip Gaziler Dernekleri Hakkında Kanunun 4'üncü maddesinde yapılan düzenleme ile; Türkiye Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri Derneğine şehitlerin anne ve babalarının da üye olabilmesi;

- 2941 sayılı Seferberlik ve Savaş Hâli Kanununa eklenmesi öngörülen ek 1'inci maddesi ile; seferberlik tatbikatı ve ferdi seferberlik eğitimlerine katılan ve yürürlükteki mevzuat kapsamında herhangi bir ödeme alamayan işçi, işsiz, işveren, kendi nam ve hesabına çalışan ve serbest meslek mensubu yedek personele ödeme yapılabilmesi,

- 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun geçici 6'ncı maddesinde yapılan değişiklik ile; kamu yararına yönelik ihtiyacın ortadan kalkması halinde kamulaştırmaksızın el atılan taşınmazların kullanımına son verilerek taşınmazın tamamen veya kısmen iade edilebilmesi, idare ile kamulaştırmaksızın el atılan taşınmaz malikleri arasında yapılacak olan uzlaşmanın, taşınmazın kısmen veya tamamen iadesine yönelik de yapılabilmesi, idare tarafından yalnızca kamu yararına yönelik kullanımına ihtiyaç duyulan taşınmazlar yönünden bedel hesaplamasına gidilebilmesi,

- 2942 sayılı Kanuna Anayasa Mahkemesi iptal kararı doğrultusunda eklenmesi öngörülen Geçici 20'nci maddesi ile; 6830 sayılı İstimlak Kanununun yürürlüğe girdiği 8/10/1956 tarihine kadar, kamulaştırma işlemlerine dayanmaksızın kamulaştırma kanunlarının amacına uygun olarak fiilen kamu hizmetine tahsis edilmiş olan taşınmazların ilgili kamu kurum ve kuruluşları adına tahsis tarihinde kamulaştırılmış sayılmasına ilişkin düzenleme yapılması,

- 3225 sayılı Milli Savunma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Kanununun 1'inci maddesinde yapılan düzenleme ile; Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmesiyle birlikte Bakanlığımız teşkilat yapısında meydana gelen değişikliklere uyum sağlanması amacıyla düzenleme yapılması,

- 3225 sayılı Kanunun 2'nci maddesinde yapılan düzenleme ile; Bakanlık kadro ve kuruluş tanımının maddeye eklenmesi, Milli Savunma Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatını, Genelkurmay Başkanlığını, Kuvvet Komutanlıklarını, Milli Savunma Üniversitesini ve Harita Genel Müdürlüğünü kapsayacak şekilde maddeye eklenmesi,

- 3225 sayılı Kanunun 5'inci maddesinde yapılan düzenleme ile; Kanunda yer alan tanımlara ilişkin 2'nci maddede yapılan düzenlemeye uyum sağlanması ile personel ve askeri öğrenci temin faaliyetlerinin döner sermaye kapsamına dâhil edilmesi,

- 3225 sayılı Kanunun 10'uncu maddesinde yapılan düzenleme ile; Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine geçilmesiyle birlikte Milli Savunma Bakanlığı teşkilat yapısı ve faaliyetlerinde meydana gelen değişikliklere uyum sağlanması,

- 3225 sayılı Kanunun 14'üncü maddesinde yapılan düzenleme ile; Milli Savunma Bakanlığı teşkilat yapısı ve faaliyetlerinde meydana gelen değişikliklere uyum sağlanması, ayrıca döner sermaye işlerinde ek görevle görevlendirilen personele ödenen ücretin artırılması,

- 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun 11'inci maddesinde yapılan düzenleme ile; uzman erbaşların kendi isteği dışında hizmet ve sair zorunlu nedenlerle kullanamadıkları yıllık izinlerini subay ve astsubaylarda olduğu gibi altmış günü geçmemek üzere müteakip sene içerisinde kullanabilmelerine imkân tanınması,

- 3269 sayılı Kanunun 12 ve 19'uncu maddelerinde yapılan düzenleme ve Kanuna eklenmesi öngörülen 12/A, 12/B, 12/C maddeleri ile; Anayasa Mahkemesinin 1/6/2022 tarihli iptal kararı kapsamında; uzman erbaşların sözleşmelerinin feshi sonucunu doğuran nedenlerden olan ve daha önce yönetmelik ile düzenlenen “kendilerinden istifade edilememe” halleri Kanunla belirlenmesi, ek olarak diğer sözleşme fesih nedenleri olan “intibak edememe” ve “görevde başarısız olma” halleri de muhtemel iptal kararlarının önüne geçilmesi amacıyla Kanunla düzenlenmesi, ayrıca bu hallerde yapılacak diğer işlemlerin yönetmelikle düzenlenebilmesi ve 12'nci maddesine eklenen ve terör örgütleriyle ilişkisi tespit edilenlerin sözleşmelerinin fesih edileceğini düzenleyen bent 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununun 20'nci maddesinin (h) bendi ile uyumlu olarak düzenlenmesi,

- 3269 sayılı Kanunun 15'inci maddesine eklenmesi öngörülen fıkra ile harekât veya yurtdışı operasyon görevleri nedeniyle astsubaylığa geçiş sınavlarına katılamayan uzman erbaşlara, ilave sınav hakkı verilmesine yönelik kalıcı düzenleme yapılması,

- 4566 sayılı Harp Okulları Kanununun 38’inci maddesinde yapılan düzenleme ile; Harp Okullarında okuyanlardan askeri öğrencilikten çıkarılanların, ödeyecekleri masrafların yargı içtihatları çerçevesinde düzenlenmesi ile kendilerine ödettirilecek tutarın arttırılması suretiyle caydırıcılık sağlanması,

- 4752 sayılı Astsubay Meslek Yüksek Okulları Kanununun 31’inci maddesinde yapılan düzenleme ile; askeri öğrencilikten çıkarılanların, ödeyecekleri masrafların yargı içtihatları çerçevesinde düzenlenmesi ile kendilerine ödettirilecek tutarın arttırılması suretiyle caydırıcılık sağlanması,

- 5202 sayılı Savunma Sanayii Güvenliği Kanununun 11’inci maddesinde yapılan düzenleme ile; tesis güvenlik belgesi verilen tesislerin denetimini düzenleyen madde metninden “Sanayi ve Ticaret Bakanlığı” ibaresi, söz konusu Bakanlığın talebi doğrultusunda, çıkarılarak denetimlerin Millî Savunma Bakanlığı tarafından yapılmasına yönelik düzenleme yapılması,

- 5217 sayılı Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 28’inci maddesinde yapılan düzenleme ile; Millî Savunma Bakanlığının elde ettiği özel gelirlerin kullanılamayan kısmının Cumhurbaşkanî kararıyla Bakanlığın ihtiyaçları doğrultusunda kullanılabilmesi,

- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 4’üncü maddesinde yapılan düzenleme ile; Yüksek Askerî Şura kararı ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye sevk edilen ve ya şartı nedeniyle emekli aylığı bağlanamayan personele emekli aylığı bağlanması,

- 5510 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen geçici 103’üncü maddesi ile; kadrosuzluktan emekliye sevk edilen personele emekli aylığı ve emekli ikramiyesi ödenmesinde ve ayrıca yargı kararları gereğince Kanunun yürürlük tarihinden önce kendisine ikramiye ödenen ve emekli aylığı bağlananlara yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esaslar belirlenmesi,

- 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanununun 1’inci maddesinde yapılan düzenleme ile; sözleşmeli erbaş ve erlerin, uzman erbaş statüsüne geçirilebilmelerinin kanuni dayanağının oluşturulması,

- 6191 sayılı Kanunun 6 ve 9’uncu maddelerinde yapılan düzenleme ve Kanuna eklenmesi öngörülen 6/A, 6/B maddeleri ile; Anayasa Mahkemesinin 4 Mayıs 2023 tarihinde Kanunun sözleşme fesih nedenlerini düzenleyen hükümleri için vermiş olduğu iptal kararları kapsamında, sözleşme feshi sonucunu doğuran “görevde başarısız olma” ve “kendilerinden istifade edilememe” hallerinin Kanunla düzenlenmesi,

- 6’ncı madde ile ayrıca Anayasa Mahkemesinin 5 Nisan 2023 tarihli kararı kapsamında ilişik kesme sonucunu doğuran sicil ve kanaat raporunun ancak disiplin soruşturması neticesinde verilebilmesi zorunlu kılınmakta ve sözleşmeli erbaş ve erlere savunma hakkı tanınması, ek olarak maddeye ilave edilen ve terör örgütleriyle ilişkisi tespit edilenlerin sözleşmelerinin fesih edileceğini düzenleyen bent 6413 sayılı Kanunun 20’nci maddesinin (h) bendi ile uyumlu olarak düzenlenmesi,

- 6191 sayılı Kanunun 7’nci maddesinde yapılan düzenleme ile; riskli ve güç şartlarda görev yapan Amfibi Deniz Piyade Tugay Komutanlığında görevli sözleşmeli erbaş ve erlere ödenen aylık ücretlerin yüzde beş oranında artırılması,

- 6191 sayılı Kanunun 8’inci maddesinde yapılan düzenleme ile; görev yerlerinden ayrılmalari için izin verilen sözleşmeli erbaş ve erlerin mesaiye gidiş-gelişlerinde subay ve astsubay servislerinden istifade edebilmeleri, kusurları olmaksızın veya sözleşme sürelerinin sona ermesi nedeniyle Türk Silahlı Kuvvetlerinden, Jandarma Genel Komutanlığından ve Sahil Güvenlik Komutanlığından ayrılan sözleşmeli erbaş ve erlere ödenen tazminatın sözleşmeli erbaş ve erlerin bağlı bulundukları Bakanlık bünyesi içerisinde kalarak uzman erbaşlığa geçmeleri halinde de ödenmesi,

- 6191 sayılı Kanuna eklenen ek madde 5 ile; sözleşmeli erbaş ve erlerin, uzman erbaş statüsüne geçirilebilmelerine olanak tanınması (6191/1) kapsamında aranacak kriterlerin belirlenmesine yönelik düzenleme yapılması,

- 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununun 19’uncu maddesinde yapılan düzenleme ile; Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin kimlik, görev veya faaliyetlerinin, Millî Savunma Bakanlığına yetki verilen durumlar hariç olmak üzere tüm medya araçları ile her türlü yazılı, görsel, işitsel ve elektronik kitle iletişim araçları vasıtasıyla yayınlanması veya açıklanması durumunda personele hizmet yerini terk etmeme cezasının verilmesi,

-6413 sayılı Kanunun 39’uncu maddesinde yapılan düzenleme ile; terör örgütleriyle ilişkisi olan personel hakkında Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayırma cezasının uygulanmasına yönelik zaman aşımı süresinin beş yıldan yirmi yıla çıkarılması,

- 6413 sayılı Kanunun 43’üncü maddesinde yapılan düzenleme ile; Anayasa Mahkemesinin 1 Haziran 2022 ve 27 Ocak 2023 tarihli iptal kararları kapsamında uyarma, hizmete kısmi süreli devam ve kınama disiplin cezalarına karşı yargı yolu Anayasa hükmü doğrultusunda yeniden kapatılmakta ve bu disiplin cezalarının ilişik kesme işlemine esas teşkil etmesi durumunda mahkemelerce denetlenebilmesine imkân getirilmesi,

- 6756 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Millî Savunma Üniversitesi Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi Hakkında Kanuna eklenmesi öngörülen 7/A maddesi ile; 11 Ocak 2022 tarihli ve 5092 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının Eki Karar ile Millî Savunma Üniversitesi bünyesinde kurulan Yabancı Diller Yüksekokulunun amacı ve faaliyetlerinin belirlenmesi ve Müdürün atanmasına ilişkin Kanuni dayanak oluşturulması, ayrıca Yabancı Diller Yüksekokuluna ilişkin diğer usul ve esasların çıkarılacak Yönetmelikle düzenlenmesi,

- 6756 sayılı Kanunun 8’inci maddesinde yapılan düzenleme ile; 11 Ocak 2022 tarihli ve 5092 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının Eki Karar ile Millî Savunma Üniversitesi bünyesinde kurulan Yabancı Diller Yüksekokulunda görevli öğretim elemanlarının özlük haklarının düzenlenmesi

öngörülmektedir.

4. Komisyonda Teklif Üzerinde Yapılan Görüşmeler

Kanun Teklifinin ilk imza sahibi İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi tarafından yapılan açıklamalarda;

Teklifle Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu kararlar kapsamında iptal edilen maddelerin tadil edilmesinin amaçlandığını, bu şekilde 15 madde bulunduğunu, Millî Savunma Bakanlığının teşkilat yapısında meydana gelen değişiklikler kapsamında uyum düzenlemeleri yapıldığını, bu şekilde de 9 madde bulunduğunu, Türk Silahlı Kuvvetleri personeli özlük haklarındaki iyileştirmelerin 17 maddeyle teklifin yüzde 30’unu oluşturduğunu,

Bunların da; şehit anne-babalarının Türkiye Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri Derneğine üye olabilmelerinin sağlanması,

Pilotlardan yükümlülük süresini tamamlayarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılanlara yıllık görev süresi sonu beklenmeden bilfiil icra ettikleri uçuş karşılığı toptan ödeme ve ilave tazminat verilebilmesi, pilotlardan muvazzaf subay olarak göreve devam etmek isteyenlerin uçuş tazminatı konusunda emsalleriyle benzer haklara sahip olabilmesi,

Astsubay adaylarına temel eğitimde verilecek harçlığın uzman onbaşı maaşı yerine astsubay astçavuş maaşı olarak ödenmesi,

Uzman çavuşların kullanamadıkları yıllık izinlerini subay ve astsubaylarda olduğu gibi altmış günü geçmemek üzere müteakip sene içinde kullanabilmeleri, Kanunda belirtilen sebeplerle astsubaylığa geçiş işlemlerine katılamayan uzman çavuşlara ilave sınav hakkı verilmesi,

Sözleşmeli erbaş ve erlerin mesaiye gidiş gelişlerinde servis araçlarından faydalanabilmeleri, sözleşmeli erbaş ve erlerin uzman çavuşluğa geçirilme esaslarının düzenlenmesi, kara harekâtlarında görev alan Amfibi Deniz Piyade Tugay Komutanlığında görevli sözleşmeli erbaş ve erler için aylık ücretlerinin yüzde 5 artırımlı ödenebilmesi,

Erbaş ve erlerimizin genel sağlık sigortalısı sayıldıkları süre içerisinde yaralanması, hastalanması veya bir sakatlığının söz konusu olması durumunda eş değer ilaç fark ücreti ve optik fark ücreti, tıbbi cihaz/malzeme için fiyat farklarının, fark ücretlerinin, terhislerinden sonra tedavileri devam eden erbaş ve erlerin tedavileri süresince yol ücretleri ve gündeliklerinin ilgisine göre Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının bütçesinden karşılanması,

Döner sermaye işlerinde ek görevle görevlendirilen personele ödenen ücrete esas gösterge rakamlarının artırılarak günün şartlarına uyulanması,

Uyarma, kınama, hizmete kısmi süreli devam disiplin cezalarının ilişik kesme işlemine esas teşkil etmesi durumunda mahkemelerce denetlenebilmesine imkân sağlanması,

Seferberlik tatbikatı ile ferdi seferberlik eğitimlerine katılan ve herhangi bir ödeme alamayan işçi, işsiz, işveren, kendi nam ve hesabına çalışan ve serbest meslek mensubu yedek personele ödeme yapılabilmesi,

Kadrosuzluk nedeniyle emekliye sevk edilenlere yaş şartı aranmadan yirmi beş hizmet yılını tamamlaması hâlinde emekli aylığı bağlanması,

Yabancı Diller Yüksekokulunda görevli öğretim elemanlarının özlük hakları düzenlenmesi,

Bunların dışında; Millî Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşunda görev yapan uzman erbaş, sözleşmeli erbaş ve erlerin sözleşme fesih nedenlerinin ve bu hâllerde uygulanacak yaptırımların, askerî mahaller ve Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığında yapılan önleme aramalarının ve askerî kaynaktan müfettiş alımına ilişkin hususların kanunla belirlenmesi,

Harita Genel Müdürlüğü mal ve hizmet sunum bedellerinin ilgili tertibe özel ödenek kaydedilmesi sağlanarak kurum ihtiyaçlarının karşılanmaya devam edilebilmesi ile Millî Savunma Bakanlığınca elde edilen diğer özel gelirlerin de Cumhurbaşkanı kararıyla kullanılabilmesi,

221 sayılı Amme Hükmi Şahısları veya Müesseseleri Tarafından Fiilen Amme Hizmetlerine Tahsis Edilmiş Gayrimenkuller Hakkında Kanun'un iptal edilmesi nedeniyle yeniden düzenlenme yapılması,

Muvazzaf subay ve astsubaylar ile askerî öğrencilerin Türk Silahlı Kuvvetleri ya da askerî okullardan ayrılmaları veya ilişiklerinin kesilmesi hâlinde kendilerine yapılan öğrenim, eğitim ve yetiştirme masraflarına yönelik ödeyecekleri tazminat tutarının artırılması, fakülte ve yüksekokullarda öğrenim gören askerî öğrencilerin yükseköğrenim kurumlarını değiştirememeleri veya yatay geçiş yapamamaları,

Türk Silahlı Kuvvetleri personeli kimlik, görev ve faaliyetlerinin yayınlanması ve açıklanmasının yasaklanması,

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki askerî birlik, karargâh, kurumlardan Türkiye Cumhuriyeti'ndeki kişi ve kurumlara tebliğ sürecinin hızlandırılması, gibi düzenlemelere yer verildiği, belirtilmiştir.

Kanun Teklifi üzerinde müzakerelerde Milli Savunma Bakan Yardımcısı Şuay Alpaz tarafından yapılan açıklamalarda;

Teklifin; Millî Savunma Bakanlığının ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin genel olarak ihtiyaçlarını, Anayasa Mahkemesi kararlarıyla verilen iptal kararları muvacehesinde yapılması gereken düzenlemeleri, artan risk ve tehditlerle birlikte ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçildikten sonraki uyumlaştırma çalışmalarına ek olarak devam eden süreçteki yapısal düzenlemeleri ve özlük haklarıyla ilgili genel olarak ihata edecek şekilde bir taslak oluştuğunu,

Aslında 60 maddeden oluşan Kanun Teklifinin yaklaşık olarak 25’i aşan maddenin 27’nci Dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışması döneminde Meclise gönderildiği, üzerinde detaylı müzakereler yapıldığı, ancak Teklifin kadük kaldığı,

Kanun Teklifi üzerinde müzakerelerde milletvekilleri tarafından yapılan açıklamalarda;

Bu zamana kadar eleştirilerin kanun tekliflerinde bir virgölü dahi değiştirememesi konusunda olduğu, Sayın Hulusi Akar’ın bu konudaki olumlu yaklaşımıyla dün bir ön toplantı yapıldığı, belli değişikliklerin de gerçekleştiği, ancak bunun yeterli olmadığı kanun tekliflerinin hazırlanması sürecinde de diğer partilere ait kanun teklifleri ve görüşlerinin ele alınmasının talep edildiği, mümkün olsaydı bu Teklife astsubaylarla ilgili bir madde ilave etmek istendiği, Astsubaylarımıza verilmiş bir söz olduğu, bu sözün tutulmadığı, geçen önemde de bununla ilgili bir çalışma olduğu ancak gerçekleşmediği,

Astsubaylarımızla ilgili bu gelişmenin bir an önce yapılması gerektiği, bunun Meclisimizin de sözü olduğu, emekli binbaşların da bir mağduriyeti olduğu, bunlarla ilgili yapılacak bir düzenlemenin çok fazla da bir maliyetli olmadığı,

Tasarruf genelgesi kapsamında lojman kullanımında rayiç bedel uygulamasına dönüldüğü, rayiç bedel uygulamasının özellikle büyükşehirlerde ve yazlık büyük yerlerde, tatil yerlerinde maaşın büyük bir bölümünün kiraya gitmesine yol açtığı,

Savaş cerrahisinin, savaş doktorluğunun, cephe doktorluğunun ayrı bir şey olduğu, askeri hastanelerin tekrar düzenlenmesi gerektiği,

Bizim seviyemizde bir orduya sahip olan, her gün terörle uğraşan ve bu kadar kapasitesi olan bir ordunun, askeri hastanesinin olmamasının anlaşılır bir şey olmadığı,

Sağlık Bakanlığına bağlı ve üniversite hastaneleri de dâhil olmak üzere tüm kamu hastanelerinin askerlerin hizmetinde olduğu, geçmişte 30’un üzerinde askeri hastane bulunduğu ama Ankara ve İstanbul gibi birkaç hastane dışındakilerin ölçek açısından yetersiz olduğu, mevcut hastanelerden askerlerin daha nitelikli sağlık hizmeti alabildiği, bu askeri hastanelerin Sağlık Bakanlığına bağlanması sayesinde vatandaşların daha önce alamadığı sağlık hizmetlerini buralardan da almasına imkân tanındığı,

Kanun teklifinin geneline bakıldığında 15 Temmuz sonrası alelacele refleksle yapılan değişikliklerin düzeltilmesi ve başkanlık sistemine uygun şekle getirilmesiyle ilgili çalışmalar olduğu, 15 maddenin yalnızca Anayasa Mahkemesinin iptal ettiği kararlardan oluşması ve yeniden kanun teklifi hâline getirilmesinin dikkat çektiği, kanun tekliflerinin hazırlanmasında Anayasa Mahkemesinin kararlarının, ilgili ulusal ve uluslararası hukuk normlarının belli olduğu, kanunların bunlara uygun olarak yapılması ve yeni kanun tekliflerinin daha dikkatle hazırlanması gerektiği,

Teklifte Sözleşmeli erler ve uzman çavuşlarla ilgili önemli gelişmeler bulunduğu, bundan da memnuniyet duyulduğu, bu kesimde özellikle atanmalar konusunda önemli bir beklenti bulunduğu,

Önümüzdeki elli yıl için bir proje kapsamında sözleşmeli erlerin, uzman çavuşların, astsubayların ve subayların durumları ile askeri eğitim konusunun birlikte ele alınıp planlanacağı toplu bir personel rejimine ihtiyaç olduğu,

Disiplin artışıyla, tazminat tutarlarını 2 ve 4 kata çıkararak öğrencilerin askeri okullarda tutulmaya çalışıldığı, bunun temeline inmek ve bu mesleği nasıl daha cazip hâle getirerek bu öğrencileri gönüllü olarak bu okullarda nasıl tutabileceğimiz konusunu araştırmak gerektiği,

Yüksek Askerî Şûra kararlarının yargı denetimine kapalı olmasının şu anda bir silah olarak kullanıldığı, daha önce FETÖ’de olduğu gibi yeniden böyle bir şey yaşanmaması için kendisine benzemeyen veya fikir ayrılığı yaşanan insanların tasfiye edildiği bir süreç yerine mümkün olduğunca bu süreçlerin şeffaf, adaletli ve liyakate dayalı ilerlemesi gerektiği,

Kayırmacılığa, kadrolaşmaya ve belli cemaatlerin bir yerlere gelmesine yol açacak çok tehlikeli bir yol mülakatın her alanda devletten kaldırılması gerektiği,

Kamulaştırma maddelerinin tek başına Millî Savunma Komisyonunun alanı olan bir şey olmadığı, bunun diğer komisyonlarda da görüşülmesi ve onay alınması gerektiği,

OYAK’ta yaşanan gelişmelerin üzücü olduğu, dört yıldır enflasyonun üzerinde kâr eden OYAK’ın son dönemde yalnızca enflasyon veya enflasyonun çok az üzerinde kâr ettiği, kaynakların başka yere aktarıldığı ve yönetimde bir zafiyet olması ihtimalinin bulunduğu,

Türk Silahlı Kuvvetleri ilgilendiren kanun tekliflerine destek olunduğu ve katkı sunulduğu, eleştirilerin de hep yapıcı eleştiriler olduğu ve bunun süreceği,

Kuvvet komutanlıkları ve Genelkurmayın ayrı ayrı Millî Savunma Bakanlığına bağlanmasının tekrar gözden geçirilmesi, bunların birbiriyle olan hiyerarşi ilişkilerinin yeniden sağlanması gerektiği,

Askerî yargının kaldırılmasından sonra en azından aile mahkemeleri gibi veya diğer mahkemeler gibi ihtisaslaşmış bir mahkemenin kurulması gerektiği,

Resen emekli edilen albaylar, kanunda yer almasına rağmen kamuda iş hakkı verilmeyen uzman çavuş ve sözleşmeli erler, emekli maaşları yetersiz olan askerler ve sivil personel, terörle mücadele sırasında yaralanıp gazi sayılmayanlar ile gazilerin tıbbi cihaz, ortez, protez malzemeler ve diğer tedavi giderleri konularında sorunlarının devam ettiği,

Sadece Millî Eğitim ve Millî Savunma Bakanlıklarının başında “Millî” kelimesinin geçtiği, ikisinin de ortak değerimiz ve ordunun da göz bebeğimiz olduğu, ancak yıllardır konuşulan sorunların değişmediği, özellikle alt kademede askerlerin sorunlarının hep sürdüğü,

Uzman çavuşların TEMUD adı altında dernekleştiği ve hazırladıkları bildirge ile sorunlarını dile getirdiği, bildirgeye göre 3269 sayılı Kanun’da kendisinden istifade edilemeyenlerin meslekten atılmasını içeren kanun maddesinin 10 Haziran 2022’de Anayasa Mahkemesince verilen iptal kararıyla metinden çıkarıldığı, iptal gerekçesinin ceza puanlarının doldurularak meslekten atılma işlemi yapılmasına yönelik olarak belirtildiği, teklife yeni madde olarak konulan “Ceza puanı dolup meslekten atıldıktan sonra itiraz edilebilir.” hükmünün yeterli olmadığı, Kanun Teklifinin 36’ncı maddesinde bulunan görevde başarısız olma hallerinin neye göre, kime göre olacağı, hangi evrak ve hukuki yönlerden destekleneceğinin belirsiz olduğu, uzman erbaş olma şartlarını taşımadığı sonradan anlaşılan ve sözleşme süresince bu nitelikleri kaybedenler için sözleşme feshi yapılacağı hükmünün teklife konulduğu, amirin keyfiyetine bırakıldığı,

şeklinde görüş ve öneriler ifade edilmiştir.

Maddeler üzerinde yapılan görüşmeler sırasında; Kanun Teklifinin Komisyon görüşmelerinde esas aldığı metnin mevcut 36’ncı maddesi üzerinde yapılan bir önerinin kabul edilmesi ile bir meslek derneği olan TEMUD (Türkiye Emekli Uzman Erbaşlar Derneği) Genel Başkanı Ali TILKİCİ’ye söz verilmesi kabul edilmiştir.

TEMUD Genel Başkanı;

Bu maddeyi Kanun Teklifinin içerisinde, hâlihazırda Silahlı Kuvvetlerimizde ve Jandarma Genel Komutanlığımızda görev yapan 200 bin uzman çavuşun mesleğini endişeyle yerine getirmelerini gerektiren bir madde olarak gördüklerini, Türkiye Cumhuriyeti'nde hiçbir meslek dalında yeni başlayıp da emekli olana kadar sürekli değerlendirilen bir meslek dalı olmadığını,

Bu maddeye göre, 53 yaşındaki keskin nişancı uzman çavuşun atışta veya sporda vuramadığı takdirde sözleşmesinin feshedileceğini ve emekli olamayacağını, hâlen Kuzey Irak'taki 50 yaşında manga komutanı olan bir uzman çavuşun sporda eksik kaldığında mesleğinden olacağını, durumu bu şekilde olanların mahkemeye verilerek tıpkı subay ve astsubaylarda olduğu gibi bir mahkeme tarafından değerlendirmesini, doğrudan sözleşme feshi yapılmamasını talep ettiklerini,

Bu durumu kendilerine elli yıl boyunca komutanlık yapan Sayın Komisyon Başkanına iletmek istediklerini,

ifade etmiştir.

Kanun Teklifi üzerinde müzakerelerde Komisyon Başkanı Hulusi Akar tarafından yapılan açıklamada;

Savunma ve güvenlik meselesinin devletimizin ve milletimizin ortak sorunu olduğunu, bu konuda herhangi bir şekilde muhalefet, iktidar ayrımı yapılmamasından dolayı tüm üyelere teşekkür ettiğini, dile getirilen sorun ve öneriler üzerinde Komisyon olarak özel oturumlar yapılacağını, meseleye bir bütün hâlinde bakmak suretiyle silahlı kuvvetlerimizin etkin, caydırıcı ve saygın olabilmesi için yapılması gereken ne varsa bunların yapılmaya çalışıldığını, Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin sorunlarını bizim bugün tartıştığımızı ama sıralı komutanların yirmi dört saat üç yüz altmış beş gün bunları düşündüğünü, sıralı komutanların hiç bir şekilde subayların, astsubayların, uzmanların, sözleşmeli erlerin rakibi olmadığını, herkesin personelin daha rahat, daha huzurlu, daha güvenli olabilmesi için her türlü tedbiri almaya çalıştığını, birbirimize güvenmemiz gerektiğini, özlük hakları bakımından, günlük hayatın akışı bakımından, operasyon güvenliği bakımından, idari işler bakımından sıralı bütün komutanların elinden gelen gayreti gösterdiğini,

Emekli kıdemli binbaşılar ve emekli kıdemli başçavuşlar başta olmak üzere bunların görev tazminatına tekabül eden özlük haklarının gelişmesi konusunun takip edildiğini ama içinde bulunduğumuz şartlardan dolayı bazı gecikmeler olduğunu,

OYAK'ın daha iyiye gitmesi için gayret gösterilmesi gerektiğini,

dile getirmiştir.

Millî Savunma Bakanlığı Personel Genel Müdürü tarafından Komisyon milletvekilleri tarafından sorulan ve yapılan açıklamalara cevaben;

9 ve 11'inci maddelerine ve sicil amirin kim olduğuna yönelik soruya ilişkin burada sicil düzenlenmediği, sadece üstün başarı kıdeminin ve terfilerinin düzenlendiği, Terfiler 3 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle genel terfilerin Bakanda olduğu, uyum kapsamında atlamış olduğumuz üstün başarı kıdeminin de genel terfi esas ve şartına da getirildiği; ayrıca, Sicil Yönetmeliğinde üstün başarı kıdemini alacakların esas ve şartlarının belirlendiği, terfilerin de kuvvet komutanının teklifi üzerine Bakan tarafından onaylandığı, sicil amirinin ise kuvvet komutanı veya sıralı sicil amirinin olduğu,

Tayin, terfi ve atamalara ilişkin yapılan yoruma yönelik 3 sayılı Kararnamede bütün terfilerin; asteğmen, albay terfiler de dahil Bakanda olduğu, sadece üstün başarı kıdemi hususunun Kanununda kaldığı,

Ayrıca, atamada da sicilde de her türlü kuvvette üstün başarı kیدeminin şartlarında sicilin yüzde 95'i olacağı, belli kriterlerin bulunduğu; o kriterlerin dışına çıkılması, Bakanın resen herhangi bir terfiye imza atması veyahut onay vermesi söz konusu olamayacağı,

Astsubayların ve subayların görevden ayrılma tazminatları hususuna ilişkin; nitelikli personeli bünyelerinde tutmak istedikleri, özellikle yurt dışı kurslara göndererek üstün yetenek kazandırdığımız personelin 6413 sayılı Kanunun ilgili maddesini kullanarak bir ay içinde kendisini Türk Silahlı Kuvvetlerden attırdığı ve çok komik bir paralarla devlete büyük yükler getirdiğı,

Teklifin 28'inci maddesindeki “atıl” ibaresinin çıkarılmasına ilişkin atıl kapasiteyi aslında döner sermaye kapsamında kullanıldığı, örneğin dost ve müttefik ülkeler tatbikat için geldiğinde benzin verilince atıl kapasite olmadığı veya savunma sanayi şirketlerimizin yeni bir mühimmat üretmesi durumunda atış alanını kullanmak istediklerinde yine atıl kapasite olmadığı, parası karşılığında verildiğı; dolayısıyla, atıl kapasite ibaresinin aslında yanlış yönlendirici bir ibare olması bakımından Kanundan kaldırdıklarını,

36'ncı maddeye yönelik soruya ilişkin önceden yönetmelikle düzenlenen özlük haklarının Anayasa Mahkemesi tarafından “Özlük haklarına yönelik işlere ilişkin hususların, kanunla düzenlenmesi gerekir.” hükmü uyarınca içeriğine yönelik olmasından ziyade düzenlendiğı yerden dolayı iptal edildiğı; dolayısıyla, Teklifte aslında yönetmelik hükümlerinin kanuna taşındığı,

Mahkeme kararıyla öğrencilik hukukunu kaybedenler ile 31'inci maddede yer alan (a) ve (b) bentlerine göre disiplinsizlikten ayrılanlar arasında ne fark bulunduğuna ilişkin olarak ise; birisinde normal hukuki süreçler işlerken, mahkeme kararı veya öğrencinin kendi elinde olmazken; diğlerinde bilerek ve isteyerek disiplin puanına veya disiplini ağır zedeleyecek şekilde suç işleyerek öğrencilik hukukundan bir an önce kurtulmak istemesi şeklinde bir fark olduğı, amaçlarının bu fiilleri yapanları ağır cezalandırarak masrafların boşa gitmemesi ve öğrencileri ellerinde tutmak olduğı,

45'inci maddeye yönelik soruya ilişkin düzenlemenin bilerek ve isteyerek hem SGK'yla hem Çalışma Bakanlığı hem de Maliye Bakanlığı ile çalışıldığı, 1/4/2023'te EYT'nin devreye girmesi nedeniyle bu tarihten itibaren olması gerektiğı, şu anda faydalanan hiç kimsenin bulunmadığı, ama gelecekte 2004 ve 2011 nasıplıları için emekliye bir sevk olması durumunda bu kişilerin mağdur olmaması amacıyla Kanuna konulduğı,

ifade edilmiştir.

5. Teklif Metnine İlişkin Kabuller ve Değişiklikler

Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerin tamamlanmasının ardından, maddeleri üzerinde görüşmelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Komisyon üyesi Çanakkale Milletvekili Özgür CEYLAN; İzmir Milletvekili Murat BAKAN tarafından verilmiş olan ve esas komisyon olarak Komisyonumuzda bulunan 2/1218 esas numaralı Uzman Erbaş Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ile 2/1286 esas numaralı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifinin, İçtüzüğün 35'inci maddesi uyarınca Komisyon Gündeminde bulunan 2/2168 esas numaralı Kanun Teklifi ile birleştirilerek görüşülmesini talep eden bir önerge vermiştir.

Önerge üzerinde söz verilen İzmir Milletvekili Murat BAKAN, söz konusu kanun teklifleri hakkında bir açıklama yaptıktan sonra oya sunulan önerge reddedilmiştir.

Kanun Teklifinin;

1'inci maddesi aynen,

2'nci maddesinin Askeri Ceza Kanununun mevcut 95'inci maddesinin mevcut haliyle Teklifteki öngörülen şartı karşılaması nedeniyle Teklif metninden çıkarılması suretiyle,

3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 ve 14'üncü maddeleri; sırasıyla 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 ve 13'üncü maddeleri olarak aynen,

15'inci maddesi, Kanun metninin öngördüğü düzenlemede sehven unutulmuş fıkraların eklenmesi amacıyla önergeyle değiştirilmek suretiyle 14'üncü maddesi olarak;

16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 ve 23'üncü maddeleri; sırasıyla 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 ve 22'nci maddeleri olarak aynen,

24'üncü maddesi, atfı yapılan 2847 sayılı Kanunun adında sehven unutulmuş "Emekli" ibaresinin eklenmesi şeklinde redaksiyona tabi tutulmak suretiyle 23'üncü maddesi olarak,

25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40 ve 41'inci maddeleri; sırasıyla 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39 ve 40'ıncı maddeleri olarak aynen,

42'nci maddesi, Tesis Güvenlik Belgesi verilen tesislerin denetleme sıklığını belirten "asgari yılda bir defa" ibaresinin eklenmesi şeklindeki önergeyle değiştirilmek suretiyle 41'inci maddesi olarak,

43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59 ve 60'ıncı maddeleri; sırasıyla 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58 ve 59'uncu maddeleri olarak aynen,

oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

Kanun Teklifinin maddeleri üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasının ardından, tümü oya sunulmuş ve oy çokluğuyla kabul edilmiştir. Kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde, Kanun Teklifinde anlatımın açıklığa kavuşturulması ve kanun tekniğine uygunluğun sağlanması amacıyla Komisyon Başkanlık Divanına redaksiyon yetkisi verilmesi hususu oya sunulmuş ve kabul edilmiştir. Bu çerçevede Kanun Teklifinin tamamı gözden geçirilmiş ve metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmıştır.

6. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi, Antalya Milletvekili İbrahim Ethem Taş, Bursa Milletvekili Ayhan Salman, Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ve Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Ali Cevheri, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Hulusi Akar</i>	<i>Refik Özen</i>	<i>Zuhal Karakoç Dora</i>
Kayseri	Bursa	Kahramanmaraş
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Ali Çelebi</i>	<i>Ayyüce Türkes Taş</i>	<i>İbrahim Ethem Taş</i>
İzmir	Adana	Antalya
(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Feyzi Berdibek</i>	<i>Ayhan Salman</i>	<i>Özgür Ceylan</i>
Bingöl	Bursa	Çanakkale
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye <i>Onur Düşünmez</i> Hakkâri (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Mehmet Uğur Gökgöz</i> Isparta (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Dursun Atas</i> Kayseri (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Mustafa Kaplan</i> Kırıkkale (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Metin İlhan</i> Kırşehir (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Abdullah Ağralı</i> Konya (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>İbrahim Ufuk Kaynak</i> Ordu (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Seyit Torun</i> Ordu (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Muhammed Avcı</i> Rize (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Mehmet Ali Cevheri</i> Şanlıurfa (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Abdürrahim Dusak</i> Şanlıurfa (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Eylem Ertuğ Ertuğrul</i> Zonguldak (Muhalefet şerhimiz vardır)

MUHALEFET ŞERHİ

1. GENEL DEĞERLENDİRME

24 Haziran 2018 tarihli seçimlerinin ardından 9 Temmuz 2018 tarihinde resmen geçiş yapılan, adına ‘Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ denilen ve tarafımızca sürecin başından itibaren dile getirilen yeni hükümet sisteminin bir ‘tek adam’ rejimi olduğu yönündeki savlarımızın ne kadar yerinde olduğu görüşülen (2/2168) esas numaralı tekliften de açıkça anlaşılmaktadır. 9 Temmuz 2018 sonrasında TBMM’de görüşülen tekliflerin kahir ekseriyeti ‘Sarayın mutfağında’ çalakalem hazırlanmış, usul yerine gelsin diye imzaları tamamlanarak TBMM Başkanlığına sevk edilmiş ve başkanlıkça da gündeme alınmış intibası uyandırmaktadır. Aslında sayın Bakan Yardımcısı da komisyonda yaptığı konuşmada “bugün itibarıyla yürütme ve yürürlükle birlikte 60 maddeden oluşan kanun teklif taslağı Millî Savunma Bakanlığımızın ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaçlarını şu an için karşılamayı hedeflediğimiz bir teklif metni olarak Sayın Milletvekilimizle de paylaşılmıştır” ifadelerini kullanarak teklifin nerede hazırlandığını belirtmiş oldu.

Söz konusu kanun teklifi 23 Mayıs 2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş, aynı tarihte esas komisyon olarak Millî Savunma Komisyonuna tali komisyon olarak Adalet Komisyonu ile Plan ve Bütçe Komisyonuna sevk edilmiştir.

Söz konusu kanun teklifinin 29 Mayıs 2024 günü saat 15.00’te Millî Savunma Komisyonunun yapacağı toplantının gündemine alındığı, Komisyon Başkanlığının 24.05.2024 tarih ve Z-19673998-130.02 sayılı yazıları ile komisyon üyelerine bildirilmiştir.

Söz konusu kanun teklifinin Plan ve Bütçe Komisyonu ve Adalet Komisyonlarında gündeme alınıp görüşülmeyeceğinin yazılı olarak bildirildiğini sayın komisyon başkanı ifade etmiştir. TBMM’de ilgili ihtisas komisyonlarında yeterince tartışılıp görüşülmeden acele bir şekilde geçen çok sayıda yasanın kısa süre içinde defalarca değiştirildiğine tanıklık ediyoruz. Bu anlamda tali komisyonlar kanun teklifi üzerinde incelemelerini yapıp komisyonumuza raporlarını sunmuş olsalardı yasama verimliliği açısından daha sağlıklı bir süreç işletilebilirdi kanısındayız. Bu yaklaşım maalesef tek adam dönemi yasa yapma geleneği halini almaya başladığından kanıksanmış görünmektedir.

Gereğesinde de ifade edildiği üzere söz konusu teklifte Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu kararlar kapsamında iptal edilen maddelerin tadil edilmesi ve muhtemel iptal kararlarının önüne geçilebilmesine yönelik düzenlemeler bulunmaktadır. İptal kararları doğrultusunda yeniden verilebilecek muhtemel iptal kararlarını önlemeye dönük olarak teklifte 16 madde bulunmaktadır. Muhalefet partilerinin dile getirdiği Anayasa’ya aykırılık iddiaları üzerinde durulmuş olursa belki bu ve benzeri durumların tekrarı ile hem yüce meclisimiz

zaman kaybetmeyecek hem de demokrasimizin simgesi meclisimizin saygınlığı zedelenmeyecektir.

AKP iktidarının; hukuk sistematığı, usul ve hukukun genel ilkelerini yok sayma alışkanlığı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nde de kendini göstermiş ve on altı madde Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararları sonrası getirilen düzenlemeler, on bir maddesi tek adam sistemi sonrası uyum düzenlemeleri, iki madde de 1942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nda değişiklik öngören 60 maddelik klasik bir torba kanun teklifidir.

Komisyonunda ikinci maddenin Ak Parti, CHP ve İyi Parti'nin ortak önergesi ile teklif metninden çıkarılması bundan sonra yürütülecek çalışmalar anlamında kısmen umut verici bir gelişme olarak kayda değerdir.

Yine teklifin komisyonumuza havale edildiği halindeki 26 ve 27'inci maddeleri mülkiyet hakkına doğrudan müdahaleyi içeren yapısıyla 1942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun bir maddesinde değişiklik ve bir ek madde eklemek suretiyle değiştirilmesini sağlayacaktır. Bu maddelerin komisyonumuz uzmanlık alanıyla hiç ilgisi olmadığı aşikar olduğu halde teklif metninden çıkarılmasına yada ilgili ihtisas komisyonlarında görüşülmesine ilişkin önerilerimiz kabul görmemiş, çoğunluğun görüş ve fikirlerine karşın azınlığın hak, düşünce ve görüşlerinin de teminatı olan demokratik mekanizmada aksaklıklar oluşmuş ve parmak çoğunluğuyla ilgili maddeler geçmiştir.

Modern toplumların demokratik gelişmişlik düzeyinin en önemli belirleyici unsurlarından biri de hiç şüphesiz halkın siyasi ve idari karar alma süreçlerinde yönetime katılımlarının sağlanıp sağlanmadığı ölçütüdür. Bu anlamda en belirleyici değerın yönetime katılım olgusu olduğundan bahsedebiliriz. Katılım olgusunun en pratik biçimde hayata geçebilmesinin yöntemlerinden biri sendikalar ve meslek örgütleri gibi sivil toplum kuruluşlarının görüş ve önerileri ile karar alma süreçlerinde etkin olmasıdır. Pek çok gelişmiş ülke gücünü sivil toplumun gücünden almakta ve sahip oldukları güçlü demokrasileri uluslararası finansal hareketler için cazibe yaratmakta, bu ülkeler ulusal çıkarlarını daha etkin savunabilmektedir. Aslında çağımızda katılım, kalkınma, demokrasi, hukuk, sermaye, yatırım, refah, iş gücü (emek), STK ve sendikalar gibi birçok unsur birbirleriyle etkileşim içerisinde. Ki bu etkileşim karşılıklı faydanın maksimize olmasına ve toplumun yararına bir sinerjinin oluşmasını destekler.

Dolayısıyla demokratik rejimler, sadece siyasi partilerin ya da yönetici bir tek adamın kararlarıyla değil, sivil toplum kuruluşlarının ve bireylerin de karar alma süreçlerine katıldıkları örgütlenme özgürlüğünün önündeki engellerin kaldırıldığı, kuvvetler ayrılığı ilkelerinin yaşam bulduğu rejimlerdir.

2/2168 esas numaralı kanun teklifi Türk Silahlı Kuvvetleri ve Jandarma Genel Komutanlığı'nda halen görev yapan subay, astsubay, uzman çavuş, sözleşmeli erden tutunda askeri öğrenciler ile Türk Silahlı Kuvvetleri ve Jandarma Genel Komutanlığı'ndan emekli olmuş kişilere, şehitlerimizin geride bıraktıkları dul ve yetimleri ile ailelerine kadar toplumun çok geniş bir kesiminin yaşamları üzerinde sonuçları olabilecek nitelikte düzenlemeler içermektedir.

Milli Savunma Bakanlığı'nda örgütlü işçi ve memur sendikalarının, kanunla kurulan (TESUD) Türkiye Emekli Subaylar Derneği, (TEMAD) Türkiye Emekli Astsubaylar Derneği ve 26 Mayıs 2024 tarihinde birinci olağan kongresini yaparak kurulan (TEMUD) Türkiye Emekli Uzman Erbaşlar Derneği'nin de içinde olduğu derneklerin görüşlerine kanun teklifinin hazırlık sürecinde başvurulmadığı anlaşılmaktadır. Komisyon görüşmeleri esnasında bizim talebimiz üzerine TEMUD başkanı sayın Ali Tilkici'ye pek kısa bir söz hakkı tanınmış ancak silahlı kuvvetlerde onurlarıyla kahramanca görev yapmış ve halen de görev yapan meslektaşlarının talep ve önerilerini, teklife ilişkin endişelerini tam manasıyla ifade etme olanağı bulamamışlardır. Oysa ki yıllarca silahlı kuvvetler ve bakanlık bünyesinde görev yapan emekli personelin görev süresince tanıklık ettiği iş akış örgüsündeki aksaklıklara ilişkin örgütlü oldukları kurumların biriktirdikleri deneyim ve tecrübenin sürece etkisi pozitif olabilirdi.

Yıllardır söz verildiği halde bir türlü çözilemeyen Astsubayların tazminat sorunları yeri gelmişken bu teklif ile çözülebilirdi ama bu konudaki önerilerimiz AKP ve MHP'li üyelerin oyları ile reddedildi. Türk Silahlı Kuvvetleri'nde 09.04.1990'den itibaren başlayarak çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnameler ile General, Üst Subay (Binbaşı hariç) rütbelerine haiz personele emekliliklerine de yansıyacak şekilde makam ve görev tazminatı ödenmeye başlanmıştır. Bir astsubay Kd. Bçvş emekli olduğunda görevdeyken aldığı maaşın %43,4'ünü yani 15.01.2024 rakamlarıyla görevdeki emsali 51580 lira alırken emekli olduğunda aldığı 22400 liradır. Yine bir Kd. Binbaşı emekli olduğunda görevdeyken aldığı maaşın %39'unu alabilirken, bir Kd. Albay %63,7'sini almaktadır. Statü gereği maaş farklılıklarının olması doğal karşılanabilir. Ancak bugün aileleri ile birlikte toplam sayıları 3000 bin civarında olan ve yaşları bir hayli yüksek olduğundan ek iş de yapamayacak durumdaki emekli binbaşılar çok zor durumdadır. Ekonomik anlamda bu sıkıntı içinde olan birde astsubaylarımız bulunmakta. Kıdemli Binbaşı ve Binbaşılar ile Astsubayların aylık bağlama oranlarının da emekli diğer personelin aylık bağlama oranlarına yaklaştırılması için tasarruf tedbirleri bahane edilmemeli bu sorun artık çözülmelidir. Astsubayların tazminat problemleri başta olmak üzere astsubay meslek yükseköğullarının lisans seviyesine çıkarılması, özlük haklarıyla ilgili diğer tüm sorunlarının bu kanun teklifinin içinde olması ve çözülmesi gerektirdi.

Uzman çavuşlarımızın kadro sorunu bulunmaktadır. “Vatan savunmasının sözleşmesi olmaz!” anlayışıyla en fazla şehit veren uzman çavuş camiamızın kadro istekleri yerine getirilmelidir. Vatan savunmasında ve terörle mücadelede kadrolu personelle aynı koşullarda görev yapan sözleşmeli personelin kadroya geçirilmesi, Türk Silahlı Kuvvetlerinde tecrübe aktarımı için de faydalı olacaktır. Amasız fakatsız tüm branşlardaki uzman çavuşların kadro görevlerine atanması daha fazla gecikmeksizin yerine getirilmelidir. Yıllardır astlık-üstlük münasebetlerinin düzenlenmemiş olması kabul edilebilir bir durum değildir. İvedilikle bu yönde bir düzenleme yapılmalıdır. İçişleri Bakanlığı'na bağlı komutanlıklarda görevli uzman erbaşların; TSK İç Hizmetleri Yönetmeliğine mi yoksa Jandarma ve Sahil Güvenlik Hizmet Esasları Yönetmeliğine mi yoksa her ikisine de mi tabi oldukları netleştirilmelidir.

Söz konusu personelin göreve başladıktan sonra atama ve tayinlerinde kadrolu personele göre garnizon hizmet sürelerinde farklılıklar bulunmaktadır. Geçmişte 1 milyon taşeron çalışan sözleşmeli personel kadroya geçirildi. Ancak uzman çavuşlara hakları olan kadro verilmedi. Kanun teklifinde disipline ilişkin hususlar düzenlenirken en azından uzman çavuşların kadro sorunlarını çözümleyecek bir düzenlemeye de yer verilebilecekken bu es geçilmiştir.

15 Temmuz darbe girişimi sonrası çıkarılan KHK'lerle:

- Genelkurmay Başkanlığı ve Kuvvet Komutanlıkları ayrı ayrı doğrudan Millî Savunma Bakanı'na bağlanmış,

- Askeri yargı ve askeri sağlık sistemi yok edilmiş,

- Jandarmanın askeri görevlerinden kaynaklanan Genelkurmay Başkanlığı ile bağı tamamen koparılmış,

- Yüksek Askerî Şûra ve Millî Savunma Bakanlığı kadroları sivilleştirilmiş,

- General-Amiral terfi ve atamalarında siyasilerin yetkileri ve ağırlıkları artırılmıştır.

669 sayılı KHK'nın 33 ve 34'üncü maddeleri ile Genelkurmay Başkanının Görev ve Yetkileri değiştirilmiştir. Madde 33'e göre şöyle ki; “ Genelkurmay Başkanlığı teşkilatı kendi kuruluş ve kadrolarında gösterilir. Barışta Kuvvet Komutanlıkları bu teşkilat dışında yer alır ve teşkilatları, Millî Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşunda gösterilir.

Genelkurmay Başkanı Silahlı Kuvvetlerin Komutanıdır.”

Madde 34'te ise; “Genelkurmay Başkanı, Silahlı Kuvvetlerin savaşa hazırlanmasında; personel, istihbarat, harekât, teşkilat, eğitim, öğretim ve lojistik hizmetlerine ait ilke ve öncelikler ile ana programlarını tespit ve koordine eder.

Bunlardan;

Personel hizmetleri, özel kanunlarına göre yürütülür.

Lojistik tedarik hizmetleri için, tespit etmiş olduğu ilke, öncelik ve ana programları, bu hizmetleri yürütecek olan, Millî Savunma Bakanlığına bildirir.

Askeri okullardaki eğitim ve öğretim hizmetlerine ilişkin önerilerini, bu hizmetleri yürütecek olan Millî Savunma Bakanlığına bildirir.” şeklindedir.

Yukarda belirtilen bu iki düzenlemeye göre; Genelkurmay Başkanı barışta kuvvet komutanlıklarına komuta edemeyecek, savaşta ise Kuvvet Komutanlıklarını sevk ve idare edecek olan Genelkurmay Başkanı'nın barışta bu komutanlıkların harbe hazırlanması için gerekli emirleri verme, planlama ve denetleme yetkisi olmayacaktır.

Dünyanın gelişmiş ülkelerinde ve silahlı kuvvetlerinde, asker hükümetin mutlak denetimi altında fakat askerlik sanatına özgü, özel yasalar ve askere özgü hiyerarşi ile hükümetin değil devletin ordusu şeklinde yönetilir. Tarihsel tecrübeler göstermiştir ki askerin siyasete karışması ne kadar olumsuz sonuçlar doğurmuşsa, siyasetin askerin içinde kol gezmesi de o kadar kötü sonuçlara neden olmuştur. Yaşadığımız coğrafya, özellikle Ortadoğu, parti ordularının çöplüğüdür.

Güya Türkiye'de askeri vesayeti ortadan kaldırmak adına yapılan bu düzenlemeler, orduyu savaşamaz hale getirecek mahiyet arz etmektedir.

Bir Genelkurmay Başkanı var ama altında kendi karargâhından başka hiçbir birlik yok. Büyük bir yapılanma olan Genelkurmay karargâhının ne işle iştigal ettiği belli değildir.

Hâlbuki harp prensiplerinden birisi de; “Emir Komuta Birliği” prensibidir. Genelkurmay Başkanının savaşta emrindeki birlikleri müşterek harekât içerisinde sevk idare edebilmesi için; barıştan itibaren birliklerin savaşa hazırlanmasından da sorumlu olması gerekmektedir.

- Genelkurmay Başkanı barışta kuvvetleri harbe hazırlatamayacağına göre, bu birlikleri savaşta nasıl sevk idare edebilecektir?

- Barıştaki bu planlamalara ve harbe hazırlık faaliyetlerine, savaşın sevk idaresinden sorumlu olan Genelkurmay Başkanı nasıl ve ne derecede etki edebilecektir?

Emir komuta birliği prensibi gereği, komutan birliğinin her şeyinden sorumlu ve yetkili olmalıdır.

Yapılan düzenlemelerle personel ve lojistik faaliyetlerinin Milli Savunma Bakanlığı’nda, istihbarat, harekât faaliyetlerinin ise Genelkurmay Başkanlığı’nda kalması öngörülmektedir. Bu yanlıştır. Savaşta üç kuvveti de sevk ve idare edecek olan Genelkurmay Başkanı’nın barıştan itibaren personel ve lojistik dâhil, tüm görev alanlarında sorumlu ve yetkili olması bir zorunluluktur. Zira tüm bu fonksiyonlar (Personel, istihbarat, harekât, lojistik, muhabere, sağlık...) birbirinden ayrılmaz bir bütün olup, tek bir komutanın (Genelkurmay Başkanı’nın) barıştan itibaren sorumlu ve yetkili olmasını gerektirir.

Yüksek Askerî Şûra üyesi olan Genelkurmay Başkanı, Kuvvet ve Ordu Komutanları terfi sırasındaki albay ve generalleri; denetlemelerde, tatbikatlarda, harp oyunları ve plan seminerlerinde tanıma, profesyonel kriterlere göre değerlendirme imkanına sahiptir. Hiçbir askeri tecrübesi ve bilgi birikimi olmayan siyasilerin subay, general/amirallerin terfi ve atamalarında etkin olmaları orduya siyasetin girmesine neden olacaktır. Savaşta Başkomutanlık görevini yürütecek olan Genelkurmay Başkanının birlikte savaşacağı ast birlik komutanlarını seçmedeki ağırlığı azaltılırsa, bunun olumsuz sonuçları savaşta ortaya çıkacaktır.

Maalesef Genelkurmay Başkanı ordumuzun en üst komutanı iken yetkileri budanarak, adeta bir karargâh subayı haline getirilmiştir. Genel Kurmay Başkanlığının kuvvet komutanlıklarıyla ilişkisi yeniden düzenlenerek ordunun komuta birliği sağlanmalıdır.

Askerliğin temeli disiplindir. Her meslek için gerekli olan disiplin kavramı askerlik mesleğinin niteliği gereği mutlak bir itaati gerektirmektedir. Bu durum asırlardır askerlere özgü adli yargı, idari yargı ve personel mevzuatı gerektirmiştir. Askerlikteki komutan ile personel arasındaki emir komuta münasebeti yüksek bir itaat duygusuna ve yüce değerlere dayanmalıdır. Ancak bunun mevzuat ile de teminat altına alınması gerekmektedir.

Diğer taraftan evrensel hukuk ve temel insan haklarının günümüzdeki gelişimi hürriyeti bağlayıcı cezaların hâkim kararına bağlanması gibi zorunlulukları beraberinde getirmiştir. Görünürdeki sorun hâkim sınıfından olmayan komutanlar ve disiplin mahkemelerinin hürriyeti bağlayıcı “oda hapsi” cezası verme yetkilerinden kaynaklandığından, bu yetki kaldırarak konuyu düzenlemek mümkün iken disiplin mahkemelerinin kaldırılması ve komutanların yetkilerinin sınırlandırılması disiplinin korunmasını sekteye uğratmıştır.

Askeri mahkemelerde ise konu biraz daha farklı cereyan etmiştir. Suçüstü hali gibi özel durumlar haricinde Askeri Savcılarının soruşturma yetkilerinin, cumhuriyet savcılarından farklı olarak, askeri yargıda komutan iznine tabi olmasının günümüz hukuk anlayışı ile bağdaşmadığı,

sorunlara neden olduğu açıktır. Bu sorunun da sivil adli ve idari yargı içinde ihtisas savcılıkları, ihtisas mahkemeleri ve ihtisas daireleri kurarak çözülmesi mümkün iken konuya yabancı olan sivil yargı eline bırakılması birçok soruna ve mağduriyete sebep olduğu gibi askeri disiplinin zedelenmesine de yol açmıştır.

Bu teklifte artık kangren haline gelmiş Asker Hastaneleri konusunun da çözüme kavuşturulması yerinde olurdu ancak teklifte bu husus göz ardı edilmiştir. Mevcut haliyle teklifte, sağlık raporu ile ilgili ekstra önlemler mevcuttur. Asker hastanelerimiz kapatılmamış olsaydı, sağlık raporları da dahil olmak üzere birçok konuda ayrıca düzenleme yapmaya gerek olmayacaktı.

Güçlü bir ordusu olup da askeri sağlık sistemi olmayan Türkiye’den başka ülke bulunmamaktadır. Türk Ordusu bu yeteneğini 2016 yılında tek adamın bir kararıyla kaybetmiştir. GATA ve Asker Hastanelerimiz bu alanda dünya ölçeğinde sayılı ve saygın kurumlarken, 15 Temmuz FETÖ darbe girişimi sonrasında, 17 Ağustos 2016 tarihli OHAL Kararnamesi ile kapatılmışlardır.

Askeri Tıp Fakültesi ve Askeri Hastanelerin kapatılması da ilginçtir ki askeri okulların kapatılması gibi 10 Ağustos 1920 tarihli Sevr Anlaşmasının 164. maddesi ile Osmanlı Devletine dayatılmıştır.

Bugüne kadar TSK Sağlık Komutanlığı olarak teşkilatlanan Gülhane Askeri Tıp Akademisi ve Asker Hastanelerinin ana görevi ülke insanını NBC (nükleer, biyolojik ve kimyasal) tehdidine karşı savunma, hava, uzay, su altı hekimliği, harp cerrahisi faaliyetlerini yürütmek gerektiğinde gerektiği kadar sahra hastaneleri kurmak olarak belirtilmiştir.

Belirtilen ana görev, doğal sağlık hizmetlerine ilave olarak, Türkiye’de sadece GATA ve Asker Hastanelerine verilen bir görevdir ve 85 milyon Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı için hayati önemi vardır.

GATA ve Asker Hastanelerinin Sağlık Bakanlığı’na devri nedeniyle, emir komuta ve teşkilat yapısı bozulmuş ve önemli oranda sağlık görevlisi bu şartlarda çalışmayı kabul etmeyerek görevinden ayrılmıştır. Hem TSK hem de askeri sağlık teşkilatındaki emir komuta yapısının bozulmasının, bu nedenle GATA ve Asker Hastanelerini görev yapamaz hale gelmesi sonucu son günlerde terörle mücadelede verilen şehit sayısının artmış olduğu değerlendirilmektedir.

TSK’da barışta ve savaşta sağlık sistemin temel işlevi; hastalanan, yaralanan askerlerin kısa sürede tedavilerinin yapılması, birliklerine/cepheye tekrar gönderilmesi, barış zamanında birliklerin sağlık yönünden her an göreve hazır tutulması, personel mevcutlarında, dolayısıyla muharebe gücünde zafiyete neden olunmamasıdır. GATA ve asker hastaneleri barış zamanında sağlık personeli ve donanımı ile birlikleri takviye etmekte, kriz ve savaş ortamlarında ise birliklerin sağlık desteğini sağlamaktadır.

Asker hastaneleri, yüksek gerilimli görev şartlarını ve terörle mücadeleyi içeren barış ortamında ve savaşta muharebe stresine, fiziksel ve psikolojik travmalara maruz kalan askerin tedavisi ve rehabilitasyonu için önemli işlevlere sahiptir ve yeniden açılmalıdır.

Askeri Liselerin kapatılması nedeniyle, Harp Okullarının öğrenci kaynağının tümü sivil kaynaktan sağlanmaya başlamış, personel Temin Merkezlerinin Bakanlığa bağlanması ve sınav komisyonlarında bakanlık memurlarının görevlendirilmesi nedeniyle siyasi tavassuta uygun bir ortam hazırlanmıştır. Bu durum, üniversite sınavında %1’lik dilimden öğrenci alan Harp Okullarının öğrenci niteliğini 200 binlere kadar geri götürmüş, astsubay ve uzman erbaş kaynağının siyasi görüş ve tarikat girdabına girmesine neden olmuştur.

Personel Teminine yönelik değişiklikler profesyonel orduya geçiş gibi bir gerekliliği parti ordusu kurmaya çevirmiştir. Bu düzenleme sözleşmeli erden, subay kaynağına kadar TSK kadrolarının belirli siyasi görüş, mezhep ve tarikat mensupları ile doldurulmasına sebep olmuş, polis memuru ve bekçi kaynağına benzer bir kadrolaşmanın önünü açmıştır. TSK kuvvetleri ordu-millet geleneğinden gelen gücünü “Mehmetçik” dediğimiz yükümlü er ve erbaşlardan almaktadır. Uzmanlık gerektiren kadrolar için uzman er ve erbaş alımına devam edilirken, yükümlülük usûlü askerlik de sürdürülmelidir.

Yüksek Askeri Şûranın, askerlik sanatı ve hakkında değerlendirme yaptığı askerlerin 30-40 yıllık mesleki safahatı hakkında hiçbir bilgi sahibi olmayan kişilerden oluşturulması, Bakanlığa bağlı Personel Genel Müdürlüğünün, Kuvvet Komutanlıklarının terfi ve atama sistemini siyasi müdahaleye açık bir hale getirmesi, TSK’nin, parti teşkilatları ve tarikat kapılarında istikbal arayan askerlerden oluşan parti ordusuna dönüşmesine yol açmıştır.

Öte yandan personel konularında şu sorunlar da orta yerde durmaktadır:

- Askeri okullara öğrenci alımında yapılan güvenlik soruşturmalarında tarikatlarla irtibat ve iltisak başlığı çıkarılmıştır.

- Kaymakamlar, hakimler, savcılar vb. meslek mensupları askerlik yaparken, polisler askerlik yükümlülüğünden muaf tutulmuştur.

- General ve amiral sayıları ulufe olarak nitelendirilebilecek şekilde artırılmıştır. Öyle ki; Kara Kuvvetlerinde tank taburu sayısından fazla, Hava Kuvvetlerinde muharip uçak filosu sayısından fazla, Deniz Kuvvetlerinde de muharip gemi sayısından fazla general ve amiral bulunmaktadır.

Harp okulları, Astsubay meslek yüksek okulları ile Kuvvet Komutanlıkları arasındaki bağları kopartan askeri eğitim sistemi mutlak suretle revize edilmelidir.

Askerlerimiz, polislerimiz ve memurlarımızın dışında bırakıldığı “Askerlik Borçlanması” hakkında bir yasal düzenlemeye gidilmelidir. Kanun teklifi ile kamuoyunda EYT’li albaylar olarak bilinen EYT düzenlemesi öncesi kadrosuzluk gerekçesi ile tasfiye edilerek mağdur edilen silahlı kuvvetler personeline ilişkin 5510 sayılı kanunda bir düzenleme bulunmaktadır. Dolayısıyla tam da yeri gelmişken bu kanunun teklifinin içerisine tüm sigortalıların askerlik hizmet borçlanması süreleri kadar sigorta başlangıç tarihlerinin geriye götürülmesine imkan verecek bir düzenleme de eklenebilirdi.

Zaman yitirmeksizin Türk Silahlı Kuvvetlerinin personel rejimi başta olmak üzere farklı kanunlarda yapılan düzenlemelerin gözden geçirildiği bir personel rejimi kanununa ihtiyaç olduğu ortadadır. Bu dönem bütün aksayan yönleriyle

Teklifin bazı maddeleri Anayasa'nın giriş kısmındaki demokratik hukuk devleti ile eşitlik ilkesine ile mülkiyet hakkına ve masumiyet karinesine aykırılıklar taşımaktadır.

MADDELERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİMİZ

Teklifin 5'inci maddesi ile: Son dönemde bazı askeri personellerin akıllı telefonları kullanarak birçok sosyal medya paylaşımı yaptığı, bazılarının görev bölgesinden tik tok ve diğer sosyal medya platformları üzerinden canlı yayınlar yaparak paylaşımda bulunmaları dolayısıyla ortaya çıkan güvenlik zafiyetinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Yapılan bu düzenleme her ne kadar haberleşme özgürlüğüne aykırı gibi görülsede kısıtlamanın asker şahıslarla ilgili olması gerçeğinden ve istihbarata karşı koyma tedbirleri kapsamında alınması gereken tedbirler ile sınırlı olduğundan olumlu karşılanmıştır.

Teklifin 9'uncu ve 11'inci maddeleri ile: Halihazırda Kuvvet Komutanlıkları ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı yetkisinde bulunan subaylara ve astsubaylara üstün başarı kıdemi verme yetkisi ilgisine göre Millî Savunma Bakanı veya İçişleri Bakanı'na verilmektedir.

Komisyon toplantısında idare temsilcisi (Millî Savunma Bakanlığı Personel Genel Müdürü Tümğ. Orhan Gürdal) tarafından “Biz burada sicili düzenlemiyoruz; sadece üstün başarı kıdeminin, terfiyi düzenliyoruz. Terfiler, 3 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle genel terfiler zaten Bakanda. Aynı, burada, uyum kapsamında atlamış olduğumuz üstün başarı kıdeminin de genel terfi esas ve şartına getiriyoruz. Ayrıca, Sicil Yönetmeliği'nde üstün başarı kıdemi alacakların esas ve şartları belirlenmiştir. Zaten terfiler de kuvvet komutanının teklifi üzerine Bakan tarafından onaylanır. Sicille ilgili değil.” şeklinde açıklama yapılmıştır.

Ancak öncelikle maddenin mevcut halindeki düzenleme terfi onay yetkisinden ziyade üstün başarı nedeniyle emsallerinden bir sene önce kıdem verileceklerin belirlenmesine ilişkindir. Hali hazırda üstün başarı nedeniyle terfi edecekler ilgili kuvvet komutanı, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanı tarafından belirlenmekte bunların terfi onayları genel terfiler ile birlikte 3 sayılı CBK'nde düzenlenen terfi onay yetkisine istinaden yetkili Bakan tarafından onaylanmaktadır. Zaten bugüne kadar bu uygulama ile ilgili hukuki bir sorun yaşandığı gibi bir gerekçe de idare temsilcileri tarafından komisyonda ifade edilmemiştir.

Üstün başarı kıdemi verilmesine ilişkin işlemler, Subay Sicil Yönetmeliğinde belirlenen esaslara göre sicil notu ortalaması başta olmak üzere objektif kriterler esas alınarak Kuvvet Komutanlıkları ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından yürütülen işlemlerdir.

Bu yetkinin esasen siyasi makamlar olan Millî Savunma Bakanı veya İçişleri Bakanı'na verilmesi, personelin sisteme güvenini sarsabilecek, disiplinin zedelenmesine ve TSK'nın siyasallaşmasına yol açabileceği gözlerden ırak tutulmamalıdır. Unutulmamalıdır ki Ortadoğu parti ordularının neden olduğu açlık, sefalet, kan ve baruttan kurtulamayan ülkelerle doludur. Tekliften bu maddenin çıkarılmaması durumunda bazı subayların erken terfi almak uğruna siyasilerin veya çeşitli cemaatlerin güdümüne gireceği aşikardır. Türkiye bunun sonuçlarını yakın tarihte acıyla tecrübe etmiştir.

Asker şahısların disiplin ve çalışmalarının en yakın amirlerinden başlayarak takip ve kontrol edildiği ve bu yetkinin kuvvet komutanlıklarından alınarak ilgili bakanlıklara verilmesi karar verme sürecini uzatırken kuvvet komutanlarının astları üzerindeki etkisinin de azalmasına neden olacaktır. Teklifin çerçeve 9’uncu ve 11’inci maddelerinin siyasetten en uzak kalması gereken kurum olan ordumuzun siyasete bulaşmasına sebebiyet vereceğini değerlendirildiğimizden biri subaylara diğeri astsubaylara yönelik düzenlemeler içeren bu maddelerin teklif metninden çıkarılması gerektiğini düşünüyoruz.

Teklifin 12’inci maddesi ile: Astsubayların ve subayların görevden ayrılma tazminatlarında artırım yapılması yönünde değişiklik yapılmaktadır. Tazminatları 2 ve 4 katı yönünde artıran bu düzenleme ile Türk Silahlı Kuvvetleri’nden ciddi bir sorun ortaya çıkacağını düşünüyoruz. Personelin orduda devam etmesi öncelikli amaç olması gerekmektedir, böylesi bir cezai müeyyide adeta ordudan soğutacak bir düzenleme olmuştur. Üstelik mevcut piyasa koşullarının ağırlığı karşısında bu tazminatların artması kabul edilemezdir. Caydırıcılık yerine, personelin piyasa ile rekabet edebilecek şekilde şartlarının iyileştirilmesine ve silahlı kuvvetlerde görev yapmanın cazip hale getirilmesine çalışılmalıdır.

Öncelikle devletin yaptığı masrafın iki veya dört katını geri almasının gerekçesi idare temsilcisi tarafından “Nitelikli personeli bünyemizde tutmak istiyoruz. Özellikle yurt dışı kurslara göndererek üstün yetenek kazandırdığımız personel burada 6413 sayılı Disiplin Kanunu’nun ilgili maddesini kullanarak bir ay içinde kendisini Silahlı Kuvvetlerden arttırıyor ve çok komik paralarla devlete büyük yükler getiriyor. O nedenle, yetiştirdiğimiz nitelikli personeli bünyede tutmak istiyoruz.” şeklinde açıklanmıştır. Burada “çok komik paralarla devlete büyük yükler getiriyor” şeklindeki beyan devletin yaptığı masrafı doğru hesaplayamadığı gibi bir olguya işaret etmektedir. Eğer devlet yaptığı masrafı doğru hesaplırsa zarara uğramayacaktır. Devletin kendi hesap hatasından kaynaklanan külfeti, devlet karşısında güçsüz olan kişiye yüklemesi ne sosyal devlet ilkesiyle ne de hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Makul olan bir kişinin kamuya maliyeti ne ise o ülkede yürürlükte bulunan borçlar kanunu ve ticaret kanunu hükümlerine göre borçlunun maliyetine yasal faiz miktarının eklenerek ilgisinden o miktarın tazminat olarak tahsil edilmesidir. Bundan fazlasını almak devlet açısından sebepsiz zenginleşme teşkil edebilecek mahiyette olup kişinin mülkiyet hakkını da ihlal eder niteliktedir.

Dört kat tazminat alınmasına ilişkin düzenlemenin 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununun 20’nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde düzenlenen "disiplinsizliği alışkanlık haline getirme" disiplinsizliğinin önlemesine ilişkin olduğu anlaşılmakla beraber, sadece bu disiplinsizliği işleyerek çıkarılanlar için dört kat masraf çıkarılmasının, bu maddede başka disiplinsizliklerin de düzenlendiği hususu gözetilerek, Anayasa’da yer alan eşitlik ilkesine aykırılık teşkil edebileceği de göz önünde bulundurulmalıdır.

Yukarıda açıklandığı gibi bu haliyle teklif edilen madde Anayasa’ya açıkça aykırılık teşkil etmektedir. Anayasa’ya aykırı bir düzenleme ile caydırıcılığın sağlanması baskıcı bir bakişın sonucudur.

Teklifin 15'inci maddesi ile: Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı doğrultusunda Millî Savunma Bakanlığının müfettiş kadrolarına askeri kaynaktan atama yapılmasını ve yapılacak sınavın şeklini düzenlemeye dönük olarak hazırlanmıştır. Teklifteki haliyle Müfettişliğe atanmaya aday olan kişiler binbaşı, yarbay ve albay rütbelerini haiz subaylardır. En kıdemsiz olanının TSK'daki hizmet süresinin 15 yıl olduğunu göz önüne almak gerekir. Bu subaylar en az 15 yıldır sicil almakta, amirleri tarafından yakından değerlendirilmektedir. Artık mesleğinde en az 15 yılını tamamlamış olan üst subayların böyle bir göreve atanmak için mülakata tabi tutulması yapılacak seçimin güvenilirliğine zarar verecektir. Ayrıca illa ki mülakat yapılması bir zorunluluk ise icra edilecek hizmetin askeri teftiş hizmeti olduğu, seçilecek kişilerin de asker kişi oldukları gözetilerek mülakat komisyonundaki en az iki üyenin asker kişi olması ve mülakatın kamera vb. sistemler ile kayıt altına alınıp bu kayıtların belli bir süre saklanması hususunun Kanun'da yer alması gerektiğini değerlendirdiğimizden maddenin yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

15'inci maddeye ilişkin yukardaki eleştirilerimiz baki kalmak kaydıyla “Müfettiş kadrolarına atanan subaylar, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımlarını ve istihkaklarını mevcut hükümler çerçevesinde almaya devam ederler. Bunların müfettişlikte geçen hizmetleri subaylıkta geçmiş sayılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin sınava müracaat şekli, başvuruda bulunanların müracaatlarının değerlendirilmesi ile diğer hususlar Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.” Şeklinde verdiğimiz bir müşterek önerge ile teknik aksaklığın düzeltilmiş olması da yerinde olmuştur.

Teklifin 18'inci maddesi ile: Fakülte veya yüksekokullarda Millî Savunma Bakanlığı nam ve hesabına öğrenim gören askeri öğrencilerin, öğrenim gördükleri bölümleri/programları veya okumakta oldukları yükseköğretim kurumlarını değiştiremeyeceklerine veya yatay geçiş yapamayacaklarına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Halihazırda Millî Savunma Bakanlığı nam ve hesabına öğrenim gören askeri öğrenciler başka bir üniversiteye okul masraflarını ödemek şartıyla yatay geçiş yapabildikleri teklifin gerekçesinde ifade edilmiştir. 1325 sayılı Kanun'un EK-7'nci maddesinde askeri öğrencilerden askeri eğitim-öğretim kurumları ile yurtiçinde ve yurtdışında fakülte ve yüksekokullarda öğrenim gören; lisans seviyesinde dördüncü sınıfın, önlisans seviyesinde ikinci sınıfın Temmuz ayının son gününe kadar (Çerçeve 20'inci madde ile yeni teklif edilen halinde lisans ve önlisans 1. sınıfın sonuna kadar) okul masraflarını ödemek suretiyle istifa edebilme hakkı tanınmıştır.

İdare Personel Temin ve İnsan Kaynakları Planlama gereklilikleri sebebiyle bahse konu değişikliğe ihtiyaç duymakla birlikte, bu hakkın tamamen yasaklanmasının Anayasa ile güvence altına alınan eğitim hakkını ihlal eder nitelikte oluşunu değerlendirdiğimizden en azından bakanlık oluru ile söz konusu değişikliğin yapılabilmesi sağlanabilmeliydi. Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi Anayasa'nın 42'inci maddesi ile güvence altına alınmıştır ve yapılan düzenlemenin bu nedenle aykırılık teşkil ettiğini kıymetlendiriyoruz.

Teklifin 19'uncu maddesi ile: Askeri öğrencilik niteliğini kaybedenlerden alınacak tazminat miktarının artırımı düzenleniyor. Öncelikle devletin yaptığı masrafin iki veya dört katını geri almasının gerekçesi idare temsilcileri tarafından “biz nitelikli öğrencilerimizi

bünyemizde tutmak istiyoruz. Aslında biz öğrencimizden para almak istemiyoruz. Öğrencilerimiz planladığımız şekilde, bunların hepsi tıp fakültesi, mühendislik fakültesi ve dış hekimliği fakültesi öğrencileri; bu öğrencileri bünyemizde tutmak istiyoruz ve disiplini tesis etmek istiyoruz; amacımız bu.” şeklinde açıklanmıştır. Öncelikle disiplinin tesisi için idarenin elinde birçok enstrüman bulunmaktadır. İdarenin yaptığı masrafı iki veya dört kat olarak geri alması disiplin sağlamaktan ziyade kişilerin mülkiyet haklarını ihlal eder niteliktedir.

Bu düzenlemeden etkilenecek kişiler öğrenciler, çoğu hayatının baharında kişiler. Çoğu öğrenci bu eğitim sürecine, hayata bakış açısının ve hayatta neyi istediğini net bir şekilde bilemedikleri bir dönemde dahil oluyor. Bu noktada da ailelerinin yönlendirmesiyle bu okullara girmiş oluyor. Tazminatlar getirilmesi, bu şekilde caydırıcılık yönünden düzenlemeler getirilmesi kişileri kanunların arka yollarından dolanarak çözümler üretmesine sebep olmaktadır. Yeterince ağır olan ekonomik ortamda bu denli bir ağırlaştırma düzenlemesi getirilmemelidir. Bu öğrenciler için de aileler için de ağır bir yük getirmektedir.

Burada devlet yaptığı masrafı doğru hesaplarsa zarara uğramayacaktır. Devletin kendi hesap hatasından kaynaklanan külfeti, devlet karşısında güçsüz olan bireye yüklemesi ne sosyal devlet ilkesiyle ne de hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Bir kişinin devlete maliyeti ne ise yasal faizi eklenerek ödenmesi gereken miktar o olmalıdır. Bundan fazlasını almak devlet açısından sebepsiz zenginleşme teşkil edebilecek mahiyette olup kişinin mülkiyet hakkını da ihlal eder niteliktedir.

Ayrıca Ek 4’üncü maddede başkaca ayrılma gerekçeleri de bulunmaktadır. Örneğin mahkeme kararı ile öğrencilik hukukunu kaybedenler ile (a) ve (b) bentlerine göre disiplinsizlikten ayrılanlar arasında ne fark vardır? Sadece bu disiplinsizliği işleyerek çıkarılanlar için dört kat masraf çıkarılmasının, bu maddede başka ayırma gerekçelerinin de bulunduğu hususu gözetilerek, Anayasa’da yer alan eşitlik ilkesine aykırılık teşkil edebileceği ortadadır.

Teklifin 24’üncü maddesi ile: Şehitlerin anne ve babalarının Türkiye Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri Derneğine üye olabilmesi temin edilmektedir. Kahraman gazilerimizin ebediyete intikal etmeleri sonrasında dul ve yetimleri ile anne ve babaları ile vesayet altındaki gazilerimizin dul ve yetimleri ile anne ve babalarının da derneğe üye olabilmelerine imkan sağlanması ve müteveffa gazimizin hak ve menfaatlerinin yakınları tarafından dernek bünyesinde savunulmaya devamına ve ailesinin TSK ile bağının devam ettirilmesi bakımından bir düzenlemenin uygun olacağını değerlendiriyoruz.

Teklifin 26 ve 27’inci maddeleri ile: Kamu yararına yönelik ihtiyacın ortadan kalkması halinde ilgili idare tarafından terk edilebilecek durumda olan taşınmazların kullanımına son verilerek ilgililere iade edilmesi yoluyla İdare aleyhine açılan kamulaştırmazsız el atmadan kaynaklanan tazminat davalarında kamu zararının önüne geçilmesi ve iptal edilen 221 sayılı Kanun, Mülga 31/8/1956 tarihli ve 6830 sayılı İstimlak Kanununun yürürlüğe girdiği 1956 tarihinden önce fiilen kamu hizmetlerine tahsis edilmiş olmakla birlikte usulünce kamulaştırıldığı ortaya konulamayan taşınmazların tabi olacağı usul ve esaslar düzenlenmektedir.

Doğrudan MSB-TSK ile ilgili düzenlemeler olmayıp, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Adalet Bakanlığını ilgilendiren düzenlemelerdir ve ilgili ihtisas komisyonlarda görüşülmemiş ve raporları komisyonumuza intikal etmemiştir. Taşınmazın kullanımına kısmen son verilerek kısmi terk edilmesi durumunda malın değerinde önemli ölçüde azalma olması halinde Anayasa ile güvence altına alınan “mülkiyet” hakkının ihlal edilebileceği düşünülmektedir. Kamulaştırma Kanunu’na geçici bir madde eklenmektedir. 5/1/1961 tarihli ve 221 sayılı Amme Hükmi Şahısları veya Müesseseleri Tarafından Fiilen Amme Hizmetlerine Tahsis Edilmiş Gayrimenkuller Hakkında Kanun, Anayasa Mahkemesinin 21/4/2022 tarihli, (2021/19) esas ve (2022/46) karar sayılı Kararıyla iptal edilmiş ve iptal kararının Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra yürürlüğe girmesine karar verilmiştir. Söz konusu iptal kararı 4/8/2022 tarihli ve 31913 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. İptal edilen 221 sayılı Kanun, mülga 31/8/1956 tarihli ve 6830 sayılı İstimlak Kanunu’nun yürürlüğe girdiği 1956 tarihinden önce fiilen kamu hizmetlerine tahsis edilmiş olmakla birlikte usulünce kamulaştırıldığı ortaya konulamayan taşınmazların tabi olacağı usul ve esasları düzenlemektedir. 221 sayılı Kanun 12/1/1961 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu kanuna göre, mülga 6830 sayılı İstimlak Kanunu’nun yürürlüğe girdiği tarihe kadar kamulaştırma işlemine dayanmaksızın kamulaştırma kanunlarının göz önünde tuttuğu maksatlara fiilen tahsis edilmiş olan gayrimenkullerin ilgili amme hükmi şahsı veya müessesesi adına tahsis tarihinde kamulaştırılmış sayılacağı düzenlenmiştir. Aynı kanun, bu kapsamdaki gayrimenkullerden tapuya kayıtlı olanların kayıt sahiplerinin ya da mirasçılarının ancak fiili tahsis tarihindeki rayiç üzerinden gayrimenkulün bedelini izleyebileceğini ve bu bedelin dava hakkının bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki sene sonra düşeceğini hüküm altına almıştır. Ayrıca, kanunun yürürlüğe girmesinden önce açılmış ve kesin karara bağlanmamış davalar hakkında da bu kanun hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Bu kanun bir tasfiye kanunu olup mülga 6830 sayılı İstimlak Kanunu’nun yürürlüğe girmesinden önce fiilen kamu hizmetine tahsis edilmiş taşınmazları konu edinmektedir. Anayasa’nın 153’üncü maddesinin beşinci fıkrası Anayasa Mahkemesi kararlarının geriye yürüyemeyeceği hükmünü amirdir. Bu hükmün gereği olarak, iptalden sonra da 221 sayılı Kanun’un öngördüğü süre içinde açılan ve hâlen derdest bulunan davalar hakkında uygulanması sonucu doğacaktır. Diğer bir anlatımla, 221 sayılı Kanun’un yürürlüğünden itibaren iki yıl geçmiş olan ve 1956 yılından önce fiilen kamu hizmetine tahsis edilen ve kanun gereği kamulaştırmış sayılan taşınmazlar bakımından yeni bir dava hakkı doğurmayacağı sonucuna varılacaktır. Ancak “Anayasa Mahkemesi kararlarının geriye yürüyemeyeceği” ilkesi ve Anayasa Mahkemesinin bir kanun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin tamamını veya bir kısmını iptal ederken kanun koyucu gibi hareketle yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemeyeceğine ilişkin Anayasa’nın amir hükmüne rağmen iptal kararını geriye yürütecek şekilde uygulama yapıldığı takdirde bu ihalenin kamulaştırmaz el atılan yerler gibi değerlendirilmesi de söz konusu olabilecektir. Teklifin 26 ve 27’nci maddelerinin teklif metninden çıkarılması gerektiğini ve içeriği gereği mutlaka Plan ve Bütçe Komisyonu tarafından incelenmesi ve o komisyon tarafından son şekli verilerek genel kurul görüşmeleri için sıra sayısı alması gerektiğini düşünüyoruz.

Teklifin 28’inci maddesi ile: Bakanlık kadro ve kuruluşunda yer alan kurumların kapasitelerinin ülke ekonomisi yararına değerlendirilmesi amacıyla gerekli yerde ve sayıda

döner sermaye işletmesi kurulması hedeflenmektedir. Düzenleme ile metnin mevcut halinden “atıl” ibaresi çıkarılmakta ve ‘atıl kapasite’ yerine bakanlık kadro ve kuruluşunda yer alan kurumların “kapasitelerinin” bütünü kapsam içine alınmaktadır. Atıl olmayan kapasite, kelime anlamı itibarıyla bakanlık kadro ve kuruluşunda yer alan kurumlar tarafından halihazırda kullanılmakta olan kapasitedir. Bu kapasitenin neden döner sermaye kapsamına alındığı tarafımızca anlaşılamamıştır.

Teklifin 34, 35 ve 36’ıncı maddeleri: AYM kararı gerekçeleri gözetilerek teklif edilmiş düzenlemelerdir birlikte değerlendirilmelidir. Uzman erbaşların intibak dönemi ilk sözleşmenin imzalanmasından sonra ilk beş aylık dönemdir. Bu dönemdeki intibak edememe halleri düzenlenmektedir. Görevde başarısız olma hallerinden “Harekât, operasyon, iç güvenlik, hudut ve kolluk/asayiş görevleri ile kadro görevinin gereklerini yerine getirmede yetersizlik veya isteksizlik göstererek vazifeyi yahut birliğin emniyetini tehlikeye düşürenler veya görevin yapılmasını aksatanlar,” ibaresi muallak yazılmıştır. Bu hususun ölçülebilir, objektif kriterlere dayandırılması gerekmektedir. Yasal düzenlemeler hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuyla yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olmalı, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlemler içermelidir. Teklif bu hususları karşılamamaktadır.

Uzman Erbaş Yönetmeliğinin “Görevde başarısız olma, kendilerinden istifade edilmeme halleri ve sözleşmenin feshedilmesi sebepleri” başlıklı 13. maddesi “Madde 13 — Sözleşmenin imzalanmasından sonra ilk beş aylık intibak dönemi içerisinde göreve intibak edemeyenler ile ayrılmak isteyenlerin sözleşmeleri feshedilerek, Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir. Peşin olarak ödenen aylık ve aylık ile birlikte ödenen diğer tüm özlük haklarının çalışılmayan günlere ait kısmı geri alınır.

Görevde başarısız olanlar ile kendisinden istifade edilemeyeceği (atış, spor, eğitim, operasyon ve istihdam edildikleri kadro görev yerlerinde ve davranışlarında askerlik mesleği değerlerini sergilemede, ikazlara rağmen istenen düzeye ulaşamayan ve aşırı derecede borçlananlardan bu durumu rapor, tutanak ve her türlü belge ile kanıtlananlar, mazeretsiz olarak bir sözleşme yılı içerisinde yedi gün ve daha uzun süre ile göreve gelmeyenler) anlaşılan, atandıkları kadro görev yerleri ile ilgili olarak üç ay ve daha uzun süreli bir kurs veya eğitime gönderilenlerden kurs veya eğitimde başarısız olan uzman erbaşların, barışta sözleşme sürelerine bakılmaksızın Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir. Bunlar yedekte er kaynağına alınır.

Ayrıca;

a) Almış oldukları sicile göre kademe ilerlemesi yapamayanların,

b) (Değişik:RG-21/1/2016-29600) Verilen ceza, ertelense, seçenek yaptırımlara çevrilse, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilse ve affa uğrasa dahi;

1) Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlar ile basit ve nitelikli zimmet, irtikâp, iftira, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, yalan yere tanıklık, yalan yere yemin, cürüm tasnii, ırza geçmek, sarkıntılık, kız, kadın veya erkek kaçırmak, fuhşiyata tahrik, gayri tabii mukarenet, dolanlı iflâs gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçlar

ile istimal ve istihlâk kaçakçılığı hariç kaçakçılık, resmî ihale ve alım ve satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma, firar, amir veya üste fiilen taarruz, emre itaatsizlikte ısrar, üste hakaret, mukavemet, fesat, isyan suçlarından dolayı mahkûm olanların,

2) 1632 sayılı Kanunun 148 inci maddesinde yazılı suçlardan mahkûm olanların,

c) 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun 10 uncu maddesinde belirtildiği şekilde sağlık nedeniyle kendisinden istifade edilemeyeceği anlaşılanların,

ç) Taksirli suçlar hariç olmak üzere diğer suçlardan (Mülga ibare:RG-15/4/2023-32164) mahkemeler tarafından otuz günden daha fazla süreli hürriyeti bağlayıcı bir ceza ile mahkûm olanların,

d) Taksirli suçlar nedeniyle altı ay veya daha fazla süre ile hürriyeti bağlayıcı bir cezaya mahkûm olanların,

e) (Değişik:RG-12/4/2014-28970) Son olarak verilen de dâhil olmak üzere, kararın kesinleştiği tarihten itibaren geriye doğru son bir yıl içinde toplamda otuz gün ve daha fazla oda hapsi veya hizmet yerini terk etmeme cezasına mahkûm olmak veya en son aldığı disiplin cezasından geriye doğru son bir yıl içinde en az iki disiplin amirinden toplam sekiz defa veya daha fazla disiplin cezası alanların,

f) Yabancı uyruklu kişilerle evlenenlerden; bu evlilikleri, 12/3/1997 tarihli ve 22931 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yabancı Uyruklu Kişilerle Evlenen Subay, Astsubay, Sözleşmeli Subay, Sözleşmeli Astsubay, Uzman Jandarma ve Uzman Erbaşlar Hakkında Yönetmelikte belirtilen esaslar dahilinde Genelkurmay Başkanlığı tarafından uygun görülmeyenlerin,

g) Çeşitli nedenlerle Türk vatandaşlığını kaybedenlerin veya Türk vatandaşlığından çıkartılanların,

ğ) (Ek:RG-12/4/2014-28970) Haklarında yüksek disiplin kurulları tarafından Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası verilenlerin,

(Değişik ibare:RG-15/4/2023-32164) sözleşmeleri feshedilmek suretiyle Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı ile ilişkileri kesilir.

Sözleşmenin feshedildiği, ilgili kuvvet komutanlığına, Jandarma Genel Komutanlığına ve ilgili amirine, Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından da ilgili birlik komutanlığına bildirilir. Kendisine tebliği müteakip, yapılacak devir-teslim ve diğer işlemlerin sonunda ilişik kesme ile fesih tamamlanır.

Her ne sebeple olursa olsun, sözleşmesi feshedilerek Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkisi kesilen uzman erbaşlar, tekrar Türk Silahlı Kuvvetlerine alınmazlar.

Uzman erbaş olarak göreve başlamış olup ta, daha sonra bu Yönetmelikte belirtilen şartlara sahip olmadığı anlaşılanlar hakkında da fesih işlemi yapılır.” şeklindedir. İdare temsilcilerince komisyon toplantısında “Aslında bu düzenlemeler yeni düzenlemeler değil. Bunların aynısı önceden yönetmelikte düzenlenmişti, Anayasa Mahkememiz şunu söyledi: “Bunlar özlük haklarına yönelik işlerin hususlarıdır, kanunla düzenlenmesi gerekir.” Yani

içeriğine yönelik değil, düzenlendiği yerden dolayı iptal etti... Yönetmelikle değil, kanunla düzenlenmesi gerekir. Dolayısıyla, biz de yönetmelik hükümlerini kanuna taşıyoruz. Bunlar zaten vardı, öncelikle onu belirtmek gerekir.” şeklinde ifade edilmiştir.

Ancak yukarıda yer verilen Yönetmelik hükmünden de anlaşılabilceği gibi “isteksizlik” hususuyla ilgili bir düzenleme yönetmelikte de mevcut değildir.

Görevde başarısız olma hallerinden “Harekât, operasyon, iç güvenlik, hudut ve kolluk/asayiş görevleri ile kadro görevinin gereklerini yerine getirmede yetersizlik veya isteksizlik göstererek vazifeyi yahut birliğin emniyetini tehlikeye düşürenler veya görevin yapılmasını aksatanlar,” ibaresi muallak yazılmıştır. Bu hususun ölçülebilir, objektif kriterlere dayandırılması gerekmektedir. Yasal düzenlemeler hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olmalıdır. Ayrıca kamu otoritesinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlemler de içermelidir. Teklif bu hususları karşılamamaktan çok uzaktır.

Dolayısıyla teklifi bu haliyle Silahlı Kuvvetlerimizde ve Jandarma Genel Komutanlığımızda görev yapan yaklaşık 200 bin uzman çavuşun mesleğini endişeyle yerine getirmelerine neden olacak bir düzenleme olarak görüyoruz. Elbette askerlik mesleği belli bir fiziksel kapasite ve başarıyı gerektiriyor. Ancak bu konu tek bir tutanağa, bir amirin iki dudağı arasına bırakılmamalıdır. Bu kişiler, gerekirse tekrar eğitime alınmalı yani objektif kriterle fiziksel yeterliliğin olup olmadığı nasıl sağlıklı ilgili tekrar Sağlık Yeteneği Yönetmeliği’ne göre değerlendiriliyorsa burada da bir komisyon kararına göre karar verilmeli veya tekrar eğitime alınmalıdır. Bu hususlar göz önünde bulundurularak bu kişilerin haklarını kaybetmeyecekleri şekilde bir çözüm yolu bulunması gerektiğini düşünüyoruz.

Teklifin 37’inci maddesi ile: Anayasa Mahkemesi’nin iptal kararı gerekçeleri gözetilerek uzman erbaşların kendilerinden istifade edilememe sebebiyle sözleşmelerinin feshedilmesi nedenlerinin kanunda ayrıntılı olarak yeniden düzenlenmesi amacıyla teklif edilmiş bir düzenlemedir.

Taksirle “silah kullanımına yönelik mevzuat, talimat ya da emirlere açıkça aykırı olacak şekilde ateşli silah ile kendisini veya başkasını yaralayanlar” hakkında kendinden istifade edileme gerekçesiyle sözleşme fesih işlemi yapılabilir. Bu disiplinsizliğin taksirle işlenmesi halinden sözleşme fesih işlemi yapılması ölçülülük ilkesine aykırılık teşkil edebilecektir.

Aynı şekilde “Türk Silahlı Kuvvetlerinde komando birliklerinde görev yapmak üzere Komando branşında istihdam edilmek üzere temin edilenlerden en az dört yıl hizmet süresini tamamlamadan, vazifenin sebep ve tesiri nedenleri hariç, komando niteliğini kaybettiği yönünde sağlık kurulu raporu alanlar,” şeklindeki düzenleme muallaktır. Sağlığın bozulması doğrudan ve dolaylı olarak birçok sebepten ileri gelebilmektedir. Hayatın olağan akışında kimse kendi sağlığını bozmak istemez. Sağlığı bozulup, başka sınıf ve branşlarda istihdam edilebilecek uzman erbaşlar bu durumda kaybedilecektir. Yetişmiş insan gücünü kaybetmek en çok da TSK’ya zarar verecektir. Kötü niyetli, görevden kaçmak maksadıyla hareket edenler için bir düzenleme yapılabilir, ancak görevinde başarılı, disiplinli askerlik mesleğini benimsemiş ancak kendi kusuru olmadan sağlığını kaybetmiş personel istihdam edilmeye devam

edilmelidir.

Yasal düzenlemeler hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olmalı, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlemler içermelidir. Teklif bu hususları karşılamamaktan uzaktır.

Teklifin 40'ıncı maddesi ile: Harp okullarında öğrenim gören öğrencilerden, askerlik mesleğinin temeli olan disiplinin muhafazası ve idamesi kapsamında düzenleme ile 38. maddenin (a) ve (b) bentlerine göre Yönetmelikte tespit edilecek disiplin notunu kaybedenler ile Yönetmelikte belirtilecek esaslar dahilinde, askeri öğrenci niteliğini kaybettiklerine dair disiplin kurullarınca haklarında karar verilenler hakkında kendilerine yapılan masrafların dört katının ödtirilmesi amaçlanmaktadır.

Öncelikle devletin yaptığı masrafın iki veya dört katını geri almasının gerekçesi anlaşılmalıdır. Bir kişinin devlete maliyeti ne ise yasal faizi eklenerek ödenmesi gereken miktar o olmalıdır. Bundan fazlasını almak sebepsiz zenginleşme teşkil edebilecek mahiyettedir.

38. maddede başkaca ayrılma gerekçeleri de bulunmaktadır. Mahkeme kararı ile öğrencilik hukukunu kaybedenler ile (a) ve (b) bentlerine göre disiplinsizlikten ayrılanlar arasında ne fark vardır? Sadece bu disiplinsizliği işleyerek çıkarılanlar için dört kat masraf çıkarılmasının, bu maddede başka ayrılma gerekçelerinin de bulunduğu hususu gözetildiğinde Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırılık teşkil edebileceği değerlendirilmektedir.

Teklifin 41'inci maddesi ile: Astsubay meslek yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerden, disiplin notunu kaybedenler ve öğrenci niteliğini kaybettiklerine dair disiplinsizlik nedeniyle askeri öğrencilikten çıkarılmasına karar verilenlere, bu maddeye göre hesaplanacak tazminat miktarının dört katı olarak ödtirilmesine ilişkin düzenleme yapılması amaçlanmaktadır. Toplantıda idare temsilcileri tarafından maddenin ihdas gerekçesi “ ... buradaki kendisini disiplin yoluyla attırmaya çalışıyor, diğerleri ise normal hukuki süreçler işlerken mahkeme kararı veya öğrencinin kendi elinde olmazken, burada bilerek ve isteyerek disiplin puanına veya disiplini ağır zedeleyecek şekilde suç işleyerek öğrencilik hukukundan bir an önce kurtulmak istiyor ve attırmak istiyor. O nedenle, bunu ağır cezalandırmak istiyoruz ve hem öğrencimize disiplin tesis etmek hem de öğrencimizi elimizde tutmak istiyorum; yaptığımız masrafının boşa gitmemesini istiyoruz.” şeklinde ifade edilmiştir. Öncelikle disiplinin tesisi için idarenin elinde birçok enstrüman bulunmaktadır. İdarenin yaptığı masrafı iki veya dört kat olarak geri alması disiplin sağlamakdan ziyade kişilerin mülkiyet haklarını ihlal eder niteliktedir.

Burada devlet yaptığı masrafı doğru hesaplarsa zarara uğramayacaktır. Devletin kendi hesap hatasından kaynaklanan külfeti, devlet karşısında güçsüz olan kişiye yüklemesi ne sosyal devlet ilkesiyle ne de hukuk devleti ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Bir kişinin devlete maliyeti ne ise yasal faizi eklenerek ödenmesi gereken miktar o olmalıdır. Ayrıca Ek 4'üncü maddede başkaca ayrılma gerekçeleri de bulunmaktadır. Örneğin mahkeme kararı ile öğrencilik hukukunu kaybedenler ile (a) ve (b) bentlerine göre disiplinsizlikten ayrılanlar arasında ne fark vardır? Sadece bu disiplinsizliği işleyerek çıkarılanlar için dört kat masraf çıkarılmasının, bu

maddede başka ayırma gerekçelerinin de bulunduğu hususu gözetsilirse, Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırılık teşkil edebileceği değersendirilmektedir.

Teklifin 45'inci maddesi ile: 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda düzenleme yapılmaktadır. Teklif edilen düzenlemede “Bunlara, bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan katsayılar uygulanmak suretiyle emeklilik ikramiyesi ödenir.” hükmü düzenlenmiş ancak geçmişe dönük maaşların hangi katsayı üzerinden ödeneceği hususu düzenlenmemiştir. Emekli maaşlarına ilişkin olarak da maddenin yürürlük tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan katsayılar uygulanmalıdır.

Yasal düzenlemeler hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuva yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olmalı, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlemler içermelidir. Teklif bu hususları karşılamamaktadır.

Bu düzenlemeye ek olarak, askerlik borçlanması sorununu çözmek adına bir düzenleme getirilebilirdi. 5434 sayılı kanuna tabi memurlar da dahil olmak üzere, tüm çalışanların kademeli emeklilik geçiş hakkından yararlanabilmeleri için 8 Eylül 1999 tarihinden önce sigorta başlangıçlarının olması gerektiği ön şart olarak öne sürülmektedir. Bu nedenle, bazı çalışanlara tanınan sigorta başlangıç tarihlerinin geriye çekilebilmesi hakkı, herkes için çok önem arz eder bir durum haline gelmiştir. Mevzuatımızda çalışanların gerekli hizmet sürelerini, prim gün sayılarını ve sigortalılık sürelerini tamamlamalarına imkan sağlayan çeşitli hizmet borçlanması işlemlerine yer verilmiştir. Bu hizmet borçlanması çeşitlerinin en önemlilerinden biri yedek subay, astsubay, er veya erbaş olarak silah altında yerine getirilen askerlik hizmet süresinin borçlanılabilmesi hakkıdır. 506 Sayılı SSK Kanunu, 1479 Sayılı BAĞ-KUR Kanunu, 3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değersendirilmesi Hakkında Kanun ve 5510 sayılı yeni Sosyal Güvenlik Kanunu'nun sigortalıların borçlanabileceği süreleri düzenleyen 41. Maddesinde “Sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler borçlandırılma halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.” hükmüne yer verildiği görülmektedir. Aynı hakkın, 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu kapsamında borçlanma yapan asker, polis ve diğer kamu görevlilerine de tanınabilmesi için kanun içerisinde açık bir hükmün varlığı gereklidir. Bu konudaki yasal düzenlemenin bir an önce yapılması gerekmektedir.

Teklifin 48 ve 49'uncu maddeleri ile: Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararı doğrultusunda sözleşmeli erbaş ve erler için sözleşme fesih nedenlerinin düzenlenmesi için tanzim edilmiştir. İdare temsilcilerince komisyon toplantısında “Aynı düzenleme 3269'un maddesinde de vardı, zaten mevcutta var, mevcuttaki uygulamayı yönetmelikten kanuna koyuyoruz.” şeklinde ifade edilmiştir.

Ancak Sözleşmeli Erbaş ve Er Yönetmeliğinin “Görevde başarısız olma, kendilerinden istifade edilmeme halleri ve sözleşmenin feshedilmesi sebepleri hükmünde “isteksizlik” hususuyla ilgili bir düzenleme mevcut değildir.

Görevde başarısız olma hallerinden “Harekât, operasyon, iç güvenlik, hudut ve kolluk/asayiş görevleri ile kadro görevinin gereklerini yerine getirmede yetersizlik veya isteksizlik göstererek vazifeyi yahut birliğin emniyetini tehlikeye düşürenler veya görevin

yapılmasını aksatanlar,” ibaresi muallak yazılmıştır. Bu hususun ölçülebilir, objektif kriterlere dayandırılması gerekmektedir. Yasal düzenlemeler hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır ve uygulanabilir olmalı, ayrıca kamu otoritelerinin keyfî uygulamalarına karşı koruyucu önlemler içermelidir. Davranış analizi açısından değerlendirme yapıldığında da “İsteksizlik” ifadesi bireysel farklılıklara ve moral motivasyona bağlı olarak ortaya çıkan davranış örüntüleri farklı yorumlara açık bir muğlaklık içermektedir. 35, 36 ve 37’inci madde hükümleri gibi sübjektif unsurlar içermektedir.

Özgür Ceylan
Çanakkale

Seyit Torun
Ordu
Metin İlhan
Kırşehir

Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak

MUHALEFET ŞERHİ

Türkiye’de sivil ve yeni bir anayasaya olan ihtiyacın tartışıldığı bugünlerde hiç kuşkusuz “özgürlük-güvenlik dengesi” konuşulacak en önemli başlıklardan birisi olacaktır. Özellikle de yüzyılı aşkın bir süredir şiddet ve çatışma eksenli bir bağlamda ele alınan Kürt sorununun çözümsüzlüğü, toplumda “özgürlük-güvenlik dengesi”ni güvenlik lehine meşrulaştırmaktadır. 7 Haziran 2015 seçimlerinden sonra iktidar sürekli olarak özgürlükçü bir anlayışın yerine, güvenlikçi bir anlayışı inşa ederek “güvenlik olmadan özgürlük olmaz” metaforuna başvurmaktadır. Oysa demokrasinin tarihsel deneyimine baktığımızda güvenliği özgürlük pahasına elde etmek durumunda olmadığımız açıkça anlaşılmaktadır. Demokrasi deneyiminden de anlaşılabileceği gibi özgürlük feda edilmeden de güvenlik artırılabilir. Özgürlük feda edilerek sağlanan güvenliğin zor aygıtları ile ancak belli bir süre sürdürülebileceği, kaos ve otoriterlikten başka bir sonuç doğurmayacağı Türkiye ile birlikte dünyanın birçok örneğinden görülmektedir. Dolayısıyla özgürlükten fedakârlık edilerek sağlanan güvenlik üzerinde toplumsal barış üretilmediği gibi esasen özgürlüğün olmadığı yerde kimse güvende değildir. Güvenlik uğruna sürekli özgürlükleri kısıtlanan ve her an yeni kısıtlamalara maruz kalacaklarına dair endişe duyan bir toplumun kendisini güvende, huzurlu ve geleceğe güvenle bakması da söz konusu olamaz.

Türkiye’nin kurumsal mimarisi “güvenlik hassasiyeti” temelinde şekillendiğinden; bürokrasiden adalet kurumuna ve kamu yaşamına kadar pek çok kamusal alan güvenlik ekseninde ve güvenlik öncelikleri temel alınarak yapılandırılmıştır. Bunun doğal sonucu, özgürlüklerin, güvenlik gerekçesiyle ortadan kaldırıldığı, toplumun adeta bir garnizona çevrildiği bir toplumsal ortamdır. Demokratik hak ve özgürlük taleplerinin hemen tümünün karşısına güvenlik hassasiyetinin çıkarılması bu açıdan bir tesadüf değildir.

Özgürlükçü bir toplum ve sivil bir Anayasa vaadiyle gelen iktidar, zamanla yargıyı siyasallaştırmış, AİHM kararlarını tanımamıştır. Başta cezaevleri olmak üzere her alanda yoğun hak ihlallerinin, işkencelerin tüm ülkeye yayıldığı, OHAL süreçleriyle tüm hakların askıya

alındığı, daha sonra yasallaştırılarak kalıcılaştırıldığı bir rejim yaratılmıştır. Kutuplaşmanın, ötekileştirmenin esas olduğu tek adam rejimi yaratılmıştır.

Kobanê Kumpas Davasından, Gezi Davasına, HDP'ye açılan kapatma davasına kadar onlarca haksız hukuksuz davalar açılmış; İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılmış; muhalif her kesim susturulmuştur. Kürt sorununun inkâr edildiği, tüm ötekilerin ayrımcılığa uğradığı, tüm demokratik hakların rafa kaldırıldığı, doğanın-tarihin talan edildiği güvenlik odaklı bir rejim yaratılmıştır. Çözüm süreci sonlandırılarak, içte ve dışta yapılan operasyonlar, sokağa çıkma yasakları, kayyum pratikleri gibi antidemokratik tüm uygulamalar bu güvenlik politikalarının bir sonucudur.

İktidar uzun yıllardır bu güvenlik politikalarına yoğunlaşmış durumda olup, bu kanun teklifi de bunun dışavurumudur. Bilhassa 2007 yılında ilkin Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nda yapılan değişiklikler bunun emarelerini barındırmaktaydı. Ancak baskıcı politikalar anlamında azla yetinmeyen iktidar, 2015 yılında yasalaştırdığı iç güvenlik paketi ile polisin yetkisini arttırmış, ardından yönetmeliklerde yapılan düzenlemelerle de jandarmaya dokunulmazlık zırhı vermişti. Nitekim bunun en yakıcı örneğini sokağa çıkma yasakları-ablukalar döneminde yaşadık. İktidar kendi beka korkusunu her yasa teklifi ile dışa vurmakta olup bu yasa teklifi de askeri alanda çeşitli düzenlemeler içermekle beraber esasen iktidarın kendi kadrolarını oluşturmaya çalıştığını ve hem ülke içinde hem de ülke dışında güvenlikçi politikalara yoğunlaştığını göstermektedir. Bu yasa teklifinin sınır ötesi operasyonlar için bir ön hazırlık olduğunu ve yetkilerin cumhurbaşkanında toplandığını söylemek abartı değildir.

Meclise birbiri ardına sunulan bu yasalar bir konsepti gözler önüne sermektedir. Yakın zamanda meclis genel kurulunda onaylanan Dışişlerini Güçlendirme Teşkilatı Vakfı Yasası da iktidarın güvenlikçi politikalarının bir parçasıydı. Orada da iktidarın kadrolaşma harekâtını görmek mümkündü. Yine son dönemde MİT'e verilen yetkilerin arttırılması da bundan bağımsız değildir. Yurtdışında çok sayıda suikasta MİT'in adı geçmektedir. Elbette dış politika için atılan bu adımların da, ülke içinde güvenlik artırıcı yasal düzenlemelerle amaçlananın da Kürt sorununu çözmemekte ısrar olduğunun altını çizmekte fayda var. Sürekli bir savaş hazırlığı hem ülke içindeki hem de dışındakini "düşman" görme eğiliminin bir sonucudur. Aynı zamanda

içinde bulunduğumuz ekonomik bunalım karşısında iktidarı koruma içgüdüsü ile yetkiyi tek elde toplama ve bunun için kendi kadrolarını oluşturma amacı da çok açıktır.

Bu teklife de baktığımızda Millî Savunma Bakanlığı kadro ve kuruluşunda görev yapan personele ilişkin bazı özlük haklarına ve statülerine dair düzenlemeler yapılması amaçlandığı görülmektedir. Ancak bu maddeler içine serpiştirilmiş bazı düzenlemelerle güvenlik siyasetinin de olanca hızıyla devam ettirileceğini görebiliyoruz. Millî Savunma Bakanlığınca silahlanma/veya arttırma kararı verildiğinde veya yeni mal alınması gerektiğinde Cumhurbaşkanına ek ödenek verme yetkisinden de anlaşılacağı üzere daha fazla silah, daha fazla savaş siyasetinde ısrar eden bir akıl hala yürürlüktedir.

Halihazırda zaten sağlık, eğitim ve diğer bütçelerden kısılarak, savunma adı altında sürekli olarak savaş ve güvenlik bütçesi arttırılmaktadır. Şimdi de yetmezmiş gibi cumhurbaşkanına ek ödenek verme yetkisi verilmektedir. 2023 yılında Savunma ve Güvenlik Bütçesi 468,7 milyar TL (o zamanın döviz kuru ile yaklaşık olarak 25 milyar dolar) olarak açıklanmıştı. 2024 yılı Savunma ve Güvenlik Bütçesi ise 1 trilyon 133,5 milyar TL'ye (40 milyar 450 milyon dolar) çıktı. Bütçede güvenlik ile ilgili en yüksek payı alan kurum da 15,7 milyar dolar ile Millî Savunma Bakanlığı'dır. Ülke bütçesinin yaklaşık yüzde 11'ine tekabül eden bu rakamların güvenlik için harcanması yetersizmiş gibi yeni harcama kanalı açma olanağının tanınması, güvenlikçi devlet anlayışını pekiştirmektedir.

Yoksulluğun, sefaletin, işsizliğin tarihin en yüksek seviyelerine çıktığı günümüzde sefaleti ve yoksulluğu ortadan kaldıracak yatırımlar yerine savaşa kaynak ayırmak kabul edilebilir değildir. İçinde bulunduğumuz ağır ekonomik krizin bir nedeni de silahlanmaya ve militarist devlet yapılanmasına aktarılan halkın bütçesidir. Ayrıca halkın vergilerinden oluşan bütçeden herhangi bir faaliyet için kaynak ayırmak halkın iradesinin temsil edildiği meclisin uhdesinde olmalıdır. Bu yetkinin tek başına Cumhurbaşkanına verilmesi demokratik teamüller açısından kabul edilebilir olmadığı gibi, tek adam rejimini besleyen adımlardır.

Türkiye'nin 2024 yılı Güvenlik ve Savunma Bütçesi 1.133.500.000.000 TL'dir. Bugün kamuda tasarruf tedbirleri adı altında vatandaşın cebine göz dikileceğine, savaşa ve silaha giden bu bütçe, insanların en temel ihtiyaçlarının giderilmesine harcarsaydı tablo çok farklı olabilirdi.

Bütçe harcamaların önemli bir kısmının savunmaya aktarılmasının ve bütçe açığının önemli nedenlerinden birisi de Türkiye'nin yüzyılı aşkın bir süredir güvenlikçi yaklaşımlarla çözümsüzlüğe bıraktığı Kürt sorunudur. Merkezi Londra'da bulunan Demokratik Gelişim Enstitüsü'nün (Democratic Progress Institute) 2022 yılında hazırladığı raporda, Türkiye'nin Kürt sorununun çözümünde güvenlikçi politikaları tercih etmesi nedeniyle son 40 yılda 3 trilyon dolar kaybettiği hesaplanmıştır. Bu miktarla;

- 5 milyar 692 milyon 599 bin, 620 kişiye asgari ücret ödenebilirdi.
- 16 milyon emeklinin her birine 6 milyon 45 bin TL ödeme yapılabilirdi.
- 2 bin 797 TL'den 34 milyar 285 milyon 714 bin 285 kişiye engelli ücreti ödenebilirdi.
- Çatışma için harcanan 3 Trilyon doları 85 milyon olan Türkiye nüfusuna paylaştırmış olsaydık, kişi başına 35 bin 295 dolar düşecekti.

İktidarın, istihbarat ve güvenlik politikalarının en önemli konularından biri, sınır güvenliğinin sağlanmasıdır. Bunun için olağanüstü kaynaklar seferber edilmekte, güvenli bölge politikası adı altında rahatlıkla komşu ülke topraklarında asker bulundurulmakta ve sınıra duvar örülmektedir. Özellikle 1990'larda Demirel-Çiller-Güreş ekibinin ağırlık verdiği ve sistematikleşen bu tarz sınır ötesi hareketlerin, savaşı genişletmekten başka hiçbir şeye hizmet etmediği tarihsel olarak ortaya çıkmış durumdadır. Bunun yanında Kuzey ve Doğu Suriye Özerk Yönetim alanlarına da 2015'ten itibaren Şah Fırat Operasyonu, Fırat Kalkanı Harekâtı, Zeytin Dalı Harekâtı, Barış Pınarı Harekâtı, Pençe Harekâtı, Pençe Kilit Harekâtı ve kısmen de Bahar Kalkanı Harekâtı olarak düzenli askeri operasyonlar düzenlenmiştir. Bu askeri girişimler sonucunda Efrîn 2018'de, 2019'da ise Serêkaniyê ve Girê Spî'de halkların kazanımları ortadan kaldırılmaya çalışılmıştır. 5 Ekim 2023 tarihinde Rojava'ya dönük başlayan askeri operasyonlar ise devam etmektedir. Bu operasyonlarda Rojava'nın tüm altyapı ve üstyapı kaynakları hedeflenmiştir.

İşte bu sınır ötesi hareketlarda savunma sanayi araçları alt ve üst yapının tahribatı kullanılmaktadır. Bunlardan biri de Cumhurbaşkanının damadının yönetim kurulunda bulunduğu BAYKAR’dır. Teklifle gelen düzenlemelerden biri de tesis güvenlik belgesinin verilmesi ve savunma sanayi firmalarının denetiminin Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yerine Millî Savunma Bakanlığı’na verilmesine dairdir. Bu durum, denetim süreçlerinde tarafsızlığın kaybolmasına ve kuvvetler ayrılığı ilkesinin zedelenmesine neden olacaktır. Aynı zamanda denetim süreçlerinin şeffaflığını ve hesap verebilirliğini azaltabilir. Millî Savunma Bakanlığı’nın savunma sanayi ile doğrudan ilişkisi nedeniyle denetim yetkisinin bu bakanlığa verilmesi çıkar çatışmasına yol açabilir ve denetimlerin tarafsızlığını olumsuz yönde etkileyebilir. Bu nedenle, savunma sanayine yönelik denetim yetkisinin Millî Savunma Bakanlığı’na devredilmesi, BAYKAR’ın denetimden muaf tutulabileceği veya ayrıcalıklı bir konumda olabileceği algısını doğal olarak güçlendirecektir.

Askeri vesayete karşı iktidara geldiklerini söyleyenler, askerleri kendi vesayetlerinin bir parçası haline getirdiler. Silahlı darbe girişimini “Allah’ın lütfu” ilan edenler, bugün 1980 darbesini aşan siyasi darbelerin mimarı olmuştur. Bu düzenleme ile iktidarın derdinin hiçbir zaman askeri vesayet olmadığı çok net görülüyor. Çünkü bu kanun ve daha önceki birçok kanun yaşamın sivil alanlarını bile askerileştiren, askeri bürokrasiyi iktidarın aparatına dönüştüren güvenlikçi siyasi ajandanın devamıdır. İktidar son 10 yılı direkt militarist ve düşmanlaştırmacı söylem ve eylemlerle geçirmiştir.

Ülke ekonomisi, Kürt sorununun güvenlikçi bir yaklaşımla çözülmesi ısrarı uğruna bir krizin içine sokulmuş; milyonlar Kürt meselesinden kaynaklı çözümsüzlükten dolayı yoksulluk ve açlığın pençesindeyken daha fazla silah alımı için çalışmalar yürütülmüştür. Daha fazla silah Kürt meselesini çözmeyeceği gibi daha fazla ölüm, nefret, yoksulluk ve açlık getirecektir. Bu toprakların en maliyetsiz ve en risksiz güvenlik konsepti barıştır. Toplumsal barış, hem güvenlik hem refah demektir. Bunu tesis etmek aynı zamanda geçmişle yüzleşmeyi, geçmiş suçların hesabını sormayı da gerektirmektedir.

Ancak ne yazık ki Vartinis katliamı örneğinde olduğu gibi geçmişte askerlerin karıştığı yargısız infaz, tecavüz gibi suçlar için açılan davaların tamamı zaman aşımına uğratılmıştır. Bu

yetmezmiş gibi askerlerin 15 Temmuz ve sonrası Kürtlerin yoğun olarak yaşadığı illerde işledikleri suçlar için af mahiyetinde kanun çıkarılmış ve şimdi o da yetmezmiş gibi soruşturma izni cumhurbaşkanına bağlanmak istenmektedir.

Bu teklifte yer alan başka bir düzenlemede Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlarının işlediği askeri suçlarda soruşturma izni vermeye yetkili mercilerin belirlenmesinde, anılan kişilerin suçun işlendiği tarihteki görevleri ve rütbelerinin değil, son rütbeleri ve görevlerinin esas alınması düzenlenmiştir. Yani bu kişilerin daha önceden işlediği askeri suçlardan dolayı soruşturma yapılması da cumhurbaşkanının iznine bağlanmaya çalışılmaktadır. Bu düzenleme aynı zamanda geçmişte işlenen suçların soruşturulmamasının, üzerinin örtülmesinin yolunu açacaktır.

Bu durumda örneğin Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlarının hâlihazırda işlediği askeri suçlar hariç, eski pozisyonlarında işledikleri suçlarla ilgili soruşturma izninin de Cumhurbaşkanı tarafından verilmesi öngörülmektedir. Mevcut düzenlemenin mantığına ve ceza usul hukukuna aykırı bu ek hüküm ile cumhurbaşkanının yetkileri arttırılmaya, soruşturma veya kovuşturma konusunda tek söz sahibi kılınmaya çalışılmaktadır. Soruşturma izninin cumhurbaşkanında olduğu durumların sayısının, kapsamının arttırılması; tek bir kişide toplanması suç işleyen bu kişiler hakkında açılan/açılmayan soruşturma/kovuşturmalar ile ilgili tartışmalara neden olacak, bu durumun suiistimal edilmesinin önünü de açabilecektir.

Örneğin Jitem davasından yargılanan bir general, suçu işlerken daha alt bir rütbede ise (örneğin yüzbaşı ise) bu düzenleme dolayısıyla suçun işlendiği dönemdeki yargılama koşullarının dışına çıkarılarak aklanabilecektir. Bu teklif yasalaşırsa, Cizre’de, Sur’da hendekler sürecinde işlenen suçlar örtülebilir, Musa Çitil’in nasıl yargılanacağı tartışılmalı hale gelebilir.

Bununla birlikte daha önce MİT yasasındaki değişiklikler, TSK’nın lojistik imkânlarındaki artış, askerlik süresindeki değişiklikler, sözleşmeli er alımı, Genelkurmay Başkanının, Kuvvet Komutanlarının ve MİT müsteşarının soruşturulmasını Başbakanın iznine bağlayan düzenlemeler aslında aynı paketin parçaları. İktidar tarafından ardı sıra yasalaştırılan bu

düzenlemelerin amacı askeri vesayet yerine kendi iktidarlarını kalıcılaştıran sivil vesayetin güçlü bir şekilde inşa edilmesidir. Bugün iktidarın kurmuş olduğu sivil vesayet anlayışında olduğu gibi çoğu zaman "sivil siyaset" militarist pratiklerin hayata geçirilmesinde daha etkin ve kararlı bir tutum sergileyebilir. Sadece iktidarın kayyum politikası ve 4 Kasım siyasi darbesi ile birlikte Kobani Kumpas Yargı darbesi iktidarın sivil vesayet pratiklerinden birkaçıdır.

2002 yılında iktidara gelenler, 7 Haziran 2015 yılında iktidarı kaybetmeleriyle birlikte devletin zor ve ideolojik aygıtları aracılığıyla süreklileştirdiği çatışma ve baskı politikalarını 1980 darbesinden sonraki süreçten daha katı bir sivil vesayet anlayışı ile inşa etmiştir. Dolayısıyla militarizmin sadece kaba bir sivilleşme meselesinden öte militarist bir anlayışla sergilenen pratikleri içeren sosyal, siyasal, kültürel ve yargı alanındaki bütün yansımalarının ortadan kaldırılması bağlamında değerlendirilmesi gerekmektedir. İktidar bugün kontrol ettiği şiddet aygıtlarını yeniden dizayn ederek Kürt sorununda devletin yüz yıllık militarist yönelimini yeniden inşa etmiş ve tahkim etmiştir. Bu bağlamda demokratikleşme veya sivilleşmenin MGK’da sivil ve askerlerin oturma düzenini değiştirmekten ibaret olmadığı iktidarın Kürt siyasetine yönelik pratiklerinden açıkça anlaşılmaktadır. İktidarın sınırın ötesinde ve içindeki militarist pratiklerini “güvenlik” meselesi üzerinden meşrulaştırmak, toplumsal muhalefetin her türlüşünü terör tehdidi olarak damgalamak ve bu anlayışla pompalanan korku ile toplumu sindirmek sivil vesayetin kurumsallaşmasıdır.

İktidar özellikle bu tarz yasal düzenlemelerle hem yetkiyi daha da fazla tek elde toplamakta hem de güvenliği politikaların dozunu arttırmaktadır. Seferberlik ve Savaş Hâli Yönetmeliği ile seferberlik yetkisinin Cumhurbaşkanı’na geçmesi bunun en yakın ve somut örneğidir. Buna göre Cumhurbaşkanı artık “ayaklanma ve kuvvetli veya eylemli kalkışma” ortaya çıkması durumunda doğrudan seferberlik ilanına karar verebilecektir. Yine Cumhurbaşkanı istemediği her karşıt olayı seferberlik vs. diyerek bastırabilecek; sıradan bir miting, bir provokasyon, polisle itiş kakış seferberlik gerekçesi yapılabilecektir. Bu yeni adım aynı zamanda rejimin yeni dönem yönelimini ve savaş politikalarındaki ısrarcı tutumunu da gösterecek bir düzenleme olarak da karşımıza çıkıyor.

Yine benzer şekilde TCK'daki “casusluk”, “ajanlık” tanımına yeni bir kavram olarak “etki ajanlığı” eklenerek muhalif basının yaptığı herhangi bir haberden, hayat pahalılığına dair bir konuşma, herhangi bir raporlama çalışması, diploması çalışması, kültür faaliyeti veya dış siyasete dair bir eleştiri güvenlik meselesi olarak görülüp cezalandırılabilecektir.

Yürütülen çatışma politikaları, içeride ve dışarıda her gün can kayıplarına neden olmaya devam etmektedir. Ancak şiddet ve çatışma politikalarının bugüne kadar acıları derinleştirmekten ve barış umudunu köreltmekten başka bir sonucu olmamıştır. Bu ülkenin en acil ihtiyacı barışı ve demokratik siyasi çözüm önceleyen politikaların devreye sokulmasıdır. Bugün iktidarın kendi bekası için yürüttüğü sınır ötesi operasyonlar ve ortaya çıkan tahribatlar sadece Türkiye ve bölge halkları için değil, sonraki nesillerin yaşamını etkileyecek büyük tahribatlara neden olmaktadır.

İçerde halkları ve inançları düşmanlaştırma yolu izleyen, Kürt sorununun barışçıl ve demokratik çözümü yerine savaşı tercih eden bu zihniyet, dışarda da başta Suriye olmak üzere komşularla çatışma politikasının ağır sonuçlarını yaşatmaya devam etmektedir. O nedenle diyoruz ki Türkiye'nin daha çok savaşılmaya, daha çok silaha ve bunlara dair yasal düzenlemelere ihtiyacı yoktur. Türkiye'nin çözmesi gereken en köklü sorunu Kürt sorunudur. Çatışma politikaları, silah ve çatışma yöntemleri yerine, diyalog ve müzakere seçeneklerinin kendini tarihsel olarak dayattığı ve güncel olduğu aşîkârdır. Sorunlarımızı şiddet aracılığıyla değil; konuşarak, müzakere ederek, diyalog yoluyla çözmek temel ilkemizdir. Bu ilkenin gereğı olarak da militarist bir anlayışı sürdürme amacı taşıyan tüm yasal düzenlemelere itiraz ediyoruz.

MADDE DEĞERLENDİRMELERİ

Madde 3: Bu madde ile 1632 sayılı Kanuna EK MADDE 21 eklenmiştir. Buna göre; Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları ile general ve amirallerin bu Kanunun ek 15 inci ve ek 16 ncı maddeleri kapsamında işlediğı isnat edilen askeri suçlarda, soruşturma izni vermeye yetkili merciler ile soruşturma ve kovuşturma makamlarının belirlenmesinde anılan kişilerin suçun işlendiğı tarihteki görevleri ve rütbelerinin değil, son rütbeleri ve görevlerinin esas alınmasına yönelik düzenleme yapılması amaçlanmaktadır.

General ve amiraller hakkındaki soruşturma izni görev yeri dikkate alınarak ilgisine göre Genelkurmay Başkanının veya ilgili Kuvvet Komutanının teklifi üzerine ya da resen Millî Savunma Bakanı tarafından verilir. Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlarının işlediği askerî suçların soruşturulması da izne tabidir. Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları hakkında askerî suçlardan dolayı soruşturma yapılması ise Cumhurbaşkanının iznine bağlıdır.

Ancak EK MADDE 21 ile sayılan askeri görevlilerin işledikleri suçlara ilişkin soruşturma iznini verecek merci, suçun işlendiği tarihteki değil, bu kişilerin son rütbeleri esas alınarak belirlenecektir denmektedir. Bu görevlilerin son rütbeleri de maddede belirtildiği gibi ya Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlığıdır ya da general veya amiralliktir. Bu durumda soruşturma izni yetkisi de Cumhurbaşkanı, Genelkurmay Başkanı veya Millî Savunma Bakanında olur.

Buradaki temel sorun; öncelikle suçun işlendiği tarihte örneğin general olan biri hakkında soruşturma açılacaksa Genel Kurmay Başkanı veya Millî Savunma Bakanı tarafından soruşturma izni verilecekken, bir şekilde bu suça dair işlem yapılamaması halinde, örneğin o kişi daha sonra Kara Kuvvetleri Komutanı olduktan sonra, soruşturma açılması durumunda bu defa soruşturma izninin Cumhurbaşkanına geçmesidir. Bu aynı zamanda geçmişte işlenen suçların soruşturulmaması, üzerinin örtülmesinin yolu açacaktır.

Bu durumda örneğin Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlarının hâlihazırda işlediği askerî suçlar hariç, eski pozisyonlarında işledikleri suçlarla ilgili soruşturma izninin de Cumhurbaşkanı tarafından verilmesi öngörülüyor. Mevcut düzenlemenin mantığına ve ceza usul hukukuna aykırı bu ek hüküm ile Cumhurbaşkanının yetkileri artırılmaya, soruşturma veya kovuşturma konusunda tek söz sahibi kılınmaya çalışılmaktadır. Soruşturma izninin Cumhurbaşkanında olduğu durumların sayısının, kapsamının artırılması; tek bir kişide toplanması suç işleyen bu kişiler hakkında açılan/açılmayan soruşturma/kovuşturmalar ile ilgili tartışmalara neden olacak, bu durumun suiistimal edilmesinin önünü de açabilecektir.

Madde 42: Mevcut değişiklikle tesis güvenlik belgesinin verilmesi ve savunma sanayi firmalarının denetiminin Millî Savunma Bakanlığı tarafından yapılması amaçlanmaktadır. Demokratik bir sistemde, denetim mekanizmalarının çeşitliliği ve bağımsızlığı esastır. Savunma sanayi gibi kritik ve stratejik bir alanda da denetim süreçlerinin bağımsız ve objektif olması elzemdir.

Millî Savunma Bakanlığı'na verilen denetim yetkisi, bu bakanlığın diğer devlet kurumlarına kıyasla aşırı derecede güç kazanmasına yol açabilir. Bu durum, denetim süreçlerinde tarafsızlığın kaybolmasına ve kuvvetler ayrılığı ilkesinin zedelenmesine neden olacaktır. Aynı zamanda denetim süreçlerinin şeffaflığını ve hesap verebilirliğini azaltabilir. Millî Savunma Bakanlığı'nın savunma sanayi ile doğrudan ilişkisi nedeniyle denetim yetkisinin bu bakanlığa verilmesi çıkar çatışmasına yol açabilir ve denetimlerin tarafsızlığını olumsuz yönde etkileyebilir. Selçuk Bayraktar, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın damadadır ve savunma sanayii alanında faaliyet gösteren BAYKAR'ın Yönetim Kurulu Başkanıdır. Bu nedenle, savunma sanayine yönelik denetim yetkisinin Millî Savunma Bakanlığı'na devredilmesi, BAYKAR'ın denetimden muaf tutulabileceği veya ayrıcalıklı bir konumda olabileceği algısı kamu güvenini zedeleyecektir.

Denetimlerin tarafsızlığını ve etkinliğini sağlamak için, bağımsız bir denetim kurulu oluşturulmalıdır. Bu kurul, farklı bakanlıklardan ve bağımsız uzmanlardan oluşmalı ve denetim süreçlerinde tarafsızlığı garanti etmelidir.

Madde 43: Madde ile sayılan kanunlar kapsamında elde edilen özel gelirler karşılığı ilgili İdare bütçesine tahsis edilen ödenek miktarını aşan gelir gerçekleşmeleri karşılığında ödenek eklemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir denilmektedir. Millî Savunma Bakanlığınca silahlanma/veya arttırma kararı verildiğinde veya yeni mal alınması gerektiğinde modernizasyon bütçesi kullanılmak durumunda. Bu da dolaylı olarak MSB bütçesinden kesinti demek olduğu için bu madde ile ihtiyaç halinde Cumhurbaşkanının ek ödenek vermesi amaçlanmaktadır.

Hâlihazırda zaten sağlık, eğitim ve diğer bütçelerden kısılarak, savunma adı altında sürekli olarak savaş ve güvenlik bütçesi arttırılıyor; o da yetmiyor cumhurbaşkanına ek ödenek verme yetkisi yeriliyor. 2023 yılında Savunma ve Güvenlik Bütçesi 468,7 milyar TL (o zamanın döviz

kuru ile yaklaşık olarak 25 milyar dolar) olarak açıklanmıştı. 2024 yılı Savunma ve Güvenlik Bütçesi ise 1 trilyon 133,5 milyar TL'ye (40 milyar 450 milyon dolar) çıktı.

2024 Bütçesi'nde de savunma ve güvenlik harcamalarının dağıtıldığı başlıca kurumlar ve bu kurumlara ayrılan tutarlar şu şekilde:

- Millî Savunma Bakanlığı (440 milyar 496 milyon TL)
- Emniyet Genel Müdürlüğü (305 milyar 479 milyon TL)
- Jandarma Genel Komutanlığı (189 milyar 693 milyon TL)
- Savunma Sanayii Destekleme Fonu (162,6 milyar TL)
- İçişleri Bakanlığı (76 milyar 295 milyon TL)
- Millî İstihbarat Teşkilatı (17 milyar 447 milyon TL)
- Sahil Güvenlik (11 milyar 517 milyon TL)
- Savunma Sanayii Başkanlığı (837 milyon TL)
- Milli Güvenlik Kurumu Sekreterliği (286 milyon TL)

Bütçede güvenlik ile ilgili en yüksek payı alan kurum 13,7 milyar dolar ile Millî Savunma Bakanlığı'dır. Bakanlığı 9,5 milyar dolar ile Emniyet Genel Müdürlüğü takip ediyor. İlk üçte yer alan diğer kurum ise 5,9 milyar dolar ile Jandarma Genel Komutanlığı'dır.

Bu madde, yukarıda saydığımız ve ülke bütçesinin yaklaşık yüzde 11'ini tekabül eden bu rakamları güvenlik için harcanması yetersizmiş gibi yeni harcama kanalı açma olanağı tanımaktadır. Milli savunma bütçesini belirleyen güvenlikçi devlet anlayışı sosyal devlet sorumluluğunu ve görevini yok saymaktadır.

Yoksulluğun, sefaletin, işsizliğin tarihin en yüksek seviyelerine çıktığı günümüzde sefaleti ve yoksulluğu ortadan kaldıracak yatırımlar yerine savaşa kaynak ayırmak kabul edilebilir değildir. İçinde bulunduğumuz ağır ekonomik krizin bir nedeni de silahlanmaya ve militarist devlet yapılanmasına aktarılan halkın bütçesidir. Ayrıca halkın vergilerinden oluşan bütçeden herhangi bir faaliyet için kaynak ayırmak halkın iradesinin temsil edildiği Meclisin uhdesinde olmalıdır. Bu yetkinin tek başına Cumhurbaşkanına verilmesi demokratik teamüller açısından kabul edilebilir olmadığı gibi, otoriterleşmeyi de güçlendiren bir adım olacaktır.

Onur Düşünmez

Hakkârî

MUHALEFET ŞERHİ

23/05/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Milli Güvenlik Komisyonuna havale edilen 2/2168 Esas Numaralı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi yürürlük ve yürütme maddeleriyle birlikte 60 madde olarak komisyonda görüşülmüş, yeni madde ihdası olmamış, 1 madde ortak önerge ile tekliften çıkarılmıştır. Teklif, 59 madde olarak 29/05/2024 tarihinde Komisyonda kabul edilmiştir.

Teklifte;

- ❖ 22/4/1925 tarihli ve 657 sayılı Harita Genel Müdürlüğü ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunu
- ❖ 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askeri Ceza Kanunu
- ❖ 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu
- ❖ 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu
- ❖ 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu
- ❖ 31/7/1970 tarihli ve 1325 sayılı Askeri Okullar, Askeri Öğrenciler, Askeri Fabrikalar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun
- ❖ 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu
- ❖ 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu
- ❖ 16/6/1983 tarihli ve 2847 sayılı Türkiye Emekli Subaylar, Astsubaylar, Emekli Uzman Erbaşlar, Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri ile Muharip Gaziler Dernekleri Hakkında Kanun
- ❖ 4/11/1983 tarihli ve 2941 sayılı Seferberlik ve Savaş Hali Kanunu
- ❖ 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu
- ❖ 10/6/1985 tarihli ve 3225 sayılı Millî Savunma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Kanunu
- ❖ 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu
- ❖ 11/5/2000 tarihli ve 4566 sayılı Harp Okulları Kanunu
- ❖ 11/4/2002 tarihli ve 4752 sayılı Astsubay Meslek Yüksek Okulları Kanunu
- ❖ 29/6/2004 tarihli ve 5202 sayılı Savunma Sanayii Güvenliği Kanunu
- ❖ 14/7/2004 tarihli ve 5217 sayılı Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

- ❖ 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
- ❖ 10/3/2011 tarihli ve 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanunu
- ❖ 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu
- ❖ 9/11/2016 tarihli ve 6756 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Milli Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi Hakkında Kanun olmak üzere toplam 21 farklı kanunda değişiklik öngörülmektedir.

Bu değişikliklerin; bir tanesi Harita Genel Müdürlüğü ile ilgili bazı düzenlemeler hakkında kanun, iki tanesi Askeri Ceza Kanunu, bir tanesi Tebligat Kanunu, üç tanesi Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu, on tanesi Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, dört tanesi Askeri Okullar, Askeri Öğrenciler, Askeri Fabrikalar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun, bir tanesi Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu, bir tanesi Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu, bir tanesi Türkiye Emekli Subaylar, Astsubaylar, Emekli Uzman Erbaşlar, Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri ile Muharip Gaziler Dernekleri Hakkında Kanun, bir tanesi Seferberlik ve Savaş Hali Kanunu, iki tanesi Kamulaştırma Kanunu, beş tanesi Millî Savunma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Kanunu, yedi tanesi Uzman Erbaş Kanunu, bir tanesi Harp Okulları Kanunu, bir tanesi Astsubay Meslek Yüksekokulları Kanunu, bir tanesi Savunma Sanayii Güvenliği Kanunu, bir tanesi Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, iki tanesi Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, Sekiz tanesi Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanunu, üç tanesi Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu, iki tanesi de Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Milli Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi Hakkında Kanunda yapılmak istenilmektedir.

USUL ÜZERİNE DEĞERLENDİRME

Yasama süreci; şeffaflık, katılımcılık ve hesap verilebilirlik gibi temel ilkeleri içermelidir. Komisyonunda görüşülmüş olunan Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin bu temel ilkelere uyulmadan kanunlaştırılmak istendiği görülmektedir.

Üç farklı komisyona havale edilen teklif, yalnızca esas komisyonu olan Milli Savunma Komisyonunda görüşülmüştür. Kendi ihtisas alanlarına giren düzenlemeleri içeren kanun tekliflerinin tali komisyonlarında incelenmemesi, tekliflerin etkin ve verimli bir müzakere

ortamında görüşülememesi sorununu ortaya çıkarmaktadır. Tali komisyon olan Adalet Komisyonu toplanmamış ve görüş bildirmemiştir. Aynı şekilde kamu kaynakları ile ilgili önemli harcama ve gelir kalemlerini ihtiva etmesine rağmen teklif Plan ve Bütçe Komisyonunda da görüşülmemiştir. Teklif doğrudan esas komisyona havale edilmiştir. Kanun teklifinin Adalet Komisyonunda görüşülmeden yalnızca Milli Savunma Komisyonunda görüşülmüş olması kanun yapım tekniğinin temel ilkelerine aykırı bir tutum sergilenmesine neden olmuştur.

Yine kanun tekliflerinin konusu ve kapsamına göre esas ve tali komisyonlara havalesi TBMM İçtüzüğü'nün 23 üncü maddesi uyarınca gerçekleştirilmektedir. İçtüzüğü'nün ilgili maddesi; “Tali komisyonlar, işin kendilerini ilgilendiren yönü veya maddeleri üzerine görüş bildiren komisyonlardır.” hükmünü açıkça emreder. Ancak iktidarın uygulamada acele kanunlaştırma iradesi nedeniyle tali komisyonlarda görüşme yolunun devre dışı bırakıldığı ve bu komisyonlardan kendilerine havale edilen teklifi görüşmeyeceklerine dair bir yazı alınarak sadece esas komisyonlarda görüşülmek suretiyle kanunlaştırma sürecinin tamamlandığı görülmektedir. Bu durum önemli pek çok konunun ilgili ihtisas komisyonlarında görüşülmesinin önüne geçerek parlamentomuzun yasama faaliyetinin kalitesini olumsuz etkilemektedir. Kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını sağlamak üzere muhalefet partilerinin ve muhatap sivil toplum kuruluşu temsilcilerinin müzakere taleplerine kapalı olmak parlamentoların asli sorumluluğuna ve demokrasilerin varlık sebebine aykırı düşmektedir.

Özellikle altını çizmek gerekirse teklif metninde yer alan maddelerin büyük çoğunluğu Anayasa Mahkemesinin iptal kararları doğrultusunda, ilgili konunun yeniden düzenlenmesine ilişkindir. Bu yönüyle kanun teklifinin öncelikli olarak Anayasa Komisyonunda bütünü itibarıyla Anayasaya uygunluğu görüşülüp tali komisyon olan Adalet Komisyonu ile Plan ve Bütçe Komisyonunun görüş, bilgi ve eleştirilerinin alınması gerekmektedir. Aksi taktirde daha önce de defaten tecrübe edildiği üzere kanunlar hukuka uygunluk denetiminden geçememektedir.

Öte yandan komisyona üye muhalefet partisi milletvekillerinin yeterince çalışma yapmasına, ilgili kurum, meslek mensubu ve sivil toplum kuruluşlarından görüş almalarına olanak tanınmamıştır. Hatta teklifin etki analizi dahi sunulmamıştır. En nihayetinde teklif metni 60 maddeden oluşmakta ve her madde de kendi alanında ihtisas gerektiren incelikte düzenlemeler ihtiva etmektedir. Genel itibarı ile Türk Silahlı Kuvvetlerine ilişkin kanun teklifi içerik itibarıyla da oldukça teknik düzenlemeler barındırmaktadır.

Özensiz ve kalitesiz yasa yapma sürecinde yasalaşan teklifler Türk Milleti’ni mağdur etmektedir. Zira kalitesiz yapılmış bir kanun kısa bir süre sonra başka bir değişikliğe ihtiyaç duymaktadır. Kanunların bu durumundan dolayı yaşanan mağduriyetlerin giderilmesi için meclisimizin daha fazla çalışması gerekmektedir.

Uygulamada öngörülebilirliğin sağlanması için kanun tekliflerinin tamamının etki analizi yapılmalı ve teklif bu analizle birlikte Meclis’e sunulmalıdır. Kanuni bir zorunluluk olmasına rağmen, önceden sunulan kanun tekliflerinde olduğu gibi bu teklif hakkında da bir etki analizinin teklifle birlikte sunulmadığı görülmüştür. Bu yöntemin izlenmesinden ötürü komisyon üyeleri, etki analizini inceleyemeden, komisyonda müzakere yapmak zorunda kalmaktadırlar. Her biri ayrı uzmanlık gerektiren konularla ilgili yapılması teklif edilen düzenlemelerle ilgili komisyon üyelerinin yeterince bilgilendirilmemesi muhalefetin eleştiri imkânını kısıtlamaktadır. Bu yöntemin Türk Milleti’nin yararına olmadığı aşikardır. Yasama sürecinin kalitesini düşüren bu yöntem terk edilmeli ve etki analizi komisyon üyelerine önceden iletilmelidir.

Komisyon görüşme süreci kısa tutulmaya çalışılan ve hızla kanunlaştırılmaya çalışılan kanun teklifleri AK Parti hükümetlerinin alışılagelmiş bir yasa yapma tekniğine dönüşmüştür. İktidar partisi bu yolla adeta Türkiye Büyük Millet Meclisini itibarsızlaştırmanın önünü açmıştır.

Kanun teklifleri hazırlanırken belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerine dikkat edilmemesinin sonuçları bu kanun teklifinde de karşımıza çıkmaktadır. Kanun teklifi bu ilkelere dikkat edilerek hazırlandığında toplumun her kesimi tarafından ön görülebilir olacaktır. Ek olarak; yasama süreci kaliteli ve güvenli olacağından Meclisimiz sürekli olarak aynı konularda iktidarın yaşanan yönetim krizini perdelemek amacıyla hazırladığı teklifleri görüşmekle zaman kaybetmeyecektir.

Yukarıda ayrıntılı olarak izah edilen konular, iktidar partisinin yasa yapma sürecini ne derece hafife aldığını açıkça göstermektedir. Yine Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü’nün 74 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında yer alan “Komisyonlar, şartlarına uymayan Kanun tekliflerini, sahiplerine tamamlatmaya yetkilidirler.” hükmü de komisyon tarafından hiçe sayılmıştır. Komisyon görüşmeleri esnasında muhalefet partileri tarafından ısrarla dile getirilen bazı talepler dikkate alınmamıştır. İktidar partisi birçok uygulamada tecrübe edildiği gibi, kanun yapım sürecinde de hukuk devleti normlarından uzaklaşmakta sakınca görmemektedir.

TEKLİFİN GENELİ ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER

Komisyonu 60 madde olarak gelen teklif, kamuoyunun beklentisini boşa çıkarmıştır. Teklifin 16 maddesi Anayasa Mahkemesinin iptal kararları sonrası yapılan düzenlemelerden oluşurken 11 madde cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi sonrası uyum düzenlemesidir. 2 madde ise Türk Silahlı Kuvvetleri ve buna bağlı olarak Milli Savunma Komisyonu ile hiç alakası olmayan Kamulaştırma Kanununda değişiklik ile alakalıdır.

Kamulaştırma Kanununda değişiklik öngören ve mülkiyet hakkına doğrudan müdahale içeren 2 maddenin tekliften tamamen çıkarılması ve ilgili komisyonda görüşülmesi, Anayasa’ya aykırı olmayacak şekilde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Öncelikle 16 maddenin Anayasa Mahkemesinin daha önce yapılan kanunlara ilişkin iptal kararları sonucu tekrar düzenlenmesi kanun yapım sürecinde ne kadar hata yapıldığı, muhalefetin Anayasa’ya aykırılık iddialarının hiç dinlenilmediğinin açıkça göstergesi olmuştur. Bu durum parlamentomuzun ciddiyetine ve saygınlığına gölge düşürmektedir.

Teklifin önemli bir kısmının 2018 yılında geçilen cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine uyum düzenlemelerinden oluştuğu görülmektedir. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın 9 Temmuz Pazartesi günü TBMM’de yemin etmesiyle resmen başlayan cumhurbaşkanlığı yönetim sisteminden bir gün sonra 10 Temmuz 2018 tarihinde 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 37 ve 338 inci maddelerine göre Genelkurmay Başkanı, Cumhurbaşkanına bağlanmıştır. Bu durum referandum sonucu kabul edilen Anayasa değişikliğine uyumlu olsa da 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinden beş gün sonra 15 Temmuz 2018 tarihli 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 799 uncu maddesiyle 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 37 ve 338 inci maddelerinde değişiklik yapılarak, Genelkurmay Başkanlığı, Cumhurbaşkanından alınıp Millî Savunma Bakanına bağlanmıştır. Ayrıca Kuvvet Komutanlıkları da ayrı ayrı Millî Savunma Bakanlığına bağlanmıştır (1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle değişik 338 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre “Genelkurmay Başkanı ile Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları Millî Savunma Bakanına ayrı ayrı bağlı ve sorumludur.”). Burada özellikle Genelkurmay Başkanı’nın kimin hiyerarşisine tabi olduğu sorusu akla gelmektedir. Hiyerarşi yetkisinin özellikle emir ve talimat verme yetkisini de kapsadığı düşünüldüğünde bu soru daha da önem kazanmaktadır.

Genelkurmay Başkanı, Millî Savunma Bakanına bağlı olduğuna göre, Millî Savunma Bakanının, Genelkurmay Başkanına emir ve talimat verebileceğine şüphe bulunmamaktadır. 1

sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 338 inci maddesine göre de “Cumhurbaşkanı gerekli gördüğünde Genelkurmay Başkanı ile Kuvvet Komutanları ve bağlılarından doğrudan bilgi alabilir, bunlara doğrudan emir verebilir. Verilen emir herhangi bir makamdan onay alınmaksızın derhal yerine getirilir” denilmektedir. Buradan da açıkça anlaşılacağı üzere Cumhurbaşkanı da Genelkurmay Başkanına emir ve talimat verebilir. Aynı makam üzerinde iki ayrı makamın emir ve talimat verme yetkisine sahip olması idare hukuku açısından da sakıncalı ve ciddi eleştiriye açık bir durumken bunun özellikle milli güvenliğimizi doğrudan ilgilendiren Türk Silahlı Kuvvetlerinde olması kabul edilebilir değildir.

Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıkları doğrudan Millî Savunma Bakanlığına bağlanmış olduğu hesaba katıldığında ise Genelkurmay Başkanlığının Türk Silahlı Kuvvetleri hiyerarşisinden nasıl çıkarıldığı ve etkisiz hale getirildiği görülmektedir. Bu komutanlıklar, doğrudan Millî Savunma Bakanlığına bağlı olacak ise Genelkurmay Başkanlığına nasıl bir ihtiyaç kalmıştır? Mevcut düzenlemeler kapsamında değerlendirildiğinde Kuvvet Komutanlarına aynı anda üç ayrı makam emir ve talimat verebilecektir. Nitekim 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 338 inci maddesinin dördüncü fıkrasında “Genelkurmay Başkanı Cumhurbaşkanı namına Silahlı Kuvvetlerin komutanıdır” denmektedir. Genelkurmay Başkanı, Millî Savunma Bakanı ve Cumhurbaşkanı; Kuvvet Komutanlarının hiyerarşik amiridir ve bunun doğal sonucu olarak emir ve talimat verebilir. Bu durum hiyerarşi ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Bir kuvvet komutanı aynı konuda Genelkurmay Başkanından bir emir, Millî Savunma Bakanından bir emir ve Cumhurbaşkanından başka bir emir alırsa bunların hangisine uyacaktır? (Detaylı bilgi için bakınız: Kemal Gözler, “Hiyerarşi İlkesi Açısından Genelkurmay Başkanlığının ve Kuvvet Komutanlıklarının Durumu (‘Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin İçindeki Değeri: Bir Buçuk Yıllık Bir Bilanço’ Başlıklı Makaleye Ek)”, www.anayasa.gen.tr/cbhs-ek-10-genelkurmay.htm, (Yayın Tarihi: 30 Aralık 2019). “Hiyerarşi İlkesi Açısından Genelkurmay Başkanlığının ve Kuvvet Komutanlıklarının Durumu” konusunda bkz.: Kemal Gözler, *İdare Hukuku*, Bursa, Ekin, 3, Baskı, 2019, c.I, s.424-429.)

Türk Silahlı Kuvvetlerinin yapısı ile oynanması, teamüller hiçe sayılarak düzenlemeler yapılması sadece idare hukuku açısından sorun teşkil etmekle kalmamakta; silahlı kuvvetlerimizin gücünü zayıflatmakta, itibarını zedelemekte, eğitim kalitesini ve cazibesini kaybetmesine yol açmaktadır. Bu kanunda olduğu gibi silahlı kuvvetlerimizi ilgilendiren her kanun teklifinde uyum düzenlemesi denilerek Genelkurmay Başkanlığı ve Kuvvet Komutanlıkları daha da işlevsiz hale getirilmektedir.

Teklifin 8 inci maddesi ile üstün başarılı yüzbaşı ve binbaşları terfi ettirme yetkisi ilgili Kuvvet Komutanlarından alınarak Bakanlıklara verilmesi amaçlanmaktadır. Yine teklifin 10 uncu maddesi ile üstün başarılı kıdemli üstçavuş ve başçavuşları terfi ettirme yetkisi ilgili kuvvet komutanlarından alınarak Bakanlıklara verilmesi amaçlanmaktadır. Aynı şekilde teklifin 45 inci maddesi ile sözleşmeli erbaş ve erlerin, uzman erbaş statüsüne geçirilebilmelerine ilişkin Kuvvet Komutanlıklarına verilmiş olunan yetkinin Bakanlıklara devredilmesi düzenlenmektedir. Kuvvet Komutanlıklarının yetkilerinin bir bir elinden alındığı açıkça görülmektedir. Subay – astsubay ataması bile yapamayan, sözleşmeli erbaş ve erleri, uzman erbaş statüsüne dahi geçiremeyen Kuvvet Komutanlıkları ve Genelkurmay Başkanlığının nasıl harp hazırlığı yapacağı tam bir bilmecedir.

Bu noktada diğer bir sorun ise Türk Silahlı Kuvvetlerinin içine hiç olmadığı kadar siyasetin sirayet etmesidir. Türk Silahlı Kuvvetlerini ilgilendiren her kanun teklifinde görmeye alıştığımız şekilde; yetkilerin askerlerin elinden alınarak siyasilere verilmesinden, iktidarın genel liyakatsizlik uygulaması düşünüldüğünde, askeri teşkilatın ne kadar olumsuz etkilenebileceği, hatta uygulamada görüldüğü şekilde zaten etkilendiği görülmektedir. Bu yetkilerin Genelkurmay Başkanlığı ve Kuvvet Komutanlıkları elinden alınarak Millî Savunma Bakanlığı bünyesindeki sivillere verilmesi, personel alımı, sınav, mülakat, tayin, terfi gibi hususlarda silahlı kuvvetler personelinin siyasilere referans aramasına, siyasi partiler ile içli dışlı olmasına, oradan bir koruma ve kollama beklemesine neden olmaktadır. Ayrıca bu durum Türk Silahlı Kuvvetleri içerisine sızmaya çalışan tarikat ve cemaatlerinde işine gelmekte, işlerini kolaylaştırmaktadır. 15 Temmuz’u yaşamış bir ordunun en çok dikkat etmesi gereken konuların başında bu gelirken, buna çanak tutan uygulamalar yapılması kabul edilebilir değildir.

Türk ordusunun siyasallaştırılmasının ülkemizin başına gelecek en büyük felaketlere kapı aralayacağı açıktır. Bu dün Balkan Harbinde de görülmüş, 15 Temmuz hain darbe girişiminde de yaşanmıştır. Tarihin ders alanlar için asla tekerrür etmeyeceği bilinciyle hareket edilmesi ve bu yanlıştan acilen dönülmesi elzemdir.

Açıklanan nedenlerden ötürü Kuvvet Komutanlıklarının Genelkurmay Başkanlığına yeniden bağlanmasını, elinden alınan yetkilerin geri iadesini, kışlaya siyasetin sokulmamasını, kayırmacılık ve liyakatsizliğin kökünün kazınmasını önemli ve hayati görüyoruz. Ayrıca asıl gövdeden koparılan Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlıklarının yeniden asıl gövdeye bağlanması gerektiğini düşünüyoruz.

Teklifte görmeyi umut ettiğimiz ancak yer almayan ve yine Türk Silahlı Kuvvetleri için hayati önemde olduğunu düşündüğümüz bir diğer konu ise askeri hastaneler, askeri okullar ve askeri yargı meselesidir.

Askeri okulların kapatılması ile iki yüz yıllık bir gelenek yok edilmiştir. Bugün denenen sistemlerin hiçbiri eski sistemin verimliliğini sağlayamamaktadır. Nitelikli personel ihtiyacı hat safhadayken personel sayısı artıyor görünmektedir ama gün geçtikçe eğitim ve nitelikte düşüş gözlemlenmektedir. Yine bu teklife bir bütün olarak bakıldığında personeli ceza tehdidi ile tutma çabası anlaşılmaktadır. Oysa eskiden askeri okullara ciddi ve zor sınavlarla alım yapılagelmıştır. Her Türk genci bu okulların hayalini kurmuş ve en iyiler, liyakati olanlar bu okullara kabul edilmiştir. Bugün gelineen noktada askeri lise eğitimi tamamen bitirilmiş, üniversite eğitiminin kalitesi ciddi bir düşüş yaşamıştır. Bu ordumuzun genel niteliğine de yansımıştır. Bugün askeri okullara gitmeyi isteyen öğrencilerin sayısında ve niteliğinde büyük bir azalma gözlemlenirken; giden öğrencilerin de bırakmak için değişik yollar aradığı bilinmektedir. Hatta teklif bunu engellemeye yönelik cezai müeyyideler öngörmektedir. Ancak cezai müeyyideler ihdas etmenin ve olan müeyyideleri artırmanın çözüm olmayacağı açıktır. Bunun yerine okulların kalitesi artırılmalı, kapanan okullar açılmalı, referans değil liyakat esas alınarak nitelikli gençlerde açıkça gözlemlenen “beni zaten almazlar” düşüncesi değiştirilmelidir.

Ordusu ve askeri olan her ülkenin askeri sağlık sistemi bulunmaktadır. Ama bizde bu sistem tıpkı askeri okullarda olduğu gibi 15 Temmuz 2016 darbe girişimi sonrasında yapılan düzenlemelerle bozulmuştur. GATA ve askeri hastaneler Sağlık Bakanlığına devredilmiştir. Bu konuda iktidar partisi bir çalışma olacağını söylenmişse de halen somut bir adım atılmamıştır. Askeri sağlık sisteminin en önemli görevi, cephede savaş esnasında ilk müdahaleyi yapacak personeli yetiştirmektir. Yetiştirilen personelin yaralanan askerlere ilk müdahaleyi yapmasının yanında yaralı personel hakkında kritik kararları alma sorumluluğu da vardır. Bugün bu konuda nasıl bir zafiyet yaşadığımız ne yazık ki şehitler verilerek görülmektedir. Üç yıl önce askeri doktor sayısı 2.043 iken emeklilik ve istifalardan sonra şu an ne kadar olduğu bilinmemektedir. Ancak Türkiye’yi modern tıbbı getiren, köklü bir geçmişe sahip bu kurumun tarihi hafızası ve kurumsal kapasitesi de yok olmayla karşı karşıyadır. Tamamen yok olmadan bu konuda somut adım atılmalıdır.

16/04/2017 tarihinde yapılan halkoylaması neticesinde kanunlaşan 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 17/E maddesi uyarınca “Askeri Mahkemeler” kaldırılmış olup Askeri Ceza Kanununa göre yapılacak yargılamaların

sivil mahkemeler nezdinde yürütülmesine karar verilmiştir. Demokratikleşme ve AB uyum adımları kapsamında bu mahkemelerin kaldırılması normal görülebilecek olsa da bu mahkemelerin yaptığı iş ve işlemleri hali hazırda Avrupa’da sivil de olsa ihtisas mahkemeleri yapmaktadır. Örneğin Hollanda’da 1991 yılında askeri mahkemeler kaldırılmış ise de adli yargının içerisinde bir özel daire bu görevi yerine getirmektedir. İstinaf mahkemesinde de ayrı bir daire tarafından bu görev ifa edilmektedir. Bu şekilde yapılan yargılama aşamalarında mahkemelerde askeri üyeler yer almaktadır. Bizde ise benzer bir düzenlemenin yerinde olacağı açıktır. Nitekim askeri işler sivil işlerden farklı bir bakış açısı gerektirir ve diğer yargılamalardan ayrı düşünülmesi zorunludur. Dolayısıyla bu konuda ihtisaslaşmış mahkemeler, istinaf ve temyiz yargılamalarında ise özel daireler oluşturulması kanaatimizce yerinde olacaktır.

Önemli ve kamuoyunda büyük beklentiye sebep olan bir konuda askeri personellerle alakalıdır. Türk Silahlı Kuvvetleri içinde subay, astsubay, uzman çavuş, uzman jandarma ve sivil memurların mali ve sosyal haklarında ve çalışma şartlarında iyileştirme yapılması yönünde talep ve beklentileri bulunmaktadır. Biz, kahraman Türk Silahlı Kuvvetleri mensuplarının ve emeklilerinin, şehit ve gazilerimizin vatan, millet uğruna verdikleri mücadelenin ve emeğin maddi karşılığının olamayacağını, bununla birlikte hayatlarını kolaylaştıracak adımların atılmasının uygun çalışma şartlarına, yeterli mali ve sosyal haklara kavuşmalarının gerekli olduğuna inanıyoruz. Bu nedenle tüm askeri personeli kapsayacak, sorunlarını çözecek bir kanuna ihtiyaç olduğu ortadadır.

Astsubaylara yıllardır söz verilmesine rağmen tutulmayan sözler artık yerine getirilmelidir. Emekliliklerine yansıyacak ve emekli astsubayları da kapsayacak şekilde makam-görev tazminatı verilmelidir. Askerlerimizin tazminat talebi yıllardır iktidar tarafından karşılanmamaktadır. Bizzat Cumhurbaşkanı tarafından 2018 seçimlerinden önce söz verilmiş olunmasına rağmen bu hak halen teslim edilmemiştir. 27 nci dönemde iktidar tarafından verilmiş olunan kanun teklifi TBMM’de gündeme alınmamış ve hükümsüz kalmış bulunmaktadır. Bu durum TSK personeli içerisinde huzursuzluklara neden olmakta ve silah arkadaşlığı ruhuna zarar vermektedir. İktidarın tasarruf tedbirlerini uygularken ilk Mehmetçiğe zararı dokunacak yerden başlaması yerinde değildir. Tasarruf tedbirlerinin kamu harcamalarının diğer kalemlerinde uygulanması gerekmektedir. Ancak kanıyla canıyla ve bütün varlığıyla vatani koruyan askerlerimizin hakkı teslim edilmelidir.

Bu yüzden komisyon görüşmelerinde verdiğimiz önergemizle muvazzaf kıdemli binbaşılar ile 24’üncü hizmet yılını tamamlamış muvazzaf astsubayların aylıklarında

iyileştirme yapılarak tecrübeli personelin meslekte kalmalarının sağlanması, ayrıca emekli, adi malul veya vazife malullüğü aylığı bağlanmış emekli subay ve emekli astsubaylardan, teklif maddesindeki rütbelerde/hizmet yıllarında görev yaparken emekli olanların emekli aylıklarında iyileştirme yapılması amaçlanmıştır. Ancak komisyon görüşmeleri esnasında teklife ek bir madde eklenmesi ve özellikle astsubaylara defalarca söz verilen makam-görev tazminatının verilmesi hakkındaki bu önergemiz ne yazık ki reddedilmiştir.

Kanun teklifinde yer aldığı üzere personeli ceza ile tutmaya çalışan, yalnızca cezai müeyyide öngören anlayış değişmelidir. Tam aksine kahraman askerimizin özlük hakları artırılarak, Türk Silahlı Kuvvetlerinin parçası olmanın cazibesi yeniden yükseltilmelidir. Bu şekilde nitelikli insan kaynağına ulaşmak çok daha yerinde ve faydalı olacaktır. Aksi halde silah arkadaşlığı ruhu kaybedilecek, hiyerarşi ve emir-komuta bozulacak, iş barışı zedeleneyecektir.

OYAK Türk Silahlı Kuvvetlerinin parçası olmanın cazibesini artıran önemli bir kurum olarak görülmüştür. Ancak bu kurumumuzda son yıllarda başlayan bozulma ve siyasetin tesiri görülmektedir. Ülkenin en büyük tamamlayıcı mesleki emeklilik fonu olan OYAK; 63 yıldır faaliyet göstermekte ve Türk Silahlı Kuvvetleri mensubu subay, astsubay, uzman/sözleşmeli personel ile sivil memurlar için bir emeklilik güvencesidir. Ancak son yıllarda nema oranı gerçek enflasyonun dahi altında kalmıştır. Gelineen noktada OYAK, Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin çok zor görev şartlarında yapmış olduğu vazifeleri ile elde ettiği birikimlerinin doğru bir şekilde değerlendirilmesini sağlayamamakta, yatırımlarının enflasyon karşısında erimesini önleyememektedir. Vatani için canını veren, kanını döken, şehit ya da gazi olan askerlerimizin ve ailelerinin birikimleri, gelecekleri OYAK’a emanettir. Bu yüzden OYAK konusunda bir düzenleme ihtiyacı olduğu açıktır.

MADDELER ÜZERİNE DEĞERLENDİRMELER

Tekliften Çıkarılan Madde 2

Teklifte yer alan bu madde ile görevdeki personel ile kamu görevi sona erenlerle ilgili görevde oldukları süre içerisinde bulundukları makam ve görevlerine ilişkin unvanlarını kullanarak veya görevi icabı haberdar olduğu askeri bilgiler hakkında beyanat vermesi, yazı yazması veya sair surette açıklamada bulunması durumu için hapis cezası öngörülmüştür. Mevzuattaki mevcut halinde görevi sona eren personel için bu suç düzenlenmemiş ve unvanlarını kullanma şartı bulunmaktayken teklifle bu hususlar da maddeye dahil edilmek istenmiştir. Yani teklifteki bu madde ile askerlerimizin izin almaksızın ve unvan kullanarak hiçbir surette açıklama yapamaması düzenlenmeye çalışılmıştır.

Madde metninde yer alan “unvanlarını kullanarak” ibaresi muğlak bir ifadedir. Bu şartın yalnızca isim önünde unvanın kullanılmasının mı yoksa unvanı kullanmaksızın ancak unvanı sebebiyle ilgili açıklamayı yapabilmesinin mi kastedildiği de açık değildir. Ancak kişilerin bu alanda yetkin olması zaten unvanları dolayısıyla oluşmaktadır.

Emekli bir askeri personelin devlet sırrı paylaşılmaksızın TV programında askeri bir konuda izinsiz beyanda bulunması ya da köşe yazısı yazmasının cezalandırılması Anayasa’nın ifade özgürlüğü ilkesine aykırıdır. Bu kanun maddesi hükümete yakın askeri personele Bakanlıkça izin verilmesi ve muhalif düşüncede olan personelin ise sansürlenmesine neden olacaktır. Böylece hükümetin istediği yönde açıklama yapacak kişilere izin verilecek ve eleştirel yorumlar yapan emekli veya görevde bulunan kişilere sansür uygulanabilecektir.

Ayrıca Türk Ceza Kanununun Yedinci Bölümünde Devlet Sırlarına Karşı Suçlar 326 ve devamı maddelerinde düzenlenmiştir. Bu maddelere göre gizli kalması gereken veya açıklanması yasaklanan bilgileri açıklamak zaten suç olarak sayılmıştır. Türk Ceza Kanunundaki meri düzenlemelere rağmen teklifte yer alan bu maddeye ihtiyaç duyulması iktidara yalnızca kendi propagandasını yapma fırsatı sağlama amacını taşımaktadır. Anlatılan nedenlerle bu maddenin teklif metninden çıkarılması yönündeki ortak önergemiz Komisyon’a sunulmuş ve kabul edilerek madde Tekliften çıkarılmıştır.

İktidarın bu düzenlemeye tevessül etmesi, başarısız politikalarının eleştirilmesini önleme ve baskıcı yöntemlerle iktidarda kalma çabasının bir sonucudur. AK Parti eleştirilere tahammül etmeyi öğrenmelidir. Emekli askerlerimizin eleştirilerini susturmaya çalışmak yerine milli savunmayı öncelemeli ve askerlerimizin sorunlarına çözüm sunulmalıdır.

Madde 8 – Madde 10 – Madde 45

Teklifte yer alan 8 inci madde ile üstün başarılı yüzbaşı ve binbaşları terfi ettirme yetkisinin ilgili kuvvet komutanlarından alınarak Bakanlıklara verilmesi öngörülmektedir. Benzer bir şekilde 10 uncu madde ile de üstün başarılı kıdemli üstçavuş ve başçavuşları terfi ettirme yetkisinin ilgili kuvvet komutanlarından alınarak Bakanlıklara verilmesi öngörülmektedir. Yine 45 inci madde ile erbaş ve er kadrolarında, kritik ve uygun görülen görevlerde, yetişmiş personel ihtiyacını karşılamak amacıyla istihdam edilecek sözleşmeli erbaş ve erlerin; temini, yetiştirilmeleri, görevde yükselmeleri, tertip edilmeleri, geçici görevlendirilmeleri, hizmet şartları, görev ve hakları, yükümlülükleri, ayırma ve ayrılmaları yetkisinin Genelkurmay Başkanlığından alınarak Bakanlıklara verilmesi öngörülmektedir.

Maddelerin gerekçesinde her ne kadar uyum yasası olduğundan bahsedilse de bu düzenleme askerlerin terfi yetkisinin komutanlardan alınarak yürütmeye verilmesi anlamını taşımaktadır.

Terfilerin komutanlar yerine siyasi makamlar tarafından yapılması mesleki yeterlilik kriterine gölge düşürebilecektir. Aynı zamanda iktidarın genel liyakatsizlik uygulaması düşünüldüğünde askeri teşkilatın da bundan olumsuz etkilenebileceği değerlendirilmektedir. Yürütmeye bu yetkinini verilmesi Türk ordusunun siyasallaştırılması tehlikesini de barındırmaktadır. Terfii mekanizmasında komutanların devre dışı bırakılması iktidarın askeriye üzerinde tahakkümü anlamını taşımaktadır. Bu durum er ve erbaş kadrolarında temin, yetiştirme, görevde yükselme, geçici görevlendirme ve ayırma ile ilgili yetkinin Genelkurmay Başkanından alınarak bakanlıklara verilmesi için de geçerlidir.

Maddelerin gerekçesinde bahsedildiği üzere yapılmış olunan anayasa değişikliği ile Kuvvet Komutanlıkları ilgisine göre Milli Savunma ve İçişleri Bakanlıklarına bağlanmıştır. Anayasa değişikliği askeri düzene zarar vermiştir. Türk Silahlı Kuvvetlerindeki askeri otorite bozulmuştur. Daha önce Kuvvet Komutanlarına ait olan birçok görev bakanlıklara devredilmiştir.

Kuvvet Komutanlıkları ve Genel Kurmay Başkanlığının pasif hale getirilmesi ile tüm yetkilerin direk bakanlıklar elinde toplanması orduya siyaset karışmasına neden olmaktadır. Ne yazık ki günümüzde TSK mensubu askerlerimiz; tayin, terfii ve atama için siyasilerin kapısında bekletilir hale gelmiştir. Bu durum aynı zamanda siyasi torpilden söz edilmesi anlamını da taşımaktadır.

Askerlik doğası gereği diğer mesleklerden farklıdır. Bu maddelerde yapılacak düzenleme sonrasında terfi işlerinin de komutanların elinden alınması askeri hiyerarşiye ve disipline daha çok zarar verecektir. Yapılan düzenlemelerle Kuvvet Komutanlıkları işlevsiz bırakılmaya çalışılmaktadır. Yetki ve görevlerinin bu denli tırpanlanması nedeniyle Kuvvet Komutanlıklarının harekât planı dahi yapması zorlaştırılmaktadır. Adım adım ordumuz siyasallaşma tehlikesi altında bırakılmaktadır ki bu durum milli güvenlik sorununa neden olabilecektir.

İktidarlara geçicidir ancak Türk ordusu ilelebet görev başında olacaktır. Bu nedenle ordu yapısının siyasetten uzak tutulması tüm vatandaşlarımızın ortak çıkarı için bir zarurettir. Bunun yanında tüm görev ve yetkinin ilgili bakanlıklara devredilmesi bürokrasi ve kırtasiyeyi artıracaktır. İlgili bakanlıkların iş yükü fazlalaşacaktır.

Anlatılan nedenlerle terfii işlemlerinin Kuvvet Komutanlarının teklifi ile ilgili bakan tarafından yapılması ve sözleşmeli er ve erbaşlarla ilgili yetkinin Genel Kurmay Başkanlığından alınmamasına yönelik Komisyonunda önergeler verilmiştir. Ancak bu önergelerimiz AK Parti ve MHP oyları ile kabul edilmemiştir.

Madde 11 – Madde 18 – Madde 39 – Madde 40

Mevcut durumda subay ve astsubayların mecburî hizmet yükümlülüğünü tamamlamadan ayrılması veya ilişikî kesilmesi durumu için askerî öğrenci, subay ve astsubay naspedildikten sonra kendilerine yapılan öğrenim, eğitim ve yetiştirme masrafları tazminat olarak alınmaktayken; 11 inci madde ile mevcutta kanunda yer alan tazminatın iki katına çıkarılması ve disiplinsizlik alışkanlık haline getirenler için ise dört katı ceza verilmesi öngörülmektedir.

18 inci madde ile fakültelerde veya yüksekokullarda öğrenim gören öğrencilerden sağlık sebepleri dışında ilişikleri kesilmesi durumunda alınacak tazminatın artırılarak 2 katı şeklinde uygulanması ve disiplinsizlik nedeniyle askeri öğrencilikten çıkarılmasına karar verilenlere ise 4 katı tazminat ödetilmesi öngörülmüştür.

39 uncu madde ile Harp okullarında öğrenim gören öğrencilerden sağlık sebepleri dışında ilişikleri kesilmesi durumunda alınacak tazminatın artırılarak 2 katı şeklinde uygulanması ve disiplinsizlik nedeniyle askeri öğrencilikten çıkarılmasına karar verilenlere ise 4 katı tazminat ödetilmesi öngörülmüştür.

40 ıncı madde ile Astsubay Meslek Yüksekokullarında öğrenim gören öğrencilerden sağlık sebepleri dışında ilişikleri kesilmesi durumunda alınacak tazminatın artırılarak 2 katı şeklinde uygulanması ve disiplinsizlik nedeniyle askeri öğrencilikten çıkarılmasına karar verilenlere ise 4 katı tazminat ödetilmesi öngörülmüştür.

Kendi kusuru olmaksızın tercihi ile Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılan öğrencilere harcanan masrafın iki katının alınması ölçülü değildir. Bu kişilerden yapılan masrafların faizi ile alınması daha ölçülü bir yaptırım olacaktır. Ancak disiplinsizlik sebebi ile çıkarılma durumunda ise kişinin kusuru söz konusu olduğundan daha fazla tazminat ödetilmesi yerindedir. Disiplinsizlik nedeniyle çıkarılma durumunda da yine dört katı tazminat yerine 2 katı uygulanması daha ölçülü olacaktır.

Maddeler ile yapılmak istenilen şey Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılmayı zorlaştırmaktadır. Ancak bu yöntem doğru bir yol değildir. İktidarın politikaları nedeniyle Türk

Silahlı Kuvvetleri ne yazık ki eski cazibesini kaybetmiştir. En itibarlı meslek olarak görülen askerlerimiz artık kanun zoruyla meslekte tutulmaya çalışılmaktadır. Daha öncesinde gençlerimizin hevesle hazırlandığı ve yapılacak alımın kat be kat fazlası başvuru yapılan askeri öğrenci sınavlarına rağbet azalmıştır. Bu durum sorunun çözüm noktasının nerede olduğunu göstermektedir. Askerlik mesleğinin eski cazibesi ve itibarı yeniden sağlanmalıdır. Henüz hayatlarının baharında olan bu gençlerimiz için cezalandırıcı değil motive edici yöntemler uygulanmalıdır.

Teklifte öngörülen cezalandırıcı bir yöntem yerine askerlimizin ödüllendirme ile orduya aidiyet duygusunun teşvik edilmesi daha doğru olacaktır. Askerlerimizin yaşamlarını kolaylaştıracak sosyal haklarının genişletilmesi ile gönüllülük esasına dayanan bir yol izlenilmesi gerekmektedir.

Ordumuzun kalifiye askerlere elbette ihtiyacı vardır. Ancak askerlik gönülsüz ve huzursuz yapılabilecek bir görev değildir. Sırf bu maddelerde öngörülen caydırıcı tazminatlar nedeniyle mesleğe devam etmek durumunda kalan kişiler ordumuza yararlı olamayacaktır. Yeri geldiğinde canı pahasına görevini yerine getirecek olan Mehmetçiklerimizin tazminat tehdidiyle meslekte tutulabilmesi mümkün değildir. Askerlik yalnızca milli duygularla ve vatani görev saikiyle yapılabilecektir.

Önergelerimizle kendi isteği ile kusuru olmaksızın ayrılan kişilerden harcanan masrafların alınması ve disiplinsizlik sebebi ile çıkarılanlardan ise iki katı masraf alınması Komisyon'a teklif edilmiş ancak AK Parti ve MHP oyları ile reddedilmiştir.

Madde 14

Teklifte yer alan madde ile Millî Savunma Bakanlığının müfettiş kadrolarına askeri kaynaktan yalnızca mülakatla atama yapılması düzenlenmektedir. Daha öncesinde yapılan düzenleme Anayasa Mahkemesi tarafından müfettişliğe giriş sınavı usulünün yönetmelik çerçevesinde belirlenmesi; kamu hizmetine alımda keyfiliğe yol açacağı ve kamu hizmetine giriş hakkının etkililiğini ortadan kaldıracığı gerekçesiyle iptal edilmiştir. Teklifte yer alan madde ile kriterlerin ve şekil şartlarının birçoğu kanunla düzenlenmiş ancak uygulanacak mülakat nedeniyle idarenin keyfiliği riski halen maddede yer almaktadır.

Yapılacak sınavın yalnızca mülakat ile olması liyakatsizlik riskini maksimize etmektedir. İktidar; seçim öncesinde mülakatı kaldıracağını vaat etmesine rağmen, bu sistem kaldırılmadığı gibi müfettiş alımlarının yalnızca mülakatla yapılmasını teklif etmektedir. Bu

durum göstermektedir ki iktidar yalnızca seçim dönemlerinde vatandaşların taleplerine yönelik vaatlerde bulunmakta ancak seçim sonrasında bu vaatleri göz ardı etmektedir.

Kamuda işe alımlarda çok kritik ve istisnai görevler haricinde mülakat tamamen kaldırılmalıdır. Mülakat sistemi iktidar tarafından yeterlilik değerlendirmesi olarak değil torpil yöntemi olarak kullanılmaktadır. Bu yozlaşma Anayasamızda yer alan kamu hizmetlerine girme hakkını da ciddi anlamda zedelemektedir. Kamuda işe girmeye veya görevinde yükselmeye çalışan vatandaşlarımız mülakat yöntemi nedeniyle fazlasıyla mağdur edilmektedir. Kamu görevine talip olan vatandaşlarımızın öncesinde siyasilerden referans talep etmek zorunda bırakılması insan onuruna da yakışmamaktadır.

Ayrıca teklifte binbaşı, yarbay ve albay rütbesindekilerin sınava katılabilmesi düzenlenmektedir. Ancak yarbay ve binbaşı rütbesindeki askerlerimizin daha aktif görevlerde değerlendirilmesi Türk ordusu için daha verimli olacaktır. Ordudaki yarbay ve binbaşılarımızın; tabur komutanlıkları, filo komutanlıkları ve gemi komutanlıkları gibi daha hassas ve detaylı görevlerde yer alması uygun olacaktır. Ayrıca albaylarımız; binbaşı ve yarbaylarımızın bulundukları görevleri daha öncesinden icra edeceklerinden müfettişlik için tecrübeleri nedeniyle daha işlevsel olacaklardır.

Anlatılan nedenlerle yapılacak sınavda mülakatın kaldırılması ve yalnızca yazılı sınav yapılarak müfettiş alımı sağlanması ile albay rütbesindekilerin bu sınava başvurabilmesi amacıyla Komisyonda önerge verilmiş ancak AK Parti ve MHP oyları ile reddedilmiştir.

Madde 17

Teklifte yer alan bu madde ile fakülte veya yüksekokullarda öğrenim gören askeri öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri/programları veya okumakta oldukları yükseköğretim kurumlarını değiştiremeyeceği veya yatay geçiş yapamayacağı öngörülmüştür. Teklifteki bu madde Anayasa’ya da aykırılık taşımaktadır. Anayasa’nın 42 nci maddesinde açıkça “Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz.” denilmiştir. Ancak bu madde ile askeri öğrencilerimizin başka bir bölüme veya kuruma geçiş yapma hakları ellerinden alınmaktadır.

Şüphesiz Millî Savunma Bakanlığının ihtiyaçlarına yönelik askeri planlamalar yapması önemlidir ve zaruridir. Ancak doğrudan bu hakkın engellenmesi ölçülü bir tedbir değildir. Öğrencilerimizin askeriyein ihtiyaç duyduğu diğer bölümlere geçebilmesinin önü açılmalıdır. Ayrıca bir de mücbir sebeplerle okul veya bölüm değiştirme ihtiyacı doğabilecektir. Bu nedenle

maddenin katı düzenlemesinin bir nebze esnetilmesinde yarar vardır. Maddede düzenlenmek istenilen bu kısıt nedeniyle askeri öğrenciliğin cazibesi de azalabilecektir.

Maddede bahsedilen öğrencilerin bir yıl önceden yazılı bildirimde bulunarak ve bu bildirim Millî Savunma Bakanlığınca kabulü ile öğrenim gördükleri bölümleri/programları veya okumakta oldukları yükseköğretim kurumlarını değiştirebilecekleri veya yatay geçiş yapabilecekleri düzenleme altına alınmalıdır. Bu durum idare açısından, Millî Savunma Üniversitesi ve Türk Silahlı Kuvvetleri personel planlamasında herhangi bir sakınca doğurmayaacağı gibi öğrenciler açısından üniversitenin tercih edilmesinde de bir tereddüt oluşturmamaktadır.

Anlatılan nedenlerle en az bir yıl öncesinden Bakanlığa yazılı başvuru sonrasında izin verilmesi ile öğrenim görülen bölüm/program veya yüksek okulların değiştirilebilmesine imkân tanınmasına yönelik Komisyon’da vermiş olduğumuz önergemiz AK Parti ve MHP oylarıyla reddedilmiştir.

Madde 25

Anayasa’nın “Mülkiyet Hakkı” başlıklı 35 inci maddesinde, bu hak yalnızca kamu yararı gerekçesi ile kanunla sınırlandırılabilir denmektedir. Kamulaştırma Kanunu, kaynağını Anayasanın 46 ncı maddesinden almaktadır.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanununa göre idare, kamu yararının gerektirdiği hallerde gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerinin mülkiyetinde bulunan taşınmaz malların kamulaştırmasını, aynı kanunun 3 üncü maddesi gereğince ise bedellerini nakden ve peşin olarak veya kanunda belirtilen hallerde eşit taksitlerle ödemek suretiyle kamulaştırma yapabilir.

Teklif maddesi ile idarenin kamulaştırmadan el attığı ve fiilen kullandığı ya da kullanımına ara verdiği veya kullanımını bıraktığı taşınmazlar için düzenleme yapılmak istenmektedir. Buna göre kamu yararının kalmaması ve kamulaştırma bedelinin idareye külfet haline gelmesi neticesinde idarenin bu taşınmazların kullanımına son verebileceği düzenlenmektedir.

Özellikle belirtmek gerekir ki teklif maddesi Kamulaştırma Kanununda köklü bir değişiklik içermekte ve kamulaştırılmadan el atılan bütün taşınmazlar ile hak sahiplerini ayrıca kamulaştırma yapan bütün idareleri ilgilendirmektedir.

İdare özel mülkiyete konu olan taşınmazlar için kamu yararı kararını, malikin iradesi dışında tek taraflı işlemiyle almaktadır. Anayasa ve Kamulaştırma Kanununda belirtilenin

aksine bedel ödemesi yapmadan da kullanmaktadır. Teklifin yasalaşması ile idarenin el attığı bu taşınmazlarla ilgili çeşitli problemler doğabileceği gibi mülkiyet hakkının da hukuka aykırı olarak doğrudan ihlal edilmesi gibi bir sonuç ortaya çıkacaktır. İdare kişilerin hem taşınmazlarına el atıp kullanıp hem de kamu yararı bitti gerekçesi ile kullanıma son verip geri iade etme gibi bir eğilimde olacaktır. Düzenleme, idare tarafından kamulaştırılmadan kullanılan taşınmazının, kamulaştırılacağını bekleyen maliklerin hak kayıplarına sebebiyet verebilir.

Taşınmaz maliklerinin, taşınmaz üzerindeki mülkiyet hakkından kaynaklanan yetkilerinin tamamının ya da bir kısmının kısıtlanmış olması, idare tarafından el atılan taşınmazın kullanım süresi, kullanım şekli gibi hususlar son derece önemlidir.

Taşınmazın tefrik edilip geri iade edilmesi halinde ise kalan taşınmazın anlamlı bir bütün olup olmayacağı belirsizlik taşımaktadır. İade edilecek taşınmazların kullanımından kaynaklanan herhangi bir ücret ödemesi de kanun teklifinde düzenlenmemiştir. Kamulaştırma işlemlerinde malikler taşınmazlarının bedelinin ödenmesini beklemekte ya da yargı yoluna başvurmaktadır. Bir diğer sorun ise görülmekte olan davaların teklifin yasalaşması halinde konusuz kalması ile kişilerin elinden hak arama özgürlüklerinin de alınacak olmasıdır.

Ayrıca teklifte yer alan bu maddenin gerekçesinde “İdare tarafından yalnızca kamu yararına yönelik kullanımına ihtiyaç duyulan taşınmazlar yönünden bedel hesaplamasına gidilmesi” ifadesi yer almaktadır. Bu ifade bugüne kadar idarenin keyfi olarak kamu yararı kararı alıp taşınmazlara el attığı anlamı taşımaktadır. Bu da mülkiyet hukuku bakımından son derece tehlikelidir. En nihayetinde bu ifade, “güçlü olan idare daha güçsüz durumda olan kişilerin haklarını keyfi olarak ihlal ediyor” anlamına gelmektedir. Teklif maddesi bu şekliyle Anayasa’ya aykırılık barındırdığından maddenin teklif metninden çıkarılması yönündeki önergemiz komisyonda reddedilmiştir.

Ayrıca bu maddenin Milli Savunma Komisyonunda görüşülmesi yerinde değildir. Komisyon görüşmelerinde her ne kadar Türk Silahlı Kuvvetlerinin de bu maddelerle ilgili kamulaştırma hakkında sorunları olduğu belirtilmiş olsa da sorunu yaşayan başkaca birçok bakanlık ve kurum vardır. Bu sorunu yaşayan kurumlardan yalnızca birinin ilgili komisyonu olduğu gerekçesiyle düzenlemenin Milli Savunma Komisyonuna getirilmesi yerinde değildir. Ayrıca İYİ Parti milli güvenlik meselesi olarak görülen düzenlemelerin siyasi polemik konusu olmamasında özen gösteren bir politika izlemektedir. Bu doğrultuda Milli Savunma Komisyonuna havale edilen teklifler yalnızca milli güvenlik konusunu ilgilendiren konular

olmalıdır. Anlatılan nedenlerle bu maddenin tekliften çıkarılmasına yönelik komisyonda vermiş olduğumuz önergemiz AK Parti ve MHP oyları ile reddedilmiştir.

Madde 26

Madde ile 8/10/1956 tarihine kadar, kamulaştırma işlemlerine dayanmaksızın kamulaştırma kanunlarının amacına uygun olarak fiilen kamu hizmetine tahsis edilmiş olan taşınmazların, ilgili kamu kurum ve kuruluşları adına tahsis tarihinde kamulaştırılmış sayılması amaçlanmaktadır. Maddede belirtilen şartların sağlanması koşuluyla sadece taşınmazın fiili tahsis tarihindeki rayiç bedelinin istenilebileceği hükmüne bağlanmaktadır. Bu taşınmazlar hakkında açılmış olunan ve derdest olan davalarda bu madde hükmünün uygulanacağı belirtilmektedir. Ayrıca 12/1/1963 tarihinden sonra bu taşınmazlara bağlı olarak bedel dâhil ileri sürülen hiçbir talebin dinlenmeyeceği düzenlenmektedir.

İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olması hukuk devleti anlayışının zorunlu unsurudur. Bu durum hukuk devleti ilkesine de aykırıdır. Kişilerin iddialarının mahkemece dinlenmemesi, tahsis tarihindeki rayiç bedelin ödenmesi ve 12/1/1963 tarihinden sonra hiçbir hakkın talep edilemeyeceğine yönelik yapılmak istenilen düzenleme kabul edilebilir değildir.

Düzenleme açıkça anayasal bir düzenleme olan mülkiyet hakkında aykırılık teşkil etmektedir. Anayasa Mahkemesi 21/04/2022 tarihli 2021/19 esas ve 2022/46 sayılı kararında 5/1/1961 tarih ve 211 sayılı Amme Hükmi Şahısları veya Müesseseleri Tarafından Fiilen Amme Hizmetine Tahsis Edilmiş Gayrimenkuller Hakkında Kanunu Anayasa'nın 13, 35 ve 46 ncı maddeleri yönünden yaptığı inceleme neticesinde iptal etmiştir. Kanun teklifi ile düzenlenmek istenilen madde ise anlam ve kapsam bakımından iptal edilen kanunun aynısıdır.

Anayasa Mahkemesi gerekçesinin 37 ve 38 inci paragrafında aynen “Kural, şartları taşıyan taşınmazları kanun gereği tahsis tarihinde Anayasa’da belirtilen şartları taşıyıp taşımadığına bakılmaksızın kamulaştırılmış saymaktadır. Kanun kapsamında kalan tüm taşınmazların tahsis ve aynı zamanda kamulaştırılmış sayılma tarihleri 9/10/1956’dan önceki bir tarihtir. Kanunla hak sahiplerine Kanun’un yürürlüğe girdiği 13/1/1961 tarihinden itibaren iki yıl içinde taşınmaz bedelini isteyebilme imkânı getirilmiş, istenebilecek bedel ise taşınmazın 9/10/1956 tarihinden öncesine isabet edeceği aşikâr olan fiili tahsis tarihindeki rayiç olarak belirlenmiştir. Bu durumda kamulaştırma bedelinin fiilen tahsis, kamulaştırılmış sayılma ve kamulaştırmaya esas rayiç bedelin belirlendiği tarihten çok daha sonraki bir tarihte ödenmiş olacağı açıktır. Anayasa’nın 46. maddesi uyarınca kamu yararının bulunması ve kamu yararı

amacının somut olarak gerçekleşmesi kamulaştırmanın ögelerindendir. Yine kamulaştırmada gerçek karşılığın malike ödenmesi kamulaştırmanın diğer anayasal ögelerinden biri olup kamulaştırılan taşınmazın bedeline dair yasal düzenlemelerin gerçek karşılık ölçütüne uygun olması gerekir. Gerçek karşılığın peşin ve nakden ödenmesi ile herhangi bir nedenle ödenmemiş kamulaştırma bedellerinde kamu alacakları için uygulanan en yüksek faizin işletilmesi de kamulaştırmanın anayasal ögeleridir. Bu itibarla anılan anayasal ögeleri dikkate almayan, bu çerçevede kamulaştırmada kamu yararının bulunup bulunmadığının yargısal olarak denetlenmesine imkân tanımayan, gerçek karşılık ve yukarıda belirtilen diğer anayasal ölçütleri karşılamayan kural, Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen, sınırlamanın Anayasa'nın sözüne aykırı olamayacağı hükmüne aykırılık teşkil etmektedir. Kanun'da Anayasa'nın açık güvencelerine aykırı olarak öngörülen kamulaştırmanın birey için katlanılabilir bir külfete dönüşmesini engelleyecek herhangi bir telafi mekanizmasına da yer verilmemiştir.” denilmektedir.

Dolayısıyla Anayasa Mahkemesinin iptal kararı sonrasında bu kararı dikkate almadan iptal edilen hükümle aynı anlamı taşıyan bu madde ile tekrar aynı şekilde düzenleme yapılmak istenmesi Anayasa Mahkemesi kararını tanımamanın bir göstergesidir.

Ayrıca bu maddenin de görüşülmesi gereken komisyon Milli Savunma Komisyonu değildir. Söz konusu düzenleme daha önce Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle iptale konu edilmiş olduğundan öncelikle Anayasa Komisyonunda görüşülmelidir. Zira teklifte yer alan madde Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesini karşılamamaktadır.

Yukarıda anlatına nedenlerle bu maddenin tekliften çıkarılması için vermiş olduğumuz önergemiz AK Parti ve MHP oyları ile reddedilmiştir.

Madde 41

Madde ile Tesis Güvenlik Belgesi verilen tesislerin; uygulamakla zorunlu bulundukları savunma sanayii güvenliği esaslarına yönelik olarak, Millî Savunma Bakanlığı tarafından denetlenmesi düzenlenmektedir. Bu denetleme mevcut durumda Milli Savunma Bakanlığı koordinesinde Sanayi ve Ticaret Bakanlığı yetkililerinden oluşturulacak bir heyet tarafından asgari, yılda bir defa yapılmaktadır.

Maddede öngörülen düzenleme tesis güvenliği konusundaki denetimi içermesi nedeniyle olumsuz karşılanmamaktadır. Ancak Milli Savunma Bakanlığı tarafından yapılması öngörülen denetimin yılda en az bir defa ile güvence altına alınması yerinde olacaktır.

Komisyonunda vermiş olduğumuz önergemizle savunma sanayii güvenliğinin önemine binaen bu denetimin yılda en az bir defa yapılması teklif edilmiş ancak AK Parti ve MHP oyları ile reddedilmiştir.

Yeni Madde İhdasına İlişkin Önerge

Askerlerimizin tazminat talepleri her seçim döneminde iktidar tarafından söz verilmesine rağmen yıllardır karşılanmamaktadır. Bizzat Cumhurbaşkanı tarafından 2018 seçimlerinden önce dahi söz verilmiş olunmasına rağmen bu hak halen teslim edilmemiştir. 27 nci dönemde iktidar tarafından verilmiş olunan kanun teklifi de TBMM’de gündeme alınmamış ve hükümsüz kalmış bulunmaktadır. Bu durum TSK personeli içerisinde huzursuzluklara neden olmakta ve yaşanan haksızlık silah arkadaşlığı ruhuna zarar vermektedir.

İktidarın tasarruf tedbirlerini uygularken ilk Mehmetçiğe zararı dokunacak yerden başlaması yerinde değildir. Tasarruf tedbirlerinin kamu harcamalarının diğer kalemlerinde uygulanması gerekmektedir. Ancak canıyla, canıyla ve bütün varlığıyla vatani koruyan askerlerimizin tazminat hakkı teslim edilmelidir.

Komisyonunda verdiğimiz önergemiz ile muvazzaf kıdemli binbaşılar ile 24 üncü hizmet yılını tamamlamış muvazzaf astsubayların aylıklarında iyileştirme yapılarak tecrübeli personelin meslekte kalmalarının sağlanması amaçlanmıştır. Ayrıca emekli, adi malul veya vazife malullüğü aylığı bağlanmış emekli subay ve emekli astsubaylardan, teklif maddesindeki rütbelerde/hizmet yıllarında görev yaparken emekli olanların emekli aylıklarında iyileştirme yapılması amaçlanmıştır. Ancak bu önergemiz ne yazık ki AK Parti ve MHP oyları ile reddedilmiştir.

Sonuç itibarıyla;

Teklifin birçok maddesi tarafımızca olumlu görülüp desteklenmekle birlikte yukarıda detaylarıyla anlatılan gerekçelerle bazı maddelerin olumsuz etki yaratacağı ortadadır. Teklif Türk Silahlı Kuvvetlerini ve toplumun büyük kesimini etkileyen adaletsizlikleri derinleştirecek, ordu disiplinine zarar verecek düzenlemeleri uhdesinde barındırmaktadır. Bu nedenle 2/2168 Esas Numaralı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine karşı oy kullanılmaktayız.

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Dursun Ataş
Kayseri

İZMİR MİLLETVEKİLİ MEHMET ALİ ÇELEBİ VE
KIRIKKALE MİLLETVEKİLİ MUSTAFA KAPLAN
İLE 83 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ
PERSONEL KANUNU İLE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 22/4/1925 tarihli ve 657 sayılı Harita Genel Müdürlüğü ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Harita, harita bilgisi ve coğrafi verilere yönelik mal ve sunulan hizmet bedellerinin ödenmesi

EK MADDE 6- (1) Kamu idareleri Harita Genel Müdürlüğünden talep edecekleri mal ve hizmet sunum bedellerinin ödemesini, 14/2/2020 tarihli ve 7221 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak şartıyla, aşağıda belirtildiği şekilde gerçekleştirir:

a) Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerince talep edilen mal ve hizmet sunum bedelleri, Harita Genel Müdürlüğünce kullanılmak üzere, Millî Savunma Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerine aktarılır.

b) Özel bütçeli idareler ile diğer kamu idarelerince talep edilen mal ve hizmet sunum bedelleri, Harita Genel Müdürlüğünün muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe biriminin tahsilat hesabına yatırılır.

(2) Yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişilerin talep edecekleri mal ve hizmet sunum bedelleri Harita Genel Müdürlüğünün muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe biriminin tahsilat hesabına yatırılır.

(3) Birinci fıkranın (b) bendi ve ikinci fıkra hükümleri kapsamında elde edilecek kaynak, bir yandan bütçenin (B) işaretli cetveline gelir, diğer yandan Millî Savunma Bakanlığı bütçesinde açılacak özel tertibe ödenek kaydolunur. Bu ödenekler, Harita Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için kullanılır. Yıl içerisinde harcanmayan ödenekler ertesi yıla devredilir.”

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ
PERSONEL KANUNU İLE BAZI
KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 22/4/1925 tarihli ve 657 sayılı Harita Genel Müdürlüğü ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Harita, harita bilgisi ve coğrafi verilere yönelik mal ve sunulan hizmet bedellerinin ödenmesi

EK MADDE 6- (1) Kamu idareleri Harita Genel Müdürlüğünden talep edecekleri mal ve hizmet sunum bedellerinin ödemesini, 14/2/2020 tarihli ve 7221 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak şartıyla, aşağıda belirtildiği şekilde gerçekleştirir:

a) Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerince talep edilen mal ve hizmet sunum bedelleri, Harita Genel Müdürlüğünce kullanılmak üzere, Millî Savunma Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerine aktarılır.

b) Özel bütçeli idareler ile diğer kamu idarelerince talep edilen mal ve hizmet sunum bedelleri, Harita Genel Müdürlüğünün muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe biriminin tahsilat hesabına yatırılır.

(2) Yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişilerin talep edecekleri mal ve hizmet sunum bedelleri Harita Genel Müdürlüğünün muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe biriminin tahsilat hesabına yatırılır.

(3) Birinci fıkranın (b) bendi ve ikinci fıkra hükümleri kapsamında elde edilecek kaynak, bir yandan bütçenin (B) işaretli cetveline gelir, diğer yandan Millî Savunma Bakanlığı bütçesinde açılacak özel tertibe ödenek kaydolunur. Bu ödenekler, Harita Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için kullanılır. Yıl içerisinde harcanmayan ödenekler ertesi yıla devredilir.”

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 2- 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun 95 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“3. Kendisine özel bir mezuniyet verilmediği halde, görevdeki personel ile kamu görevlisi sıfatı sona erenlerden, görevde oldukları süre içerisinde bulundukları makam ve görevlerine ilişkin unvanlarını kullanarak veya görevi ve sıfatı icabı muttali olduğu askeri muamelat, teşkilat, hareket, tesisat veya tertibata müteallik işler hakkında beyanat veren, yazı yazan veya sair surette açıklamada bulunanlar her kim olursa olsun, fiili daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde altı aydan üç seneye kadar hapsolunur.”

MADDE 3- 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 21- Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları ile general ve amiraller hakkında bu Kanunun ek 15 inci ve ek 16 ncı maddeleri kapsamında yürütülen işlemlerde soruşturma izni vermeye, soruşturma ve kovuşturma yapmaya yetkili mercilerin tayinine ilgililerin son rütbeleri ve görevleri esas alınır.”

MADDE 4- 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanununa 26 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde konuşlu askeri birlik, karargâh ve kurumlardan Türkiye Cumhuriyetinde bulunan kişi veya kurumlara yapılacak tebligat usulü:

MADDE 26/A- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde konuşlu askeri birlik, karargâh ve kurumlardan Türkiye Cumhuriyetinde bulunan kişi veya kurumlara yapılacak tebligatlar, bu Kanun hükümlerine göre Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketinin istihdam ettiği ya da hizmet alımı suretiyle çalıştırdığı personel veya memur vasıtasıyla yapılır.”

MADDE 2- 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 21- Genelkurmay Başkanı, Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanları ile general ve amiraller hakkında bu Kanunun ek 15 inci ve ek 16 ncı maddeleri kapsamında yürütülen işlemlerde soruşturma izni vermeye, soruşturma ve kovuşturma yapmaya yetkili mercilerin tayinine ilgililerin son rütbeleri ve görevleri esas alınır.”

MADDE 3- 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanununa 26 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde konuşlu askeri birlik, karargâh ve kurumlardan Türkiye Cumhuriyetinde bulunan kişi veya kurumlara yapılacak tebligat usulü:

MADDE 26/A- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde konuşlu askeri birlik, karargâh ve kurumlardan Türkiye Cumhuriyetinde bulunan kişi veya kurumlara yapılacak tebligatlar, bu Kanun hükümlerine göre Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketinin istihdam ettiği ya da hizmet alımı suretiyle çalıştırdığı personel veya memur vasıtasıyla yapılır.”

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 5- 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 43 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kendisinin veya başka bir askeri personelin askeri kimliğinin, görev veya faaliyetleri kapsamında askeri bilgi, belge, konum bilgisi veyahut bunlardan herhangi birini içeren resim, yazı, fotoğraf, ses kaydı, video gibi görsel ve işitsel materyallerin, Millî Savunma Bakanlığınca yetki verilen durumlar hariç, radyo, televizyon, internet, sosyal medya, gazete, dergi, kitap ve diğer tüm medya araçları ile her türlü yazılı, görsel, işitsel ve elektronik kitle iletişim araçları vasıtasıyla yayınlanması veya açıklanması yasaktır.”

MADDE 6- 211 sayılı Kanunun 56/A maddesinin birinci fıkrasında yer alan “sulh ceza hakimi kararı” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulması şartıyla askeri birlik komutanının veya askeri kurum amirinin ya da hukuk hizmetleri başkanı veya birim amirinin yazılı emri” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 7- 211 sayılı Kanunun 62 nci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, mevcut dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde ve mevcut beşinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“5510 sayılı Kanunun 73 üncü maddesi kapsamında ilave ücret olarak değerlendirilmeyen eşdeğer ilaç fark ücreti ve optik fark ücreti, tıbbi cihaz/malzeme için Sosyal Güvenlik Kurumunca karşılanan tutarın üzerindeki fiyat farkları, Sosyal Güvenlik Kurumunca belli adet ve sürelerde karşılanan sağlık hizmetleri için oluşan fark ücretleri; erbaş ve erlerin genel sağlık sigortalısı sayıldıkları süre içerisinde Yönetmelikte belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde ilgisine göre Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçesinden karşılanır.”

MADDE 4- 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 43 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Kendisinin veya başka bir askeri personelin askeri kimliğinin, görev veya faaliyetleri kapsamında askeri bilgi, belge, konum bilgisi veyahut bunlardan herhangi birini içeren resim, yazı, fotoğraf, ses kaydı, video gibi görsel ve işitsel materyallerin, Millî Savunma Bakanlığınca yetki verilen durumlar hariç, radyo, televizyon, internet, sosyal medya, gazete, dergi, kitap ve diğer tüm medya araçları ile her türlü yazılı, görsel, işitsel ve elektronik kitle iletişim araçları vasıtasıyla yayınlanması veya açıklanması yasaktır.”

MADDE 5- 211 sayılı Kanunun 56/A maddesinin birinci fıkrasında yer alan “sulh ceza hakimi kararı” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde yirmidört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulması şartıyla askeri birlik komutanının veya askeri kurum amirinin ya da hukuk hizmetleri başkanı veya birim amirinin yazılı emri” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 6- 211 sayılı Kanunun 62 nci maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, mevcut dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde ve mevcut beşinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“5510 sayılı Kanunun 73 üncü maddesi kapsamında ilave ücret olarak değerlendirilmeyen eşdeğer ilaç fark ücreti ve optik fark ücreti, tıbbi cihaz/malzeme için Sosyal Güvenlik Kurumunca karşılanan tutarın üzerindeki fiyat farkları, Sosyal Güvenlik Kurumunca belli adet ve sürelerde karşılanan sağlık hizmetleri için oluşan fark ücretleri; erbaş ve erlerin genel sağlık sigortalısı sayıldıkları süre içerisinde Yönetmelikte belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde ilgisine göre Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçesinden karşılanır.”

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

“5510 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin beşinci fıkrasının üçüncü cümlesi uyarınca sağlık hizmetlerinden yararlandırılmaya devam edenlerin tedavileri süresince ödenmesi gereken yol ücretleri ve gündelikleri, ilgisine göre Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığının bütçesinden karşılanır.”

“Terhislerini müteakip beşinci fıkra uyarınca tedavisine devam olunacakların hastanelere sevkleri, yerleşim yerlerindeki veya yerleşim yerlerine en yakın askerlik şubeleri tarafından sağlanır.”

MADDE 8- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 35 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Millî Savunma Bakanlığı nam ve hesabına fakülte veya yüksek okullarda okuyan askeri öğrencilerin teğmenliğe nasıp tarihleri mezuniyet tarihidir.”

MADDE 9- 926 sayılı Kanunun 38 inci maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “ilgili kuvvet komutanı, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanı” ibaresi “ilgisine göre Millî Savunma Bakanı veya İçişleri Bakanı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 10- 926 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “hukuk hizmetleri kadrolarına” ibaresi “ihtiyaç duyulan hukuk sınıfı subay kadrolarına” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11- 926 sayılı Kanunun 85 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “ilgili kuvvet komutanı, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanı” ibaresi “ilgisine göre Millî Savunma Bakanı veya İçişleri Bakanı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 926 sayılı Kanunun 112 ncı maddesinin yedinci fıkrasında yer alan “kendilerine yapılan öğrenim, eğitim ve yetiştirme masraflarını,”

(Millî Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

“5510 sayılı Kanunun 88 inci maddesinin beşinci fıkrasının üçüncü cümlesi uyarınca sağlık hizmetlerinden yararlandırılmaya devam edenlerin tedavileri süresince ödenmesi gereken yol ücretleri ve gündelikleri, ilgisine göre Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığının bütçesinden karşılanır.”

“Terhislerini müteakip beşinci fıkra uyarınca tedavisine devam olunacakların hastanelere sevkleri, yerleşim yerlerindeki veya yerleşim yerlerine en yakın askerlik şubeleri tarafından sağlanır.”

MADDE 7- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 35 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Millî Savunma Bakanlığı nam ve hesabına fakülte veya yüksek okullarda okuyan askeri öğrencilerin teğmenliğe nasıp tarihleri mezuniyet tarihidir.”

MADDE 8- 926 sayılı Kanunun 38 inci maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “ilgili kuvvet komutanı, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanı” ibaresi “ilgisine göre Millî Savunma Bakanı veya İçişleri Bakanı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 9- 926 sayılı Kanunun 46 ncı maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “hukuk hizmetleri kadrolarına” ibaresi “ihtiyaç duyulan hukuk sınıfı subay kadrolarına” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 10- 926 sayılı Kanunun 85 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “ilgili kuvvet komutanı, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanı” ibaresi “ilgisine göre Millî Savunma Bakanı veya İçişleri Bakanı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11- 926 sayılı Kanunun 112 ncı maddesinin yedinci fıkrasında yer alan “kendilerine yapılan öğrenim, eğitim ve yetiştirme masraflarını,”

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

ibaresi “kendilerine yapılan öğrenim, eğitim ve yetiştirme masraflarının iki katını, 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde düzenlenen disiplinsizliği işleyerek çıkarılanlar bu madde gereğince belirlenen masrafların dört katını” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 13- 926 sayılı Kanunun 113 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “yabancı memleketlere” ibaresinden sonra gelmek üzere “toplam” ibaresi ile bende aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak altı aydan kısa süreli ve harbe hazırlığın devamı niteliğinde olan ve Bakanlıkça belirlenen simülâtör eğitimleri için bu bent hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 14- 926 sayılı Kanunun 143 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa tabi uzman onbaşılar” ibaresi “astsubay astçavuşlar” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 15- 926 sayılı Kanunun ek 39 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 39- Millî Savunma Bakanlığının müfettiş kadrolarına askerî kaynaktan atama yapılabilir.

Giriş sınavı, mülakat şeklinde beş kişilik sınav kurulu tarafından yapılır. Teftiş Kurulu Başkanı sınav kurulunun başkanıdır. Sınav kurulunun iki üyesi Bakanlıktaki birim amirleri arasından diğer iki üyesi ise müfettişler arasından Bakan tarafından belirlenir. Ayrıca müfettişler arasından aynı usulle iki yedek üye belirlenir.

Giriş sınavına başvurabilmek için; Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri mensubu üst subay (binbaşı, yarbay, albay) rütbesinde bulunmak gerekir.

Giriş sınavına başvuru yeri, şekli, şartları, istenecek belge ve beyanlar, son başvuru tarihi, sınavın yapılış şekli, yeri, zamanı ve atama yapılacak kadro sayısı, sınava çağrılacak aday

ibaresi “kendilerine yapılan öğrenim, eğitim ve yetiştirme masraflarının iki katını, 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde düzenlenen disiplinsizliği işleyerek çıkarılanlar bu madde gereğince belirlenen masrafların dört katını” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 12- 926 sayılı Kanunun 113 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “yabancı memleketlere” ibaresinden sonra gelmek üzere “toplam” ibaresi ile bende aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak altı aydan kısa süreli ve harbe hazırlığın devamı niteliğinde olan ve Bakanlıkça belirlenen simülâtör eğitimleri için bu bent hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 13- 926 sayılı Kanunun 143 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununa tabi uzman onbaşılar” ibaresi “astsubay astçavuşlar” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 14- 926 sayılı Kanunun ek 39 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 39- Millî Savunma Bakanlığının müfettiş kadrolarına askerî kaynaktan atama yapılabilir.

Giriş sınavı, mülakat şeklinde beş kişilik sınav kurulu tarafından yapılır. Teftiş Kurulu Başkanı sınav kurulunun başkanıdır. Sınav kurulunun iki üyesi Bakanlıktaki birim amirleri arasından diğer iki üyesi ise müfettişler arasından Bakan tarafından belirlenir. Ayrıca müfettişler arasından aynı usulle iki yedek üye belirlenir.

Giriş sınavına başvurabilmek için; Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri mensubu üst subay (binbaşı, yarbay, albay) rütbesinde bulunmak gerekir.

Giriş sınavına başvuru yeri, şekli, şartları, istenecek belge ve beyanlar, son başvuru tarihi, sınavın yapılış şekli, yeri, zamanı ve atama yapılacak kadro sayısı, sınava çağrılacak aday

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

sayısı ile diğer hususlar sınav tarihinden en az 45 gün önce Bakanlığın internet sitesinde yayımlanmak suretiyle duyurulur.

Başvuruda bulunanların sicil notunun %70'i, takdirname ve/veya başarı belgeleri ile cezalarının %25'i, yabancı dil notunun %5'i dikkate alınır ve alınacak müfettiş sayısının en fazla 4 katı aday sınava çağrılır.

Giriş sınavında adaylar;

a) Bakanlık teşkilat ve görevleri ile bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşları, Devlet memurları, Türk Silahlı Kuvvetleri personel, iç hizmet ve disiplin, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Türk ceza, askerî ceza, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yargılanması, mal bildiriminde bulunulması, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele, Türk ticaret, kamu ihale, kamu mali yönetimi ve kontrolü, harcırah, iş ve sosyal güvenlik mevzuatına ilişkin bilgi düzeyi,

b) Askerlik bilgisi ile bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı,

c) Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade ve muhakeme yeteneği,

ç) Temsil kabiliyeti, davranış ve tepkilerinin müfettişlik mesleğine uygunluğu,

d) Özguveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı,

e) Genel kültür ve genel yetenek,

yönlerinden ayrı ayrı puan verilmek suretiyle değerlendirilir.

Adaylar sınav kurulu başkan ve üyeleri tarafından altıncı fıkranın (a) bendi için 50 puan, (b) ila (e) bentlerinde yazılı özelliklerin her biri için onar puan üzerinden değerlendirilir.

Giriş sınavında 100 tam puan üzerinden en az 70 puan almak gerekir. Sınav kurulu başkan ve üyelerince her bir adaya ayrı ayrı puan verilir ve bu puanların aritmetik ortalaması adayın giriş sınavı puanını teşkil eder. Bu puanlar tutanağa geçirilir. Giriş sınavında 70 ve üzeri puan alan adaylar, puanı en yüksek adaydan başlamak suretiyle başarı sırasına göre sıralanarak, atama

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

sayısı ile diğer hususlar sınav tarihinden en az 45 gün önce Bakanlığın internet sitesinde yayımlanmak suretiyle duyurulur.

Başvuruda bulunanların sicil notunun %70'i, takdirname ve/veya başarı belgeleri ile cezalarının %25'i, yabancı dil notunun %5'i dikkate alınır ve alınacak müfettiş sayısının en fazla 4 katı aday sınava çağrılır.

Giriş sınavında adaylar;

a) Bakanlık teşkilat ve görevleri ile bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşları, Devlet memurları, Türk Silahlı Kuvvetleri personel, iç hizmet ve disiplin, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Türk ceza, askerî ceza, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yargılanması, mal bildiriminde bulunulması, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele, Türk ticaret, kamu ihale, kamu mali yönetimi ve kontrolü, harcırah, iş ve sosyal güvenlik mevzuatına ilişkin bilgi düzeyi,

b) Askerlik bilgisi ile bilimsel ve teknolojik gelişmelere açıklığı,

c) Bir konuyu kavrayıp özetleme, ifade ve muhakeme yeteneği,

ç) Temsil kabiliyeti, davranış ve tepkilerinin müfettişlik mesleğine uygunluğu,

d) Özguveni, ikna kabiliyeti ve inandırıcılığı,

e) Genel kültür ve genel yetenek,

yönlerinden ayrı ayrı puan verilmek suretiyle değerlendirilir.

Adaylar sınav kurulu başkan ve üyeleri tarafından altıncı fıkranın (a) bendi için 50 puan, (b) ila (e) bentlerinde yazılı özelliklerin her biri için onar puan üzerinden değerlendirilir.

Giriş sınavında 100 tam puan üzerinden en az 70 puan almak gerekir. Sınav kurulu başkan ve üyelerince her bir adaya ayrı ayrı puan verilir ve bu puanların aritmetik ortalaması adayın giriş sınavı puanını teşkil eder. Bu puanlar tutanağa geçirilir. Giriş sınavında 70 ve üzeri puan alan adaylar, puanı en yüksek adaydan başlamak suretiyle başarı sırasına göre sıralanarak, atama

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

yapılacak kadro sayısı kadar aday belirlenir. Bu durum bir tutanağa bağlanır. Adayların başarı sırası belirlenirken giriş sınavı puanının eşit olması halinde kıdemi yüksek olan adaya öncelik tanınır. Giriş sınavında 70 ve üzeri puan almak atama yapılacak kadro sayısının dışında kalan adaylar için müktesep hak teşkil etmez. Giriş sınavında başarı gösterenler, bu sınavdaki başarı sırasına göre müfettişliğe atanırlar.

Bu madde uyarınca müfettiş olarak atananlar 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 24 üncü maddesi uyarınca istihdam edilen müfettişlerle aynı görev, yetki ve sorumlulukları haizdir.”

MADDE 16- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 50- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Kanunun 113 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında yurt dışında geçirilen altı aydan kısa süreler yükümlülük süresinin uzatılmasında dikkate alınmaz.”

MADDE 17- 926 sayılı Kanunun ek geçici 98 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, altıncı fıkrasında yer alan “bu madde kapsamındaki hakları korunmak suretiyle” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

yapılacak kadro sayısı kadar aday belirlenir. Bu durum bir tutanağa bağlanır. Adayların başarı sırası belirlenirken giriş sınavı puanının eşit olması halinde kıdemi yüksek olan adaya öncelik tanınır. Giriş sınavında 70 ve üzeri puan almak atama yapılacak kadro sayısının dışında kalan adaylar için müktesep hak teşkil etmez. Giriş sınavında başarı gösterenler, bu sınavdaki başarı sırasına göre müfettişliğe atanırlar.

Bu madde uyarınca müfettiş olarak atananlar 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 24 üncü maddesi uyarınca istihdam edilen müfettişlerle aynı görev, yetki ve sorumlulukları haizdir.

Müfettiş kadrolarına atanan subaylar, her türlü zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımlarını ve istihkaklarını mevcut hükümler çerçevesinde almaya devam ederler. Bunların müfettişlikte geçen hizmetleri subaylıkta geçmiş sayılır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin sınava müracaat şekli, başvuruda bulunanların müracaatlarının değerlendirilmesi ile diğer hususlar Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 15- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 50- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Kanunun 113 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında yurt dışında geçirilen altı aydan kısa süreler yükümlülük süresinin uzatılmasında dikkate alınmaz.”

MADDE 16- 926 sayılı Kanunun ek geçici 98 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş, altıncı fıkrasında yer alan “bu madde kapsamındaki hakları korunmak suretiyle” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

“Ancak 113 üncü maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde pilotlar için belirlenen yükümlülük süresini tamamlayarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılanlara, mahsup uygulaması da dahil bu fıkra hükümleri çerçevesinde, tabi oldukları son hizmet yılının başlangıcı ile ayrıldıkları tarih arasındaki dönemde 80 saate kadar uçulan süreler için toptan ödeme, toplamda 120 saati geçmemek üzere 80 saatin üzerinde uçulan süreler bakımından ise her uçuş saati için uçuş tazminatının %14’ü oranında ayrıca ilave tazminat ödenir.”

“Muvazzaf subay olarak görevine devam eden personele, mahsup uygulaması da dahil ikinci fıkra hükümleri çerçevesinde, ilgili hizmet yılında bu maddeye tabi statülerinin sona erdiği tarihe kadar olan dönemde 80 saate kadar uçulan süreler için toptan ödeme, toplamda 120 saati geçmemek üzere 80 saatin üzerinde uçulan süreler bakımından ise her uçuş saati için uçuş tazminatının %14’ü oranında ayrıca ilave tazminat ödenir. Bu personele, muvazzaf subay olarak göreve devam etmeye başladıkları tarihten sonraki uçuş sürelerini kapsamak ve bu madde uyarınca haklarında uygulanan hizmet yılı takvimi esas alınmak kaydıyla, 2629 sayılı Kanun hükümlerine göre uçuş tazminatı ve toptan ödeme ile aynı Kanunun ek 1 inci maddesine göre ilave tazminat ödenir. Ancak, muvazzaf subay olarak göreve devam etmeye başladıkları hizmet yılında, bu fıkranın birinci cümlesi uyarınca ödenebilecek toptan ödeme ve ilave tazminata esas uçuş süreleri ile muvazzaf subay olarak göreve devam etmeye başladıkları tarihten itibaren zorunlu uçuş saatleri hariç 2629 sayılı Kanun hükümlerine göre ödenebilecek toptan ödeme ve ilave tazminata esas uçuş sürelerinin toplamı, bir hizmet yılında 2629 sayılı Kanun hükümlerine göre ödenebilecek toptan ödeme ve ilave tazminata esas azami uçuş sürelerinin toplamını geçemez.”

“Ancak 113 üncü maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde pilotlar için belirlenen yükümlülük süresini tamamlayarak Türk Silahlı Kuvvetlerinden ayrılanlara, mahsup uygulaması da dahil bu fıkra hükümleri çerçevesinde, tabi oldukları son hizmet yılının başlangıcı ile ayrıldıkları tarih arasındaki dönemde 80 saate kadar uçulan süreler için toptan ödeme, toplamda 120 saati geçmemek üzere 80 saatin üzerinde uçulan süreler bakımından ise her uçuş saati için uçuş tazminatının %14’ü oranında ayrıca ilave tazminat ödenir.”

“Muvazzaf subay olarak görevine devam eden personele, mahsup uygulaması da dahil ikinci fıkra hükümleri çerçevesinde, ilgili hizmet yılında bu maddeye tabi statülerinin sona erdiği tarihe kadar olan dönemde 80 saate kadar uçulan süreler için toptan ödeme, toplamda 120 saati geçmemek üzere 80 saatin üzerinde uçulan süreler bakımından ise her uçuş saati için uçuş tazminatının %14’ü oranında ayrıca ilave tazminat ödenir. Bu personele, muvazzaf subay olarak göreve devam etmeye başladıkları tarihten sonraki uçuş sürelerini kapsamak ve bu madde uyarınca haklarında uygulanan hizmet yılı takvimi esas alınmak kaydıyla, 2629 sayılı Kanun hükümlerine göre uçuş tazminatı ve toptan ödeme ile aynı Kanunun ek 1 inci maddesine göre ilave tazminat ödenir. Ancak, muvazzaf subay olarak göreve devam etmeye başladıkları hizmet yılında, bu fıkranın birinci cümlesi uyarınca ödenebilecek toptan ödeme ve ilave tazminata esas uçuş süreleri ile muvazzaf subay olarak göreve devam etmeye başladıkları tarihten itibaren zorunlu uçuş saatleri hariç 2629 sayılı Kanun hükümlerine göre ödenebilecek toptan ödeme ve ilave tazminata esas uçuş sürelerinin toplamı, bir hizmet yılında 2629 sayılı Kanun hükümlerine göre ödenebilecek toptan ödeme ve ilave tazminata esas azami uçuş sürelerinin toplamını geçemez.”

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 18- 31/7/1970 tarihli ve 1325 sayılı Askeri Okullar, Askeri Öğrenciler, Askeri Fabrikalar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun ek 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Fakülte veya yüksekokullarda öğrenim gören askerî öğrenciler, öğrenim gördükleri bölümleri/programları veya okumakta oldukları yükseköğretim kurumlarını değiştiremezler veya yatay geçiş yapamazlar.”

MADDE 19- 1325 sayılı Kanunun ek 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Sağlık” ibaresi “Fakültelerde veya yüksekokullarda öğrenim gören öğrencilerden, sağlık” şeklinde ve “hesaplanarak” ibaresi “hesaplanacak tutarın iki katı” şeklinde değiştirilmiş ve ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Fakültelerde veya yüksekokullarda öğrenim gören öğrencilerden, ek 4 üncü maddenin (a) ve (b) bentlerinde düzenlenen disiplinsizlik nedeniyle askeri öğrencilikten çıkarılmasına karar verilenlere, bu maddeye göre hesaplanacak tazminat miktarı dört katı ödettilir.”

MADDE 20- 1325 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 7- Askeri öğrencilerden;

a) Askeri eğitim-öğretim kurumları ile yurtiçinde ve yurtdışında fakülte ve yüksekokullarda öğrenim görenler; lisans ve önlisans seviyesinde birinci sınıfın temmuz ayının son gününe kadar okul masraflarını, iki katı olarak,

b) Fakülte, yüksekokul veya meslek yüksekokullarından mezun olup da subay veya astsubay nasbedilmek üzere temel askerlik eğitimine alınanlar, yemin ettikten itibaren subay veya astsubay nasbedilinceye kadar geçecek süre içerisinde kendilerine yapılan masrafları,

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 17- 31/7/1970 tarihli ve 1325 sayılı Askeri Okullar, Askeri Öğrenciler, Askeri Fabrikalar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunun ek 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Fakülte veya yüksekokullarda öğrenim gören askerî öğrenciler, öğrenim gördükleri bölümleri/programları veya okumakta oldukları yükseköğretim kurumlarını değiştiremezler veya yatay geçiş yapamazlar.”

MADDE 18- 1325 sayılı Kanunun ek 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Sağlık” ibaresi “Fakültelerde veya yüksekokullarda öğrenim gören öğrencilerden, sağlık” şeklinde ve “hesaplanarak” ibaresi “hesaplanacak tutarın iki katı” şeklinde değiştirilmiş ve ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Fakültelerde veya yüksekokullarda öğrenim gören öğrencilerden, ek 4 üncü maddenin (a) ve (b) bentlerinde düzenlenen disiplinsizlik nedeniyle askeri öğrencilikten çıkarılmasına karar verilenlere, bu maddeye göre hesaplanacak tazminat miktarı dört katı ödettilir.”

MADDE 19- 1325 sayılı Kanunun ek 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 7- Askeri öğrencilerden;

a) Askeri eğitim-öğretim kurumları ile yurtiçinde ve yurtdışında fakülte ve yüksekokullarda öğrenim görenler; lisans ve önlisans seviyesinde birinci sınıfın temmuz ayının son gününe kadar okul masraflarını, iki katı olarak,

b) Fakülte, yüksekokul veya meslek yüksekokullarından mezun olup da subay veya astsubay nasbedilmek üzere temel askerlik eğitimine alınanlar, yemin ettikten itibaren subay veya astsubay nasbedilinceye kadar geçecek süre içerisinde kendilerine yapılan masrafları,

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

ödemek suretiyle istifa edebilirler. Yapılan hesaplamada personel ve amortisman giderleri ile ilaç ve tedavi giderleri, kitap ve kırtasiye giderleri, öğrenci harçlıkları ve yiyecek giderlerinin yarısı ile bunlara tekabül eden faizleri hariç, masraflar, sarf tarihinden tahsil tarihine kadar geçen süre için kanuni faizi ile birlikte hesaplanır. İntibak eğitimi sırasında yapılan masraflar ödemeye dahil edilmez. Ayrıca, intibak eğitimi sırasında yapılan tedavi masrafları ile vefat edenlerin cenaze masrafları, Devlet tarafından karşılanır.”

MADDE 21- 1325 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 17- Millî Savunma Bakanlığınca yapılacak sınavlarla ilgili her türlü açıklama, başvuru ve sınav sonuçlarının adaylara duyurulması, Millî Savunma Bakanlığının internet sayfasında yapılır. İnternet sayfasındaki duyurular adaylara tebliğ hükmündedir.”

MADDE 22- 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun ek 7 nci maddesinin başlığı “Erbaş ve erlerin üst ve eşyalarının aranması” şeklinde değiştirilmiş ve birinci fıkrasında yer alan “usulüne göre verilmiş sulh ceza hâkimi kararı” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulması şartıyla birlik komutanının veya kurum amirinin yazılı emri” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 23- 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun 15/A maddesinin başlığı “Erbaş ve erlerin üst ve eşyalarının aranması” şeklinde değiştirilmiş ve birinci fıkrasında yer alan “usulüne göre verilmiş sulh ceza hâkimi kararı” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulması şartıyla birlik komutanının veya kurum amirinin yazılı emri” ibaresi eklenmiştir.

(Millî Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

ödemek suretiyle istifa edebilirler. Yapılan hesaplamada personel ve amortisman giderleri ile ilaç ve tedavi giderleri, kitap ve kırtasiye giderleri, öğrenci harçlıkları ve yiyecek giderlerinin yarısı ile bunlara tekabül eden faizleri hariç, masraflar, sarf tarihinden tahsil tarihine kadar geçen süre için kanuni faizi ile birlikte hesaplanır. İntibak eğitimi sırasında yapılan masraflar ödemeye dahil edilmez. Ayrıca, intibak eğitimi sırasında yapılan tedavi masrafları ile vefat edenlerin cenaze masrafları, Devlet tarafından karşılanır.”

MADDE 20- 1325 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 17- Millî Savunma Bakanlığınca yapılacak sınavlarla ilgili her türlü açıklama, başvuru ve sınav sonuçlarının adaylara duyurulması, Millî Savunma Bakanlığının internet sayfasında yapılır. İnternet sayfasındaki duyurular adaylara tebliğ hükmündedir.”

MADDE 21- 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun ek 7 nci maddesinin başlığı “Erbaş ve erlerin üst ve eşyalarının aranması” şeklinde değiştirilmiş ve birinci fıkrasında yer alan “usulüne göre verilmiş sulh ceza hâkimi kararı” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulması şartıyla birlik komutanının veya kurum amirinin yazılı emri” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 22- 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanununun 15/A maddesinin başlığı “Erbaş ve erlerin üst ve eşyalarının aranması” şeklinde değiştirilmiş ve birinci fıkrasında yer alan “usulüne göre verilmiş sulh ceza hâkimi kararı” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde yirmi dört saat içinde görevli hâkimin onayına sunulması şartıyla birlik komutanının veya kurum amirinin yazılı emri” ibaresi eklenmiştir.

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 24- 16/6/1983 tarihli ve 2847 sayılı Türkiye Emekli Subaylar, Astsubaylar, Emekli Uzman Erbaşlar, Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri ile Muharip Gaziler Dernekleri Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “dul ve yetimleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile şehitlerin anne ve babaları” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 25- 4/11/1983 tarihli ve 2941 sayılı Seferberlik ve Savaş Hali Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Tatbikat ve eğitimlerde silahlata alınan yedek personele yapılacak ödemeler

EK MADDE 1- Özel kanunlarında yer alan hükümler saklı kalmak üzere, tatbikat veya eğitim için silahlata alınan yedek personele, askeri kurumlarına katıldıkları tarihten itibaren silahlata bulundukları sürece, varsa bağı bulundukları kurum veya kuruluşlardan aldıkları aylık, ücret ve diğer mali haklar da dikkate alınarak muvazzaf emsallerine ilgili mevzuat gereğince yapılan ödeme tutarları toplamını geçmemek kaydıyla ödeme yapılabilir. Buna ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 26- 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun geçici 6 ncı maddesinin başlığına “bedel tespiti” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile kamu yararına yönelik ihtiyacın kalkması halinde kullanımına son verilerek terk edilmesi” ibaresi eklenmiş; birinci fıkrasında yer alan “mülkiyet hakkından doğan talepler, bedel talep edilmesi hâlinde bedel tespiti ve diğer işlemler bu madde hükümlerine göre yapılır.” ibaresi “mülkiyet hakkından doğan taleplerde idarece kamu yararına yönelik ihtiyacın devam etmesi ve bedel talep edilmesi hâlinde bedel tespiti ile idarenin kamu yararına yönelik ihtiyacının kalkması halinde taşınmazın kullanımına son verilerek terk edilmesi ve diğer işlemler bu

MADDE 23- 16/6/1983 tarihli ve 2847 sayılı Türkiye Emekli Subaylar, Emekli Astsubaylar, Emekli Uzman Erbaşlar, Harp Malulü Gaziler, Şehit Dul ve Yetimleri ile Muharip Gaziler Dernekleri Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “dul ve yetimleri” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile şehitlerin anne ve babaları” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 24- 4/11/1983 tarihli ve 2941 sayılı Seferberlik ve Savaş Hali Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Tatbikat ve eğitimlerde silahlata alınan yedek personele yapılacak ödemeler

EK MADDE 1- Özel kanunlarında yer alan hükümler saklı kalmak üzere, tatbikat veya eğitim için silahlata alınan yedek personele, askeri kurumlarına katıldıkları tarihten itibaren silahlata bulundukları sürece, varsa bağı bulundukları kurum veya kuruluşlardan aldıkları aylık, ücret ve diğer mali haklar da dikkate alınarak muvazzaf emsallerine ilgili mevzuat gereğince yapılan ödeme tutarları toplamını geçmemek kaydıyla ödeme yapılabilir. Buna ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 25- 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun geçici 6 ncı maddesinin başlığına “bedel tespiti” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile kamu yararına yönelik ihtiyacın kalkması halinde kullanımına son verilerek terk edilmesi” ibaresi eklenmiş; birinci fıkrasında yer alan “mülkiyet hakkından doğan talepler, bedel talep edilmesi hâlinde bedel tespiti ve diğer işlemler bu madde hükümlerine göre yapılır.” ibaresi “mülkiyet hakkından doğan taleplerde idarece kamu yararına yönelik ihtiyacın devam etmesi ve bedel talep edilmesi hâlinde bedel tespiti ile idarenin kamu yararına yönelik ihtiyacının kalkması halinde taşınmazın kullanımına son verilerek terk edilmesi ve diğer işlemler bu

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

madde hükümlerine göre yapılır.” şeklinde değiştirilmiş; ikinci fıkrasının birinci cümlesine “malikin müracaatı üzerine,” ibaresinden sonra gelmek üzere “idarenin kamu yararına yönelik ihtiyacının devam etmesi sebebiyle” ibaresi eklenmiş; üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş; üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, mevcut altıncı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “İdare ve malik arasında uzlaşma sağlanamadığı takdirde” ibaresi “İdarece kamu yararına yönelik ihtiyaç duyulan taşınmazlara ilişkin idare ve malik arasında uzlaşma sağlanamadığı takdirde” şeklinde değiştirilmiş ve üçüncü cümlesinde yer alan “sekizinci” ibaresi “dokuzuncu” şeklinde ve mevcut onuncu fıkrasının beşinci cümlesinde yer alan “sekizinci” ibaresi “dokuzuncu” şeklinde değiştirilmiştir.

“Uzlaşma; taşınmazın kullanımına kısmen ya da tamamen son verilerek terk edilmesi, idareye ait taşınmazın trampası, idareye ait taşınmaz üzerinde sınırlı ayni hak tanınması veya imar mevzuatı çerçevesinde başka bir yerde imar hakkı kullandırılması, taşınmazda Hazine hissesinin bulunması veya taşınmazın üzerinde idareye ait bina/tesis yer alması halinde, bina/tesis bulunmayan kısmının kullanımına son verilmesi ve ifraz edilerek terk edilmesi, bunların mümkün olmaması hâlinde nakdi bedel üzerinden yapılabilir.”

“Taşınmazda idareye ait bina/tesis yer alması ve bina/tesis bulunmayan kısmının kullanımına son verilmesi halinde yapılacak ifraz işlemlerinde 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili mevzuat ile 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Tarım Reformu Kanununun ifraz işlemlerine ilişkin kısıtlamalar uygulanmayacaktır. Ancak her durumda Kamulaştırma Kanunun 12 nci maddesi uygulanır.”

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

madde hükümlerine göre yapılır.” şeklinde değiştirilmiş; ikinci fıkrasının birinci cümlesine “malikin müracaatı üzerine,” ibaresinden sonra gelmek üzere “idarenin kamu yararına yönelik ihtiyacının devam etmesi sebebiyle” ibaresi eklenmiş; üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş; üçüncü fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, mevcut altıncı fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “idare ve malik arasında uzlaşma sağlanamadığı takdirde” ibaresi “idarece kamu yararına yönelik ihtiyaç duyulan taşınmazlara ilişkin idare ve malik arasında uzlaşma sağlanamadığı takdirde” şeklinde değiştirilmiş ve üçüncü cümlesinde yer alan “sekizinci” ibaresi “dokuzuncu” şeklinde ve mevcut onuncu fıkrasının beşinci cümlesinde yer alan “sekizinci” ibaresi “dokuzuncu” şeklinde değiştirilmiştir.

“Uzlaşma; taşınmazın kullanımına kısmen ya da tamamen son verilerek terk edilmesi, idareye ait taşınmazın trampası, idareye ait taşınmaz üzerinde sınırlı ayni hak tanınması veya imar mevzuatı çerçevesinde başka bir yerde imar hakkı kullandırılması, taşınmazda Hazine hissesinin bulunması veya taşınmazın üzerinde idareye ait bina/tesis yer alması halinde, bina/tesis bulunmayan kısmının kullanımına son verilmesi ve ifraz edilerek terk edilmesi, bunların mümkün olmaması hâlinde nakdi bedel üzerinden yapılabilir.”

“Taşınmazda idareye ait bina/tesis yer alması ve bina/tesis bulunmayan kısmının kullanımına son verilmesi halinde yapılacak ifraz işlemlerinde 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili mevzuat ile 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Tarım Reformu Kanununun ifraz işlemlerine ilişkin kısıtlamalar uygulanmayacaktır. Ancak her durumda Kamulaştırma Kanununun 12 nci maddesi uygulanır.”

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 27- 2942 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 20 - Mülga 6830 sayılı İstimlak Kanununun yürürlüğe girdiği 8/10/1956 tarihine kadar, kamulaştırma işlemlerine dayanmaksızın kamulaştırma kanunlarının amacına uygun olarak fiilen kamu hizmetine tahsis edilmiş olan taşınmazlar, ilgili kamu kurum ve kuruluşları adına tahsis tarihinde kamulaştırılmış sayılır.

Taşınmazda kamu hizmetinin nitelik ve amacına uygun şekilde tesis veya yapının inşa edilmiş olması bu Kanunun uygulanması bakımından fiilen tahsis kabul edilir.

Birinci fıkrada yazılı taşınmazlardan tapuda kayıtlı olanların kayıt sahipleri veya mirasçıları; tapuda kayıtlı olmayan taşınmazların zilyetleri ya da mirasçıları tahsis tarihi itibarıyla zilyetlikle iktisap şartlarının gerçekleşmiş ve fiili tahsis tarihinden itibaren on yıl geçmemiş olması koşuluyla, iptal edilen 221 sayılı Kanunun belirlediği süre içinde sadece taşınmazın fiili tahsis tarihindeki rayiç bedelini isteyebilir.

Bu madde kapsamındaki taşınmazlar hakkında 12/1/1963 tarihine kadar açılmış ve kanun yolu incelemesinde olanlar dâhil görülmekte olan bedel davalarında bu madde hükümleri uygulanır.

Birinci fıkraya göre kamulaştırılmış sayılan taşınmazlar hakkında 12/1/1963 tarihinden sonra bu taşınmazlara bağlı olarak bedel dâhil ileri sürülen hiçbir talep dinlenmez. Bu hüküm, 12/1/1963 tarihinden sonra açılmış ve kanun yolu incelemesinde olanlar dâhil görülmekte olan davalar hakkında da uygulanır.

Birinci fıkra uyarınca kamulaştırılmış sayılan taşınmazlar tapuda kayıtlı ise, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının talebi üzerine açılacak dava ile ilgili idare adına tescil yapılır. Tapu kaydı olmayan taşınmazlar; tahsisin mahiyeti bakımından tescile tabi ise, ilgili idare adına kayıt tesis olunur.

Bu işlemler harç ve resme tabi değildir.”

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 26- 2942 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 20 - Mülga 6830 sayılı İstimlak Kanununun yürürlüğe girdiği 8/10/1956 tarihine kadar, kamulaştırma işlemlerine dayanmaksızın kamulaştırma kanunlarının amacına uygun olarak fiilen kamu hizmetine tahsis edilmiş olan taşınmazlar, ilgili kamu kurum ve kuruluşları adına tahsis tarihinde kamulaştırılmış sayılır.

Taşınmazda kamu hizmetinin nitelik ve amacına uygun şekilde tesis veya yapının inşa edilmiş olması bu Kanunun uygulanması bakımından fiilen tahsis kabul edilir.

Birinci fıkrada yazılı taşınmazlardan tapuda kayıtlı olanların kayıt sahipleri veya mirasçıları; tapuda kayıtlı olmayan taşınmazların zilyetleri ya da mirasçıları tahsis tarihi itibarıyla zilyetlikle iktisap şartlarının gerçekleşmiş ve fiili tahsis tarihinden itibaren on yıl geçmemiş olması koşuluyla, iptal edilen 221 sayılı Kanunun belirlediği süre içinde sadece taşınmazın fiili tahsis tarihindeki rayiç bedelini isteyebilir.

Bu madde kapsamındaki taşınmazlar hakkında 12/1/1963 tarihine kadar açılmış ve kanun yolu incelemesinde olanlar dâhil görülmekte olan bedel davalarında bu madde hükümleri uygulanır.

Birinci fıkraya göre kamulaştırılmış sayılan taşınmazlar hakkında 12/1/1963 tarihinden sonra bu taşınmazlara bağlı olarak bedel dâhil ileri sürülen hiçbir talep dinlenmez. Bu hüküm, 12/1/1963 tarihinden sonra açılmış ve kanun yolu incelemesinde olanlar dâhil görülmekte olan davalar hakkında da uygulanır.

Birinci fıkra uyarınca kamulaştırılmış sayılan taşınmazlar tapuda kayıtlı ise, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının talebi üzerine açılacak dava ile ilgili idare adına tescil yapılır. Tapu kaydı olmayan taşınmazlar; tahsisin mahiyeti bakımından tescile tabi ise, ilgili idare adına kayıt tesis olunur.

Bu işlemler harç ve resme tabi değildir.”

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 28- 10/6/1985 tarihli ve 3225 sayılı Millî Savunma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Millî Savunma Bakanlığı ve Kuvvet Komutanlıkları bünyesindeki” ibaresi “Bakanlık kadro ve kuruluşunda yer alan” şeklinde değiştirilmiş, “atıl” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 29- 3225 sayılı Kanunun 2 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Tanımlar

MADDE 2 - Bu Kanunda geçen;

Bakanlık kadro ve kuruluşu: Millî Savunma Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatını, Genelkurmay Başkanlığını, Kara Kuvvetleri Komutanlığını, Deniz Kuvvetleri Komutanlığını, Hava Kuvvetleri Komutanlığını, Millî Savunma Üniversitesini ve Harita Genel Müdürlüğünü,

Kurum: Harita Genel Müdürlüğü, Seyir, Hidrografi ve Oşinografi Dairesi Başkanlığı, Personel Temin Daire Başkanlığı, Arşiv ve Askeri Tarih Daire Başkanlığı ile hastane, fabrika, tersane, atölye, dikimevi, ikmal ve bakım merkezi, matbaa, laboratuvar, müze, mehteran ve bando faaliyeti yürütenler ile okul ve üniversite gibi askeri kuruluşları,

ifade eder.”

MADDE 30- 3225 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci fıkrasında yer alan “hizmetlerine” ibaresi “ihtiyaçlarına” şeklinde değiştirilmiş ve “İlgili Kuvvet Komutanlığı ve Kurum Amirliklerince” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“Bakanlık kadro ve kuruluşunun her türlü ihtiyacı döner sermaye kapsamı dışında yürütülür. Personel ve askeri öğrenci temin faaliyetleri ise Millî Savunma Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde döner sermaye kapsamında yürütülür.”

MADDE 27- 10/6/1985 tarihli ve 3225 sayılı Millî Savunma Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Millî Savunma Bakanlığı ve Kuvvet Komutanlıkları bünyesindeki” ibaresi “Bakanlık kadro ve kuruluşunda yer alan” şeklinde değiştirilmiş, “atıl” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 28- 3225 sayılı Kanunun 2 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Tanımlar

MADDE 2 - Bu Kanunda geçen;

Bakanlık kadro ve kuruluşu: Millî Savunma Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatını, Genelkurmay Başkanlığını, Kara Kuvvetleri Komutanlığını, Deniz Kuvvetleri Komutanlığını, Hava Kuvvetleri Komutanlığını, Millî Savunma Üniversitesini ve Harita Genel Müdürlüğünü,

Kurum: Harita Genel Müdürlüğü, Seyir, Hidrografi ve Oşinografi Dairesi Başkanlığı, Personel Temin Daire Başkanlığı, Arşiv ve Askeri Tarih Daire Başkanlığı ile hastane, fabrika, tersane, atölye, dikimevi, ikmal ve bakım merkezi, matbaa, laboratuvar, müze, mehteran ve bando faaliyeti yürütenler ile okul ve üniversite gibi askeri kuruluşları,

ifade eder.”

MADDE 29- 3225 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci fıkrasında yer alan “hizmetlerine” ibaresi “ihtiyaçlarına” şeklinde değiştirilmiş ve “İlgili Kuvvet Komutanlığı ve Kurum Amirliklerince” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“Bakanlık kadro ve kuruluşunun her türlü ihtiyacı döner sermaye kapsamı dışında yürütülür. Personel ve askeri öğrenci temin faaliyetleri ise Millî Savunma Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde döner sermaye kapsamında yürütülür.”

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 31- 3225 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Kurumların esas” ibareleri “Bakanlık kadro ve kuruluşu” şeklinde, “döner sermaye çalışmaları için esas kadroya ek olarak” ibaresi “döner sermaye kadrolarına” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 32- 3225 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Döner sermaye işlerini yürütmek için tertiplenecek kadrolara ait hizmetler, Kurum görevlilerine, Milli Savunma Bakanlığı ve Kuvvet Komutanlıklarındaki subay ve astsubaylarla” ibaresi “Döner sermaye kadrolarına ait hizmetler; Kurum görevlilerine, Bakanlık kadro ve kuruluşu kadrolarındaki subay ve astsubaylarla”, “2000” ibaresi “4.000” ve “4000” ibaresi “8.000” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 33- 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun 11 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yıllık izinlerin senesi içinde ve çizelgelerde planlandığı şekilde kullanılması esastır. Ancak kendi isteği dışında, hizmet gereği zorunlu nedenlerle yıllık planlı izinlerini kısmen veya tamamen kullanamayanların izinleri ertelenerek müteakip sene içinde verilebilir. Bu müddet hiçbir surette toplam altmış günü geçemez. Personelin süresi içinde kullanamadığı yıllık planlı izinleri hakkında, kullanamama nedenine bağlı olarak birlik, karargâh ve kurum amirince izin erteleme belgesi düzenlenir. Yıllık planlı izinlerini kendi isteği ile senesi içinde kullanamayan personelin planlı izinleri, ertesi yıla devredilemez.”

MADDE 34- 3269 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “olanlarla, atandıkları kadro görev yerleri ile ilgili olarak üç ay ve daha uzun süreli bir kurs veya eğitime gönderilenlerden kurs veya eğitimde başarısız” ibaresi madde metninden çıkarılmış, üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

MADDE 30- 3225 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Kurumların esas” ibareleri “Bakanlık kadro ve kuruluşu” şeklinde, “döner sermaye çalışmaları için esas kadroya ek olarak” ibaresi “döner sermaye kadrolarına” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 31- 3225 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Döner sermaye işlerini yürütmek için tertiplenecek kadrolara ait hizmetler, Kurum görevlilerine, Milli Savunma Bakanlığı ve Kuvvet Komutanlıklarındaki subay ve astsubaylarla” ibaresi “Döner sermaye kadrolarına ait hizmetler; Kurum görevlilerine, Bakanlık kadro ve kuruluşu kadrolarındaki subay ve astsubaylarla”, “2000” ibaresi “4.000” ve “4000” ibaresi “8.000” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 32- 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun 11 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Yıllık izinlerin senesi içinde ve çizelgelerde planlandığı şekilde kullanılması esastır. Ancak kendi isteği dışında, hizmet gereği zorunlu nedenlerle yıllık planlı izinlerini kısmen veya tamamen kullanamayanların izinleri ertelenerek müteakip sene içinde verilebilir. Bu müddet hiçbir surette toplam altmış günü geçemez. Personelin süresi içinde kullanamadığı yıllık planlı izinleri hakkında, kullanamama nedenine bağlı olarak birlik, karargâh ve kurum amirince izin erteleme belgesi düzenlenir. Yıllık planlı izinlerini kendi isteği ile senesi içinde kullanamayan personelin planlı izinleri, ertesi yıla devredilemez.”

MADDE 33- 3269 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “olanlarla, atandıkları kadro görev yerleri ile ilgili olarak üç ay ve daha uzun süreli bir kurs veya eğitime gönderilenlerden kurs veya eğitimde başarısız” ibaresi madde metninden çıkarılmış, üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

“Görevde başarısız olma, intibak edememe ve kendilerinden istifade edilememe hallerinde yapılacak işlemler, çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir.”

“g) Terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olan, bu örgütlere yardım eden, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanan ya da kullandıran, bu örgütlerin propagandasını yapanların,”

MADDE 35- 3269 sayılı Kanuna 12 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“İntibak edememe halleri

MADDE 12/A- İlk beş aylık intibak dönemi içerisindeki uzman erbaşlardan;

a) İlgili mevzuatında personelin vazife, ödev ve sorumlulukları olarak düzenlenen hususlara riayet etmedikleri rapor, tutanak ve her türlü belge ile sabit olanlar,

b) En az iki disiplin amirinden toplam üç defa veya daha fazla disiplin cezası alanlar,

c) Verilecek intibak eğitimlerinden başarısız olduğu sınav notu ile tespit edilenler,

ç) Bu Kanunda düzenlenen ve görevde başarısız olma veya kendilerinden istifade edilememe halleri bulunanlar,

intibak edememiş sayılırlar ve 12 nci maddenin birinci fıkrasına göre sözleşmeleri feshedilir.”

MADDE 36- 3269 sayılı Kanuna 12 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Görevde başarısız olma halleri

MADDE 12/B- Uzman erbaşlardan;

a) Atış, spor ve eğitim faaliyetlerinde ilgili mevzuatında öngörülen standartlara ulaşamayanlar,

b) Harekât, operasyon, iç güvenlik, hudut ve kolluk/asayiş görevleri ile kadro görevinin gereklerini yerine getirmede yetersizlik veya isteksizlik göstererek vazifeyi yahut birliğin emniyetini tehlikeye düşürenler veya görevin yapılmasını aksatanlar,

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

“Görevde başarısız olma, intibak edememe ve kendilerinden istifade edilememe hallerinde yapılacak işlemler, çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir.”

“g) Terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olan, bu örgütlere yardım eden, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanan ya da kullandıran, bu örgütlerin propagandasını yapanların,”

MADDE 34- 3269 sayılı Kanuna 12 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“İntibak edememe halleri

MADDE 12/A- İlk beş aylık intibak dönemi içerisindeki uzman erbaşlardan;

a) İlgili mevzuatında personelin vazife, ödev ve sorumlulukları olarak düzenlenen hususlara riayet etmedikleri rapor, tutanak ve her türlü belge ile sabit olanlar,

b) En az iki disiplin amirinden toplam üç defa veya daha fazla disiplin cezası alanlar,

c) Verilecek intibak eğitimlerinden başarısız olduğu sınav notu ile tespit edilenler,

ç) Bu Kanunda düzenlenen ve görevde başarısız olma veya kendilerinden istifade edilememe halleri bulunanlar,

intibak edememiş sayılırlar ve 12 nci maddenin birinci fıkrasına göre sözleşmeleri feshedilir.”

MADDE 35- 3269 sayılı Kanuna 12 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Görevde başarısız olma halleri

MADDE 12/B- Uzman erbaşlardan;

a) Atış, spor ve eğitim faaliyetlerinde ilgili mevzuatında öngörülen standartlara ulaşamayanlar,

b) Harekât, operasyon, iç güvenlik, hudut ve kolluk/asayiş görevleri ile kadro görevinin gereklerini yerine getirmede yetersizlik veya isteksizlik göstererek vazifeyi yahut birliğin emniyetini tehlikeye düşürenler veya görevin yapılmasını aksatanlar,

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

c) Atandıkları kadro görev yerleri ile ilgili olarak üç ay ve daha uzun süreli bir kurs veya eğitimde başarısız olanlar,

bu durumlarının rapor, tutanak ve her türlü belge ile kanıtlanması halinde görevde başarısız sayılırlar ve 12 nci maddenin ikinci fıkrasına göre sözleşmeleri feshedilir.”

MADDE 37- 3269 sayılı Kanuna 12 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Kendilerinden istifade edilememe halleri
MADDE 12/C- Uzman erbaşlardan;

a) Mücbir sebepler hariç gelirinin çok üstünde borçlanmaya düşkün olan ve bu borçlarını ödememeyi alışkanlık haline getirenler,

b) Görevine, sosyal ve aile yaşantısına zarar verecek derecede menfaatine, içkiye, kumara düşkün olanlar veya Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Jandarma Genel Komutanlığının veya Sahil Güvenlik Komutanlığının itibarını sarsacak şekilde yüz kızartıcı, utanç verici veya toplumun genel ahlak yapısına aykırı fiillerde bulunanlar,

c) Devletin, Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Jandarma Genel Komutanlığının veya Sahil Güvenlik Komutanlığının manevi şahsiyetine zarar verecek nitelikte suç veya disiplinsizlik teşkil eden tutum, davranış veya fiillerde bulunanlar,

ç) İntihara teşebbüs eden, kendisini veya bir başkasını kasten hizmete yaramayacak hale getiren ve getirenler, kasten veya silah kullanımına yönelik mevzuat, talimat ya da emirlere açıkça aykırı olacak şekilde ateşli silah ile kendisini veya başkasını yaralayanlar,

d) Uyuşturucu ve uyarıcı maddeleri yapan veya kullanan, bunların yapılmasına, kullanılmasına, saklanmasına, nakledilmesine, yakalanacağı sırada ortadan kaldırılmasına, satılmasına veya satın alınmasına aracı olan, kullanılmasını kolaylaştıran ya da özendirenler,

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

c) Atandıkları kadro görev yerleri ile ilgili olarak üç ay ve daha uzun süreli bir kurs veya eğitimde başarısız olanlar,

bu durumlarının rapor, tutanak ve her türlü belge ile kanıtlanması halinde görevde başarısız sayılırlar ve 12 nci maddenin ikinci fıkrasına göre sözleşmeleri feshedilir.”

MADDE 36- 3269 sayılı Kanuna 12 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Kendilerinden istifade edilememe halleri
MADDE 12/C- Uzman erbaşlardan;

a) Mücbir sebepler hariç gelirinin çok üstünde borçlanmaya düşkün olan ve bu borçlarını ödememeyi alışkanlık haline getirenler,

b) Görevine, sosyal ve aile yaşantısına zarar verecek derecede menfaatine, içkiye, kumara düşkün olanlar veya Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Jandarma Genel Komutanlığının veya Sahil Güvenlik Komutanlığının itibarını sarsacak şekilde yüz kızartıcı, utanç verici veya toplumun genel ahlak yapısına aykırı fiillerde bulunanlar,

c) Devletin, Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Jandarma Genel Komutanlığının veya Sahil Güvenlik Komutanlığının manevi şahsiyetine zarar verecek nitelikte suç veya disiplinsizlik teşkil eden tutum, davranış veya fiillerde bulunanlar,

ç) İntihara teşebbüs eden, kendisini veya bir başkasını kasten hizmete yaramayacak hale getiren ve getirenler, kasten veya silah kullanımına yönelik mevzuat, talimat ya da emirlere açıkça aykırı olacak şekilde ateşli silah ile kendisini veya başkasını yaralayanlar,

d) Uyuşturucu ve uyarıcı maddeleri yapan veya kullanan, bunların yapılmasına, kullanılmasına, saklanmasına, nakledilmesine, yakalanacağı sırada ortadan kaldırılmasına, satılmasına veya satın alınmasına aracı olan, kullanılmasını kolaylaştıran ya da özendirenler,

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

e) Mazeretsiz olarak bir sözleşme yılı içinde toplam yedi gün ve daha uzun süre göreve gelmeyenler,

f) Türk Silahlı Kuvvetlerinde komando birliklerinde görev yapmak üzere Komando branşında istihdam edilmek üzere temin edilenlerden en az dört yıl hizmet süresini tamamlamadan, vazifenin sebep ve tesiri nedenleri hariç, komando niteliğini kaybettiği yönünde sağlık kurulu raporu alanlar,

g) Uzman erbaş olmak için gerekli nitelik ve şartlardan herhangi birini taşımadığı sonradan anlaşılan veya sözleşme süresi içinde bu niteliklerinden herhangi birini kaybedenler,

bu durumlarının rapor, tutanak ve her türlü belge ile kanıtlanması halinde kendinden istifade edilemeyecek personel sayılırlar ve 12 nci maddenin ikinci fıkrasına göre sözleşmeleri feshedilir.”

MADDE 38- 3269 sayılı Kanunun 15 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Astsubaylığa geçmek için gerekli başvuru şartlarını haiz olup harekât veya yurt dışı operasyon görevleri nedeniyle birinci fıkranın (a) bendi kapsamında başvuruda bulunamayan veya seçme sınavına katılamayan uzman erbaşlara başvuru yapamadıkları veya katılım sağlayamadıkları sınav sayısı kadar sınav hakkı verilir.”

MADDE 39- 3269 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 19- Personelde aranacak nitelikler, müracaat şekli ve zamanı, müracaatın kabul edilmesi sözleşmenin yapılması ve feshedilmesi sebepleri, verilecek sicilın şekil ve usulleri görevde başarısız olma, intibak edememe ve kendilerinden istifade edilememe hallerinde yapılacak işlemler, sözleşmenin uzatılmasında uygulanacak esaslar, uzman onbaşlıların uzman çavuş olabilmeleri için gerekli şartlar, astsubay sınıfına geçirilecekler için uygulanacak esaslar, astlık üstlük münasebetleri

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

e) Mazeretsiz olarak bir sözleşme yılı içinde toplam yedi gün ve daha uzun süre göreve gelmeyenler,

f) Türk Silahlı Kuvvetlerinde komando birliklerinde görev yapmak üzere Komando branşında istihdam edilmek üzere temin edilenlerden en az dört yıl hizmet süresini tamamlamadan, vazifenin sebep ve tesiri nedenleri hariç, komando niteliğini kaybettiği yönünde sağlık kurulu raporu alanlar,

g) Uzman erbaş olmak için gerekli nitelik ve şartlardan herhangi birini taşımadığı sonradan anlaşılan veya sözleşme süresi içinde bu niteliklerinden herhangi birini kaybedenler,

bu durumlarının rapor, tutanak ve her türlü belge ile kanıtlanması halinde kendinden istifade edilemeyecek personel sayılırlar ve 12 nci maddenin ikinci fıkrasına göre sözleşmeleri feshedilir.”

MADDE 37- 3269 sayılı Kanunun 15 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Astsubaylığa geçmek için gerekli başvuru şartlarını haiz olup harekât veya yurt dışı operasyon görevleri nedeniyle birinci fıkranın (a) bendi kapsamında başvuruda bulunamayan veya seçme sınavına katılamayan uzman erbaşlara başvuru yapamadıkları veya katılım sağlayamadıkları sınav sayısı kadar sınav hakkı verilir.”

MADDE 38- 3269 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 19- Personelde aranacak nitelikler, müracaat şekli ve zamanı, müracaatın kabul edilmesi sözleşmenin yapılması ve feshedilmesi sebepleri, verilecek sicilın şekil ve usulleri görevde başarısız olma, intibak edememe ve kendilerinden istifade edilememe hallerinde yapılacak işlemler, sözleşmenin uzatılmasında uygulanacak esaslar, uzman onbaşlıların uzman çavuş olabilmeleri için gerekli şartlar, astsubay sınıfına geçirilecekler için uygulanacak esaslar,

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

ile bu hususlardaki işlem şekli ve ilgili diğer hususlar Kanunun yürürlüğe girmesini takip eden 6 ay içerisinde Milli Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken çıkarılacak bir yönetmelikte gösterilir.”

MADDE 40- 11/5/2000 tarihli ve 4566 sayılı Harp Okulları Kanununun 38 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Sağlık durumu nedeniyle okuldan çıkarılanlar hariç, diğer nedenler ile çıkarılanlara, personel ve amortisman giderleri ile ilaç ve tedavi giderleri, kitap ve kırtasiye giderleri, öğrenci harçlıkları ve yiyecek giderlerinin yarısı ile bunlara tekabül eden faizleri hariç, Devlet tarafından yapılan masraflar, sarf tarihinden tahsil tarihine kadar geçen süre için kanuni faizi ile birlikte hesaplanan tutar iki katı olarak ödettilir.”

“Harp okullarında öğrenim gören öğrencilerden, bu maddenin (a) ve (b) bentlerinde düzenlenen disiplinsizlik nedeniyle askeri öğrencilikten çıkarılmasına karar verilenlere, bu maddeye göre hesaplanacak tazminat miktarı dört katı olarak ödettilir.”

MADDE 41- 11/4/2002 tarihli ve 4752 sayılı Astsubay Meslek Yüksek Okulları Kanununun 31 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Sağlık durumu nedeniyle okuldan çıkarılanlar hariç, diğer nedenler ile çıkarılanlara, personel ve amortisman giderleri ile ilaç ve tedavi giderleri, kitap ve kırtasiye giderleri, öğrenci harçlıkları ve yiyecek giderlerinin yarısı ile bunlara tekabül eden faizleri hariç, Devlet tarafından yapılan masraflar, sarf tarihinden tahsil tarihine kadar geçen süre için kanuni faizi ile birlikte hesaplanan tutar iki katı olarak ödettilir.”

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

astlık üstlük münasebetleri ile bu hususlardaki işlem şekli ve ilgili diğer hususlar Kanunun yürürlüğe girmesini takip eden 6 ay içerisinde Milli Savunma Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığınca müştereken çıkarılacak bir yönetmelikte gösterilir.”

MADDE 39- 11/5/2000 tarihli ve 4566 sayılı Harp Okulları Kanununun 38 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Sağlık durumu nedeniyle okuldan çıkarılanlar hariç, diğer nedenler ile çıkarılanlara, personel ve amortisman giderleri ile ilaç ve tedavi giderleri, kitap ve kırtasiye giderleri, öğrenci harçlıkları ve yiyecek giderlerinin yarısı ile bunlara tekabül eden faizleri hariç, Devlet tarafından yapılan masraflar, sarf tarihinden tahsil tarihine kadar geçen süre için kanuni faizi ile birlikte hesaplanan tutar iki katı olarak ödettilir.”

“Harp okullarında öğrenim gören öğrencilerden, bu maddenin (a) ve (b) bentlerinde düzenlenen disiplinsizlik nedeniyle askeri öğrencilikten çıkarılmasına karar verilenlere, bu maddeye göre hesaplanacak tazminat miktarı dört katı olarak ödettilir.”

MADDE 40- 11/4/2002 tarihli ve 4752 sayılı Astsubay Meslek Yüksek Okulları Kanununun 31 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Sağlık durumu nedeniyle okuldan çıkarılanlar hariç, diğer nedenler ile çıkarılanlara, personel ve amortisman giderleri ile ilaç ve tedavi giderleri, kitap ve kırtasiye giderleri, öğrenci harçlıkları ve yiyecek giderlerinin yarısı ile bunlara tekabül eden faizleri hariç, Devlet tarafından yapılan masraflar, sarf tarihinden tahsil tarihine kadar geçen süre için kanuni faizi ile birlikte hesaplanan tutar iki katı olarak ödettilir.”

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

“Astsubay meslek yüksek okullarında öğrenim gören öğrencilerden, bu maddenin ikinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde düzenlenen disiplinsizlik nedeniyle askeri öğrencilikten çıkarılmasına karar verilenlere, bu maddeye göre hesaplanacak tazminat miktarı dört katı olarak ödetilir.”

MADDE 42- 29/6/2004 tarihli ve 5202 sayılı Savunma Sanayii Güvenliği Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde ve ikinci fıkrasında yer alan “heyete” ibaresi “denetlemelere” şeklinde değiştirilmiştir.

“Bu Kanun ve ilgili mevzuatta yer alan şartları sağladığı belirlenen tesislere, “Tesis Güvenlik Belgesi” verilir. Tesis Güvenlik Belgesi verilen tesisler; uygulamakla zorunlu bulundukları savunma sanayii güvenliği esaslarına yönelik olarak, Makam tarafından denetlenir.”

MADDE 43- 14/7/2004 tarihli ve 5217 sayılı Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 28 inci maddesinde yer alan “ile 22/4/1925 tarihli ve 657 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesi” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“22/4/1925 tarihli ve 657 sayılı Kanunun ek 6 ncı, 28/12/1960 tarihli ve 189 sayılı Kanunun 3 üncü ve 30/5/1985 tarihli ve 3212 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında elde edilen özel gelirler karşılığı ilgili İdare bütçesine tahsis edilen ödenek miktarını aşan gelir gerçekleştirmeleri karşılığında ödenek eklemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.”

MADDE 44- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 4 üncü maddesine beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Astsubay meslek yüksek okullarında öğrenim gören öğrencilerden, bu maddenin ikinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde düzenlenen disiplinsizlik nedeniyle askeri öğrencilikten çıkarılmasına karar verilenlere, bu maddeye göre hesaplanacak tazminat miktarı dört katı olarak ödetilir.”

MADDE 41- 29/6/2004 tarihli ve 5202 sayılı Savunma Sanayii Güvenliği Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde ve ikinci fıkrasında yer alan “heyete” ibaresi “denetlemelere” şeklinde değiştirilmiştir.

“Bu Kanun ve ilgili mevzuatta yer alan şartları sağladığı belirlenen tesislere, “Tesis Güvenlik Belgesi” verilir. Tesis Güvenlik Belgesi verilen tesisler; uygulamakla zorunlu bulundukları savunma sanayii güvenliği esaslarına yönelik olarak, Makam tarafından asgari yılda bir defa denetlenir.”

MADDE 42- 14/7/2004 tarihli ve 5217 sayılı Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 28 inci maddesinde yer alan “ile 22/4/1925 tarihli ve 657 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesi” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“22/4/1925 tarihli ve 657 sayılı Kanunun ek 6 ncı, 28/12/1960 tarihli ve 189 sayılı Kanunun 3 üncü ve 30/5/1985 tarihli ve 3212 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında elde edilen özel gelirler karşılığı ilgili İdare bütçesine tahsis edilen ödenek miktarını aşan gelir gerçekleştirmeleri karşılığında ödenek eklemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.”

MADDE 43- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 4 üncü maddesine beşinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

“5434 sayılı Kanunun mülga 39 uncu maddesi kapsamında olup, özel kanunları gereğince kadrosuzluk nedeniyle emekliye sevk edilenlere, yaş şartı aranmaksızın kadın ve erkek 25 hizmet yılını tamamlaması halinde emekli aylığı bağlanır ve bağlanan aylıklar, anılan maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde aranan yaş şartı tamamlanıncaya kadar, ödenmesini takip eden iki ay içerisinde faturası karşılığında, bunları çalıştıran kamu idarelerinden tahsil edilir.”

MADDE 45- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 103- Bu Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamında olup, 1/2/2018 tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar özel kanunları gereğince kadrosuzluktan emekliye sevk edilenlerden, yaş şartı dışındaki tabi oldukları emeklilik koşullarını kadrosuzluktan emekliye sevk edildikleri tarih itibarıyla sağlamış olanlara, emekliye sevk tarihlerini takip eden aybaşından geçerli olarak emekli aylığı bağlanır.

Bunlara, bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan katsayılar uygulanmak suretiyle emeklilik ikramiyesi ödenir. Ancak, yargı kararları veya tabi oldukları yaş şartını sonradan tamamlamaları nedeniyle veyahut bu Kanunun geçici 95 inci maddesinden yararlanarak bu maddenin yürürlük tarihinden önce emekli aylığı bağlanarak emekli ikramiyesi ödenenlere, bu madde hükümlerine göre ayrıca ikramiye veya ikramiye farkı ödenmez. Bu fıkra hükümlerinin uygulanmasında 5434 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin altıncı fıkrası hükmü saklıdır.

Yargı kararları kapsamında bağlanan emekli aylıkları yine yargı kararları uyarınca kesilenlere, ödenmiş olan emekli ikramiyesi tutarları borç çıkarılmaz, çıkarılmış borçların ödenmemiş olan kısımları kurumlarınca terkin edilir, maddenin yayımı tarihinden önce tahsil edilmiş tutarlar ilgisine iade edilir. Yaş şartı aranmaksızın aylık

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

“5434 sayılı Kanunun mülga 39 uncu maddesi kapsamında olup, özel kanunları gereğince kadrosuzluk nedeniyle emekliye sevk edilenlere, yaş şartı aranmaksızın kadın ve erkek 25 hizmet yılını tamamlaması halinde emekli aylığı bağlanır ve bağlanan aylıklar, anılan maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde aranan yaş şartı tamamlanıncaya kadar, ödenmesini takip eden iki ay içerisinde faturası karşılığında, bunları çalıştıran kamu idarelerinden tahsil edilir.”

MADDE 44- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 103- Bu Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamında olup, 1/2/2018 tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar özel kanunları gereğince kadrosuzluktan emekliye sevk edilenlerden, yaş şartı dışındaki tabi oldukları emeklilik koşullarını kadrosuzluktan emekliye sevk edildikleri tarih itibarıyla sağlamış olanlara, emekliye sevk tarihlerini takip eden aybaşından geçerli olarak emekli aylığı bağlanır.

Bunlara, bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan katsayılar uygulanmak suretiyle emeklilik ikramiyesi ödenir. Ancak, yargı kararları veya tabi oldukları yaş şartını sonradan tamamlamaları nedeniyle veyahut bu Kanunun geçici 95 inci maddesinden yararlanarak bu maddenin yürürlük tarihinden önce emekli aylığı bağlanarak emekli ikramiyesi ödenenlere, bu madde hükümlerine göre ayrıca ikramiye veya ikramiye farkı ödenmez. Bu fıkra hükümlerinin uygulanmasında 5434 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin altıncı fıkrası hükmü saklıdır.

Yargı kararları kapsamında bağlanan emekli aylıkları yine yargı kararları uyarınca kesilenlere, ödenmiş olan emekli ikramiyesi tutarları borç çıkarılmaz, çıkarılmış borçların ödenmemiş olan kısımları kurumlarınca terkin edilir, maddenin yayımı tarihinden önce tahsil edilmiş tutarlar ilgisine iade edilir. Yaş şartı aranmaksızın aylık

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

bağlanması talebiyle açılan davalarda ayrıca bir başvuru şartı aranmaksızın mahkemelerce davanın konusuz kalması sebebiyle karar verilmesine yer olmadığına karar verilir. Yargılama giderleri bunları çalıştıran kamu idareleri üzerinde bırakılır ve vekâlet ücretine hükmedilmez. Ayrıca, ilk derece mahkemelerince verilen kararlar hakkında Sosyal Güvenlik Kurumunca kanun yollarına başvurulmaz ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan istinaf başvurularından vazgeçilmiş sayılır.

Bu madde kapsamına girenlere daha önce ödenmiş olan emekli aylıkları ve emekli ikramiyeleri ile bunlardan uzun vadeli sigorta kollarına tabi olarak çalışmaları nedeniyle ilgililer adına ödenmiş olan sigorta primleri sosyal güvenlik destek primine dönüştürülerek, ilgili mevzuat uyarınca bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yararlanan prim teşvik, destek ve indirimler usulüne uygun olarak ödenmiş ve yararlanılmış sayılır.

Bu madde kapsamında olanlardan;

a) İlk defa bu madde kapsamında aylık bağlanacak olanlara, kadrosuzluktan emekliye sevk edildikleri tarihi takip eden aybaşı ile 1/4/2023 tarihi,

b) Tabi olduğu yaş haddinin daha sonra tamamlanması nedeniyle bu maddenin yürürlük tarihinden önce aylık bağlananlara, kadrosuzluktan emekliye sevk edildikleri tarihi takip eden aybaşı ile tabi oldukları yaş haddini tamamlamaları üzerine bağlanan aylığın başlangıç tarihi,

c) Yargı kararları gereğince bu maddenin yürürlük tarihinden önce aylık bağlananlara ise söz konusu yargı kararı gereği bağlanan aylığın başlangıç tarihi ile 1/4/2023 tarihini geçmemek üzere tabi oldukları yaş şartının tamamlandığı tarihi takip eden aybaşı,

arasında geçen süre için bu madde kapsamında ödenecek aylık tutarları, ödenmesini takip eden iki ay içerisinde faturası karşılığında, bunları çalıştıran kamu idarelerinden tahsil edilir.”

bağlanması talebiyle açılan davalarda ayrıca bir başvuru şartı aranmaksızın mahkemelerce davanın konusuz kalması sebebiyle karar verilmesine yer olmadığına karar verilir. Yargılama giderleri bunları çalıştıran kamu idareleri üzerinde bırakılır ve vekâlet ücretine hükmedilmez. Ayrıca, ilk derece mahkemelerince verilen kararlar hakkında Sosyal Güvenlik Kurumunca kanun yollarına başvurulmaz ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan istinaf başvurularından vazgeçilmiş sayılır.

Bu madde kapsamına girenlere daha önce ödenmiş olan emekli aylıkları ve emekli ikramiyeleri ile bunlardan uzun vadeli sigorta kollarına tabi olarak çalışmaları nedeniyle ilgililer adına ödenmiş olan sigorta primleri sosyal güvenlik destek primine dönüştürülerek, ilgili mevzuat uyarınca bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yararlanan prim teşvik, destek ve indirimler usulüne uygun olarak ödenmiş ve yararlanılmış sayılır.

Bu madde kapsamında olanlardan;

a) İlk defa bu madde kapsamında aylık bağlanacak olanlara, kadrosuzluktan emekliye sevk edildikleri tarihi takip eden aybaşı ile 1/4/2023 tarihi,

b) Tabi olduğu yaş haddinin daha sonra tamamlanması nedeniyle bu maddenin yürürlük tarihinden önce aylık bağlananlara, kadrosuzluktan emekliye sevk edildikleri tarihi takip eden aybaşı ile tabi oldukları yaş haddini tamamlamaları üzerine bağlanan aylığın başlangıç tarihi,

c) Yargı kararları gereğince bu maddenin yürürlük tarihinden önce aylık bağlananlara ise söz konusu yargı kararı gereği bağlanan aylığın başlangıç tarihi ile 1/4/2023 tarihini geçmemek üzere tabi oldukları yaş şartının tamamlandığı tarihi takip eden aybaşı,

arasında geçen süre için bu madde kapsamında ödenecek aylık tutarları, ödenmesini takip eden iki ay içerisinde faturası karşılığında, bunları çalıştıran kamu idarelerinden tahsil edilir.”

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 46- 10/3/2011 tarihli ve 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Türk Silahlı Kuvvetlerinin (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dâhil) Genelkurmay Başkanlığınca lüzum görülen erbaş ve er kadrolarında,” ibaresi “Millî Savunma Bakanlığınca veya İçişleri Bakanlığınca lüzum görülecek erbaş ve er kadrolarında,” şeklinde değiştirilmiş ve “ayırma ve ayrılmaları” ibaresinden sonra gelmek üzere “, uzman erbaşlığa geçirilmeleri” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 47- 6191 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrasının (a) ve (b) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkra aşağıdaki bent eklenmiş ve yedinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“a) Disiplinsizlik ve ahlâki durum nedeniyle Türk Silahlı Kuvvetlerinde, Jandarma Genel Komutanlığında veya Sahil Güvenlik Komutanlığında görev yapamayacağı ilgisine göre 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu veya 31/1/2018 tarihli ve 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun kapsamında yapılacak disiplin soruşturması neticesinde, sıralı amirlerinin her türlü bilgi ve belgeye dayanarak düzenleyeceği nitelik belgesi ile anlaşılmak.

b) 6/A maddesinde belirtilen durumları rapor, tutanak ve her türlü belge ile kanıtlanarak görevde başarısız olduğu tespit edilmiş olmak veya 6/B maddesinde belirtilen durumları rapor, tutanak ve her türlü belge ile kanıtlanarak kendilerinden istifade edilemeyeceği tespit edilmiş olmak.”

“1) Terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmak, bu örgütlere yardım etmek, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmak ya da kullandırmak yahut bu örgütlerin propagandasını yapmak.”

MADDE 45- 10/3/2011 tarihli ve 6191 sayılı Sözleşmeli Erbaş ve Er Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Türk Silahlı Kuvvetlerinin (Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dâhil) Genelkurmay Başkanlığınca lüzum görülen erbaş ve er kadrolarında,” ibaresi “Milli Savunma Bakanlığınca veya İçişleri Bakanlığınca lüzum görülecek erbaş ve er kadrolarında,” şeklinde değiştirilmiş ve “ayırma ve ayrılmaları” ibaresinden sonra gelmek üzere “, uzman erbaşlığa geçirilmeleri” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 46- 6191 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrasının (a) ve (b) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkra aşağıdaki bent eklenmiş ve yedinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“a) Disiplinsizlik ve ahlâki durum nedeniyle Türk Silahlı Kuvvetlerinde, Jandarma Genel Komutanlığında veya Sahil Güvenlik Komutanlığında görev yapamayacağı ilgisine göre 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanunu veya 31/1/2018 tarihli ve 7068 sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Kabul Edilmesine Dair Kanun kapsamında yapılacak disiplin soruşturması neticesinde, sıralı amirlerinin her türlü bilgi ve belgeye dayanarak düzenleyeceği nitelik belgesi ile anlaşılmak.

b) 6/A maddesinde belirtilen durumları rapor, tutanak ve her türlü belge ile kanıtlanarak görevde başarısız olduğu tespit edilmiş olmak veya 6/B maddesinde belirtilen durumları rapor, tutanak ve her türlü belge ile kanıtlanarak kendilerinden istifade edilemeyeceği tespit edilmiş olmak.”

“1) Terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmak, bu örgütlere yardım etmek, kamu imkân ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmak ya da kullandırmak yahut bu örgütlerin propagandasını yapmak.”

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 48- 6191 sayılı Kanuna 6 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Görevde başarısız olma halleri

MADDE 6/A- Sözleşmeli erbaş ve erlerden;

a) Atış, spor ve eğitim faaliyetlerinde ilgili mevzuatında öngörülen standartlara ulaşamayanlar,

b) Harekât, operasyon, iç güvenlik, hudut ve kolluk/asayiş görevleri ile kadro görevinin gereklerini yerine getirmede yetersizlik veya isteksizlik göstererek vazifeyi yahut birliğin emniyetini tehlikeye düşürenler veya görevin yapılmasını aksatanlar,

bu durumlarının rapor, tutanak ve her türlü belge ile kanıtlanması halinde görevde başarısız sayılırlar ve 6 ncı maddenin dördüncü fıkrasının (b) bendine göre sözleşmeleri feshedilir.”

MADDE 49- 6191 sayılı Kanuna 6 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Kendilerinden istifade edilememe halleri

MADDE 6/B- Sözleşmeli erbaş ve erlerden;

a) Mücbir sebepler hariç gelirin çok üstünde borçlanmaya düşkün olan ve bu borçlarını ödememeyi alışkanlık haline getirenler,

b) Görevine, sosyal ve aile yaşantısına zarar verecek derecede menfaatine, içkiye, kumara düşkün olanlar veya Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Jandarma Genel Komutanlığının veya Sahil Güvenlik Komutanlığının itibarını sarsacak şekilde yüz kızartıcı, utanç verici veya toplumun genel ahlak yapısına aykırı fiillerde bulunanlar,

c) Devletin, Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Jandarma Genel Komutanlığının veya Sahil Güvenlik Komutanlığının manevi şahsiyetine zarar verecek nitelikte suç veya disiplinsizlik teşkil eden tutum, davranış veya fiillerde bulunanlar,

MADDE 47- 6191 sayılı Kanuna 6 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Görevde başarısız olma halleri

MADDE 6/A- Sözleşmeli erbaş ve erlerden;

a) Atış, spor ve eğitim faaliyetlerinde ilgili mevzuatında öngörülen standartlara ulaşamayanlar,

b) Harekât, operasyon, iç güvenlik, hudut ve kolluk/asayiş görevleri ile kadro görevinin gereklerini yerine getirmede yetersizlik veya isteksizlik göstererek vazifeyi yahut birliğin emniyetini tehlikeye düşürenler veya görevin yapılmasını aksatanlar,

bu durumlarının rapor, tutanak ve her türlü belge ile kanıtlanması halinde görevde başarısız sayılırlar ve 6 ncı maddenin dördüncü fıkrasının (b) bendine göre sözleşmeleri feshedilir.”

MADDE 48- 6191 sayılı Kanuna 6 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Kendilerinden istifade edilememe halleri

MADDE 6/B- Sözleşmeli erbaş ve erlerden;

a) Mücbir sebepler hariç gelirin çok üstünde borçlanmaya düşkün olan ve bu borçlarını ödememeyi alışkanlık haline getirenler,

b) Görevine, sosyal ve aile yaşantısına zarar verecek derecede menfaatine, içkiye, kumara düşkün olanlar veya Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Jandarma Genel Komutanlığının veya Sahil Güvenlik Komutanlığının itibarını sarsacak şekilde yüz kızartıcı, utanç verici veya toplumun genel ahlak yapısına aykırı fiillerde bulunanlar,

c) Devletin, Türk Silahlı Kuvvetlerinin, Jandarma Genel Komutanlığının veya Sahil Güvenlik Komutanlığının manevi şahsiyetine zarar verecek nitelikte suç veya disiplinsizlik teşkil eden tutum, davranış veya fiillerde bulunanlar,

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

ç) İntihara teşebbüs eden, kendisini veya bir başkasını kasten hizmete yaramayacak hale getiren ve getirenler, kasten veya silah kullanımına yönelik mevzuat, talimat ya da emirlere açıkça aykırı olacak şekilde ateşli silah ile kendisini veya başkasını yaralayanlar,

d) Uyuşturucu ve uyarıcı maddeleri yapan veya kullanan, bunların yapılmasına, kullanılmasına, saklanmasına, nakledilmesine, yakalanacağı sırada ortadan kaldırılmasına, satılmasına veya satın alınmasına aracı olan, kullanılmasını kolaylaştıran ya da özendirilenler,

e) Mazeretsiz olarak bir sözleşme yılı içinde toplam yedi gün ve daha uzun süre göreve gelmeyenler,

f) Türk Silahlı Kuvvetlerinde komando birliklerinde görev yapmak üzere Komando branşında istihdam edilmek üzere temin edilenlerden en az dört yıl hizmet süresini tamamlamadan, vazifenin sebep ve tesiri nedenleri hariç, komando niteliğini kaybettiği yönünde sağlık kurulu raporu alanlar,

bu durumlarının rapor, tutanak ve her türlü belge ile kanıtlanması halinde kendinden istifade edilemeyecek personel sayılırlar ve 6 ncı maddenin dördüncü fıkrasının (b) bendine göre sözleşmeleri feshedilir.”

MADDE 50- 6191 sayılı Kanunun 7 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “yüzde sekiz,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Amfibi Deniz Piyade Tugay Komutanlığında görevli sözleşmeli erbaş ve erlere yüzde beş,” ibaresi eklenmiş; dördüncü fıkrasında yer alan “16 ncı” ibaresi “7 ncı” şeklinde, beşinci fıkrasında yer alan “Türk Silahlı Kuvvetlerinden” ibaresi “Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığından” şeklinde değiştirilmiş; altıncı fıkrasında yer alan “Türk Silahlı Kuvvetlerinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Jandarma Genel Komutanlığında veya Sahil Güvenlik Komutanlığında” ibaresi eklenmiştir.

ç) İntihara teşebbüs eden, kendisini veya bir başkasını kasten hizmete yaramayacak hale getiren ve getirenler, kasten veya silah kullanımına yönelik mevzuat, talimat ya da emirlere açıkça aykırı olacak şekilde ateşli silah ile kendisini veya başkasını yaralayanlar,

d) Uyuşturucu ve uyarıcı maddeleri yapan veya kullanan, bunların yapılmasına, kullanılmasına, saklanmasına, nakledilmesine, yakalanacağı sırada ortadan kaldırılmasına, satılmasına veya satın alınmasına aracı olan, kullanılmasını kolaylaştıran ya da özendirilenler,

e) Mazeretsiz olarak bir sözleşme yılı içinde toplam yedi gün ve daha uzun süre göreve gelmeyenler,

f) Türk Silahlı Kuvvetlerinde komando birliklerinde görev yapmak üzere Komando branşında istihdam edilmek üzere temin edilenlerden en az dört yıl hizmet süresini tamamlamadan, vazifenin sebep ve tesiri nedenleri hariç, komando niteliğini kaybettiği yönünde sağlık kurulu raporu alanlar,

bu durumlarının rapor, tutanak ve her türlü belge ile kanıtlanması halinde kendinden istifade edilemeyecek personel sayılırlar ve 6 ncı maddenin dördüncü fıkrasının (b) bendine göre sözleşmeleri feshedilir.”

MADDE 49- 6191 sayılı Kanunun 7 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “yüzde sekiz,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Amfibi Deniz Piyade Tugay Komutanlığında görevli sözleşmeli erbaş ve erlere yüzde beş,” ibaresi eklenmiş; dördüncü fıkrasında yer alan “16 ncı” ibaresi “7 ncı” şeklinde, beşinci fıkrasında yer alan “Türk Silahlı Kuvvetlerinden” ibaresi “Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ile Sahil Güvenlik Komutanlığından” şeklinde değiştirilmiş; altıncı fıkrasında yer alan “Türk Silahlı Kuvvetlerinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Jandarma Genel Komutanlığında veya Sahil Güvenlik Komutanlığında” ibaresi eklenmiştir.

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 51- 6191 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin sekizinci fıkrasına aşağıdaki cümle ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Görev yerlerinden ayrılmaları için izin verilenler, mesaiye gidiş ve gelişlerinde subay ve astsubay servislerinden istifade edebilirler.”

“(12) Bu Kanunun 7 nci maddesinin beşinci fıkrası kapsamındaki ödeme; sözleşmeli er/erbaş iken gerekli şartları taşıyarak ilgisine göre kuvvet komutanlıkları mensubu olup Millî Savunma Bakanlığı kadrolarında uzman erbaş olarak istihdam edilenlere, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı mensubu olup İçişleri Bakanlığı kadrolarında uzman erbaş olarak istihdam edilenlere ödenir. Ancak bu şekilde istihdam edilenlerin emekli olmaları durumunda; ilgili mevzuatına göre ödenecek emekli ikramiyesi, iş sonu tazminatı ve kıdem tazminatının hesabında, bu Kanun kapsamındaki hizmet süreleri dikkate alınmaz. Ayrıca sözleşmeli er/erbaş iken gerekli şartları taşıyarak astsubay nasbedilenlere bu ödeme yapılmaz.”

MADDE 52- 6191 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “hâlleri ve bunlara” ibaresi “hâllerinde” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 53- 6191 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Uzman erbaşlığa geçirilme:

EK MADDE 5- (1) Sözleşmeli erbaş ve erlerden bu fıkradaki şartları sağlayanlar; kuvvet komutanlıklarının, Jandarma Genel Komutanlığının ve Sahil Güvenlik Komutanlığının ihtiyaç duyacağı miktar kadarı, aynı kuvvet komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı içerisinde olmak şartı ile uzman erbaşlığa nasbedilirler. Uzman erbaşlığa geçirilmeye ilişkin usul, esas ve şartlar aşağıda belirtilmiştir:

MADDE 50- 6191 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin sekizinci fıkrasına aşağıdaki cümle ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Görev yerlerinden ayrılmaları için izin verilenler, mesaiye gidiş ve gelişlerinde subay ve astsubay servislerinden istifade edebilirler.”

“(12) Bu Kanunun 7 nci maddesinin beşinci fıkrası kapsamındaki ödeme; sözleşmeli er/erbaş iken gerekli şartları taşıyarak ilgisine göre kuvvet komutanlıkları mensubu olup Millî Savunma Bakanlığı kadrolarında uzman erbaş olarak istihdam edilenlere, Jandarma Genel Komutanlığı veya Sahil Güvenlik Komutanlığı mensubu olup İçişleri Bakanlığı kadrolarında uzman erbaş olarak istihdam edilenlere ödenir. Ancak bu şekilde istihdam edilenlerin emekli olmaları durumunda; ilgili mevzuatına göre ödenecek emekli ikramiyesi, iş sonu tazminatı ve kıdem tazminatının hesabında, bu Kanun kapsamındaki hizmet süreleri dikkate alınmaz. Ayrıca sözleşmeli er/erbaş iken gerekli şartları taşıyarak astsubay nasbedilenlere bu ödeme yapılmaz.”

MADDE 51- 6191 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “hâlleri ve bunlara” ibaresi “hâllerinde” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 52- 6191 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Uzman erbaşlığa geçirilme:

EK MADDE 5- (1) Sözleşmeli erbaş ve erlerden bu fıkradaki şartları sağlayanlar; kuvvet komutanlıklarının, Jandarma Genel Komutanlığının ve Sahil Güvenlik Komutanlığının ihtiyaç duyacağı miktar kadarı, aynı kuvvet komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı içerisinde olmak şartı ile uzman erbaşlığa nasbedilirler. Uzman erbaşlığa geçirilmeye ilişkin usul, esas ve şartlar aşağıda belirtilmiştir:

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

a) En az lise mezunu olmak veya komando nitelikliler için en az ilköğretim okulu mezunu olmak.

b) Uzman erbaş olmaya istekli olmak.

c) Başvuru tarihinde ikinci hizmet yılını tamamlamış olmak,

ç) Yönetmelikte öngörülen sınavlarda başarılı olmak.

d) 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununda ve bu Kanuna göre yürürlüğe konulacak yönetmelikte belirtilen; ceza durumuna, kişisel ve ahlakî niteliklere, disiplin durumuna, görevdeki başarısına, sağlık durumuna, mesleki yeterliliğe ve sahip olması gereken diğer niteliklere ilişkin şartları sağlamak.

e) Tabi tutulacakları temel askerlik eğitiminde başarılı olmak.

(2) Sözleşmeli erbaş ve erlerden uzman erbaşlığa naspedilecekler;

a) Uzman çavuş rütbesinde göreve başlatılırlar.

b) Tabi tutulacakları eğitimler esnasında özlük hakları yönünden sözleşmeli erbaş ve er statüleri devam eder. Eğitimlerde başarılı olamayanlar ile kendi isteği ile ayrılanlardan, istekli olan ve sözleşmeli erbaş ve er olmak için gerekli olan şartları kaybetmemiş olanlar sözleşmeli erbaş ve er olarak hizmete devam ettirilirlir. Eğitimini başarıyla tamamlayarak, bu madde kapsamında uzman erbaş naspedilenler için, 3269 sayılı Kanunun 12 nci maddesinde öngörülen intibak dönemi uygulanmaz.

c) Bu personelin sözleşmeli erbaş ve erlikte geçen hizmet süreleri uzman erbaşlık hizmet süresinden sayılmaz.”

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

a) En az lise mezunu olmak veya komando nitelikliler için en az ilköğretim okulu mezunu olmak.

b) Uzman erbaş olmaya istekli olmak.

c) Başvuru tarihinde ikinci hizmet yılını tamamlamış olmak.

ç) Yönetmelikte öngörülen sınavlarda başarılı olmak.

d) 18/3/1986 tarihli ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununda ve bu Kanuna göre yürürlüğe konulacak yönetmelikte belirtilen; ceza durumuna, kişisel ve ahlakî niteliklere, disiplin durumuna, görevdeki başarısına, sağlık durumuna, mesleki yeterliliğe ve sahip olması gereken diğer niteliklere ilişkin şartları sağlamak.

e) Tabi tutulacakları temel askerlik eğitiminde başarılı olmak.

(2) Sözleşmeli erbaş ve erlerden uzman erbaşlığa naspedilecekler;

a) Uzman çavuş rütbesinde göreve başlatılırlar.

b) Tabi tutulacakları eğitimler esnasında özlük hakları yönünden sözleşmeli erbaş ve er statüleri devam eder. Eğitimlerde başarılı olamayanlar ile kendi isteği ile ayrılanlardan, istekli olan ve sözleşmeli erbaş ve er olmak için gerekli olan şartları kaybetmemiş olanlar sözleşmeli erbaş ve er olarak hizmete devam ettirilirlir. Eğitimini başarıyla tamamlayarak, bu madde kapsamında uzman erbaş naspedilenler için, 3269 sayılı Kanunun 12 nci maddesinde öngörülen intibak dönemi uygulanmaz.

c) Bu personelin sözleşmeli erbaş ve erlikte geçen hizmet süreleri uzman erbaşlık hizmet süresinden sayılmaz.”

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

MADDE 54- 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“n) Askerî kimliğini, görev veya faaliyetlerini izinsiz açıklamak: Eyleminin daha ağır bir disiplin suçunu oluşturma durumları hariç olmak üzere kendisinin veya başka bir askerî personelin, askerî kimliğini, görev veya faaliyetleri kapsamında askerî bilgi, belge, konum bilgisi veya bunlardan herhangi birini içeren resim, yazı, fotoğraf, ses kaydı, video gibi görsel ve işitsel materyalleri, Millî Savunma Bakanlığınca yetki verilen durumlar hariç, radyo, televizyon, internet, sosyal medya, gazete, dergi, kitap ve diğer tüm medya araçları ile her türlü yazılı, görsel, işitsel ve elektronik kitle iletişim araçları vasıtasıyla yayınlamak veya açıklamaktır.”

MADDE 55- 6413 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “işlendiği tarihten itibaren” ibaresinden sonra gelmek üzere “20 nci maddenin birinci fıkrasının (h) bendindeki disiplinsizlikler için yirmi yıl, diğer bentlerde yer alan disiplinsizlikler için” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 56- 6413 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Askerî öğrenciler ile erbaş ve erler hakkında verilen disiplin cezaları ile subay, astsubay, uzman erbaş ile sözleşmeli erbaş ve erler hakkında verilen uyarma, kınama ve hizmete kısmi süreli devam cezaları hariç bu Kanunda yer alan disiplin cezalarına karşı iptal davası açılabilir. Subay, astsubay, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler hakkında disiplin ceza sayısı veya puanı nedeniyle tesis edilen Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkin kesilmesi sonucunu doğuran işlemlere karşı

(Millî Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 53- 31/1/2013 tarihli ve 6413 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Disiplin Kanununun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“n) Askerî kimliğini, görev veya faaliyetlerini izinsiz açıklamak: Eyleminin daha ağır bir disiplin suçunu oluşturma durumları hariç olmak üzere kendisinin veya başka bir askerî personelin, askerî kimliğini, görev veya faaliyetleri kapsamında askerî bilgi, belge, konum bilgisi veya bunlardan herhangi birini içeren resim, yazı, fotoğraf, ses kaydı, video gibi görsel ve işitsel materyalleri, Millî Savunma Bakanlığınca yetki verilen durumlar hariç, radyo, televizyon, internet, sosyal medya, gazete, dergi, kitap ve diğer tüm medya araçları ile her türlü yazılı, görsel, işitsel ve elektronik kitle iletişim araçları vasıtasıyla yayınlamak veya açıklamaktır.”

MADDE 54- 6413 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “işlendiği tarihten itibaren” ibaresinden sonra gelmek üzere “20 nci maddenin birinci fıkrasının (h) bendindeki disiplinsizlikler için yirmi yıl, diğer bentlerde yer alan disiplinsizlikler için” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 55- 6413 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Askerî öğrenciler ile erbaş ve erler hakkında verilen disiplin cezaları ile subay, astsubay, uzman erbaş ile sözleşmeli erbaş ve erler hakkında verilen uyarma, kınama ve hizmete kısmi süreli devam cezaları hariç bu Kanunda yer alan disiplin cezalarına karşı iptal davası açılabilir. Subay, astsubay, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erler hakkında disiplin ceza sayısı veya puanı nedeniyle tesis edilen Türk Silahlı Kuvvetlerinden ilişkin kesilmesi sonucunu doğuran işlemlere karşı

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

açılan davalarda yargı yolu kapalı olan disiplin cezalarının hukuka uygunluğu mahkemelerce denetlenebilir. Seferberlik ve savaş zamanında ise yüksek disiplin kurulları tarafından verilen Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası hariç bu Kanunda yer alan diğer disiplin cezaları yargı denetimi dışındadır.”

MADDE 57- 9/11/2016 tarihli ve 6756 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Milli Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi Hakkında Kanuna 7 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Yabancı Diller Yüksekokulu

MADDE 7/A- (1) Yabancı Diller Yüksekokulu; harp okullarındaki eğitim ve öğretimi takip edebilecek seviyede dil becerileri gelişmiş askerî öğrenci yetiştirilmesi, bünyesinde açılan dil kursları vasıtasıyla Millî Savunma Bakanlığı tarafından tefrik edilen personele yabancı dil eğitimi, misafir askerî personele ve misafir askerî öğrenciye dil eğitimi verilmesi amacıyla faaliyet gösterir.

(2) Yabancı Diller Yüksekokulu Müdürü, öğretim üyeliği yeterliliğini haiz kişiler arasından Rektörün teklifi üzerine Millî Savunma Bakanı tarafından üç yıllığına atanır. Süresi biten Yabancı Diller Yüksekokulu Müdürü yeniden atanabilir.

(3) Millî Savunma Üniversitesine bağlı olarak kurulan Yabancı Diller Yüksekokulunun teşkilatlanması, görev ve sorumlulukları, eğitim, öğretim, araştırma faaliyetleri ile öğretim elemanları ve öğrencileri ile ilgili esaslar çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir.”

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

açılan davalarda yargı yolu kapalı olan disiplin cezalarının hukuka uygunluğu mahkemelerce denetlenebilir. Seferberlik ve savaş zamanında ise yüksek disiplin kurulları tarafından verilen Silahlı Kuvvetlerden ayırma cezası hariç bu Kanunda yer alan diğer disiplin cezaları yargı denetimi dışındadır.”

MADDE 56- 9/11/2016 tarihli ve 6756 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması ve Milli Savunma Üniversitesi Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabul Edilmesi Hakkında Kanuna 7 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Yabancı Diller Yüksekokulu

MADDE 7/A- (1) Yabancı Diller Yüksekokulu; harp okullarındaki eğitim ve öğretimi takip edebilecek seviyede dil becerileri gelişmiş askerî öğrenci yetiştirilmesi, bünyesinde açılan dil kursları vasıtasıyla Millî Savunma Bakanlığı tarafından tefrik edilen personele yabancı dil eğitimi, misafir askerî personele ve misafir askerî öğrenciye dil eğitimi verilmesi amacıyla faaliyet gösterir.

(2) Yabancı Diller Yüksekokulu Müdürü, öğretim üyeliği yeterliliğini haiz kişiler arasından Rektörün teklifi üzerine Millî Savunma Bakanı tarafından üç yıllığına atanır. Süresi biten Yabancı Diller Yüksekokulu Müdürü yeniden atanabilir.

(3) Millî Savunma Üniversitesine bağlı olarak kurulan Yabancı Diller Yüksekokulunun teşkilatlanması, görev ve sorumlulukları, eğitim, öğretim, araştırma faaliyetleri ile öğretim elemanları ve öğrencileri ile ilgili esaslar çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir.”

(İzmir Milletvekili Mehmet Ali Çelebi ve
Kırıkkale Milletvekili Mustafa Kaplan ile
83 Milletvekilinin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun Kabul Ettiği
Metin)

MADDE 58- 6756 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “rektör yardımcıları ve enstitü müdürleri ile enstitülerde görevli öğretim elemanları,” ibaresi “rektör yardımcıları, enstitü müdürleri ve Yabancı Diller Yüksekokulu Müdürü ile enstitülerde ve Yabancı Diller Yüksekokulunda görevli öğretim elemanları,” şeklinde ve “astsubay meslek yüksekokulları ve” ibaresi “astsubay meslek yüksekokulları, Yabancı Diller Yüksekokulu ve” şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan “Enstitülerde görevli” ibaresi “Enstitülerde ve Yabancı Diller Yüksekokulunda görevli” şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan “rektör yardımcıları ve enstitü müdürlerine” ibaresi “rektör yardımcıları, enstitü müdürleri ve Yabancı Diller Yüksekokulu Müdürüne” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 59- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 60- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

MADDE 57- 6756 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “rektör yardımcıları ve enstitü müdürleri ile enstitülerde görevli öğretim elemanları,” ibaresi “rektör yardımcıları, enstitü müdürleri ve Yabancı Diller Yüksekokulu Müdürü ile enstitülerde ve Yabancı Diller Yüksekokulunda görevli öğretim elemanları,” şeklinde ve “astsubay meslek yüksekokulları ve” ibaresi “astsubay meslek yüksekokulları, Yabancı Diller Yüksekokulu ve” şeklinde, ikinci fıkrasında yer alan “Enstitülerde görevli” ibaresi “Enstitülerde ve Yabancı Diller Yüksekokulunda görevli” şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan “rektör yardımcıları ve enstitü müdürlerine” ibaresi “rektör yardımcıları, enstitü müdürleri ve Yabancı Diller Yüksekokulu Müdürüne” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 58- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 59- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.